

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

56. aastakäik

2. märts 2013

<u>Teatis nr</u>	Sisukord	Lehekülj
I	<i>Resolutsioonid, soovitused ja arvamused</i>	
	RESOLUTSIOONID	
	Regioonide Komitee	
	Täiskogu 99. istungjärk 31. jaanuaril ja 1. veebruaril 2013	
2013/C 62/01	Regioonide Komitee resolutsioon teemal „2013. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika seadusandlik pakett”	1
2013/C 62/02	Regioonide Komitee resolutsioon teemal „Majandus- ja rahaliidu jätkusuutlik tulevik”	8
2013/C 62/03	Regioonide Komitee resolutsioon teemal „Noortegarantii”	11
	ARVAMUSED	
	Regioonide Komitee	
	Täiskogu 99. istungjärk 31. jaanuaril ja 1. veebruaril 2013	
2013/C 62/04	Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa teadusruum”	14

<u>Teatis nr</u>	Sisukord (jätkub)	Lehekül
2013/C 62/05	Regioonide Komitee aramus teemal „Inimkaubanduse kaotamist käsitlev ELi strateegia aastateks 2012–2016”	22
2013/C 62/06	Regioonide Komitee aramus teemal „ELi kodakondsuse tugevdamine: kodanike valimisõiguste edendamine”	26
2013/C 62/07	Regioonide Komitee aramus teemal „ELi liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite eelarvete vahel suurema sünergia loomine”	32
2013/C 62/08	Regioonide Komitee aramus teemal „Ühtse turu parem juhtimine”	39
2013/C 62/09	Regioonide Komitee aramus teemal „Merealased teadmised 2020”	44
2013/C 62/10	Regioonide Komitee aramus teemal „Meremajanduse kasv: jätkusuutliku majanduskasvu võimalused mere- ja merendusvaldkonnas”	47
2013/C 62/11	Regioonide Komitee aramus teemal „Taastuenergia, Euroopa energiaturu oluline osaline”	51
2013/C 62/12	Regioonide Komitee aramus teemal „Euroopa Liidu piirkondliku riigiabi suunised 2014.–2020. aastaks”	57
2013/C 62/13	Regioonide Komitee aramus teemal „Euroopa Liidu äärepoolseimad piirkonnad strateegia „Euroopa 2020” valguses”	64
2013/C 62/14	Regioonide Komitee aramus teemal „Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll majanduskasvu suurendamisel ja töökohtade loomise edendamisel”	70

III Ettevalmistavad aktid

REGIOONIDE KOMITEE

Täiskogu 99. istungjärk 31. jaanuaril ja 1. veebruaril 2013

2013/C 62/15	Regioonide Komitee aramus teemal „Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikiri ning rahastamine”	77
--------------	--	----

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 99. ISTUNGJÄRK 31. JAANUARIL JA 1. VEEBRUARIL 2013

Regioonide Komitee resolutsioon teemal „2013. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika seadusandlik pakett”

(2013/C 62/01)

REGIOONIDE KOMITEE

- pidades silmas mitmeaastase finantsraamistiku üle käivaid läbirääkimisi, väljendab suurt poolehoidu ühtekuuluvuspoliitikale kui investeerimispoliitikale, mis eeldab ühelt poolt kulutamist tõhusal viisil ja teiselt poolt tugevat eelarvet. Seetõttu kutsub komitee liikmesriike üles vaatama läbi eelarvepiirangud ja säilitama vähemalt praegune rahastamismäär;
- väljendab tugevat toetust regionaalarengu komisjoni läbirääkimismeeskonnale kolmepoolses arutelus, tuletades eelkõige meelde mõningaid olulisi seisukohti, mida komitee jagab Euroopa Parlamendiga sellistes küsimustes nagu üleminekupiirkonnad, tasakaal strateegia „Euroopa 2020” ja aluslepingu eesmärkide vahel, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tõhus kaasamine ning vastuseis makromajanduslikule tingimuslikkusele ja tulemusreservile. Seepärast loodab komitee, et need säilitatakse lõplikus pakettis;
- toetab mitmetasandilise valitsemise põhimõtte täielikku kohaldamist ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suuremat osalust partnerluslepingute ja rakenduskavade koostamisel. Komitee toetab Euroopa Komisjoni ettepanekut koostada Euroopa partnerluse toimimisyuhis ja kahetseb, et nõukogu selle vahendi kõrvale jätab. Toimimisyuhise eesmärk on parandada partnerluste kvaliteeti kõigis liikmesriikides. Komitee kutsub tõrksaid liikmesriike läbi vaatama oma seisukohad, sest selline suhtumine annab negatiivse signaali nende valmiduse kohta teha koostööd õiguspärase partneritega;
- toetab tõhusa demokraatliku vastutuse tagamist ning leiab, et nõukogu peaks arutama mitmeid finantsküsimusi – nagu vahendite jagamise meetod riiklikul ja piirkondlikul tasandil, piirmäär, turvavõrgustik jne – ühtekuuluvuspoliitika seadusandliku paketi, mitte mitmeaastase finantsraamistiku alaste läbirääkimiste raamistikus, nii et saaks kaasata Euroopa Parlamenti vajalikul määral läbirääkimistesse ning konsulteerida Regioonide Komiteega;
- väljendab taas kahetsust, et sisemajanduse koguprodukt ja kogurahvatulu (ja vähemal määral töötute arv) on ainsad kriteeriumid, mille põhjal määratakse struktuurifondidest vahendite eraldamise määr teatud piirkonnas, ning rõhutab vajadust kasutada täiendavaid näitajaid, et paremini hinnata sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid vajadusi ja väljakutseid.

Raportöör Marek WOŹNIAK (PL/EPP), Suur-Poola vojevoodkonna marssal

Regioonide Komitee resolutsioon „2013. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika seadusandlik pakett”

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Sissejuhatus

1. võtab vastu poliitilise resolutsiooni käimasolevate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste kohta, kus arutatakse 2013. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika seadusandlikku paketti. Seejuures võtab komitee arvesse oma varasemaid seisukohti veebruaris ja juulis 2012 ja samuti esitab arvamuse hiljutiste arutelude ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu seisukohtade kohta;

2. pidades silmas mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavaid läbirääkimisi, väljendab suurt poolehoidu ühtekuuluvuspoliitikale kui investeerimispoliitikale, mis eeldab ühelt poolt kulutamist tõhusal viisil ja teiselt poolt tugevat eelarvet, mida just kriisi ajal ei tohi kärpida, kui tahame stimuleerida majanduskasvu ja töökohtade loomist, suurendada konkurentsivõimet ja võidelda piirkondlike erinevuste vastu ELi piirkondade vahel ja sees. Arvestades ühtekuuluvuspoliitika erilist tähtsust majanduskriisi lahendamisel ning strateegia „Euroopa 2020” väljakutseid, ei tohiks kärpida ühtekuuluvuspoliitika rahalisi vahendeid 19 miljardi euro võrra (võrreldes Euroopa Komisjoni ettepanekuga), samas kui ELi muude poliitikaalvdkondade vahendid jäävad samale tasemele või isegi suurenevad, nagu on kavandatud ülemkogu 22. novembri 2012. aasta järelduste eelnõus;

3. väljendab suurt rahulolu Euroopa Parlamendi regionaalarengu komisjonis 11.–12. juulil 2012 vastu võetud volitustega, mis suurel määral kajastavad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste nõudmisi, nagu Regioonide Komitee arvamustes on väljendatud ja kinnitatud. Samas väljendab komitee kahetsust, et Euroopa Parlamendi tööhõive ja sotsiaalvaldkonna komisjonis 5. juulil 2012 vastu võetud raporti projektis ei ole Euroopa Sotsiaalfondi määruse eelnõuga seotud põhiküsimusi arvesse võetud;

4. hindab positiivset arengut lihtsustamise suunas, nagu on kavandatud komisjoni seadusandliku paketi eelnõus, ja väljendab heameelt hiljuti vastu võetud ELi üldeelarvele kohaldatavate finantseeskirjade sätete üle, mis hõlmavad näiteks kindlamääraliste ja ühekordsete maksete kasutust ning lühemaid maksetähtaegu. Komitee nõuab liikmesriikide tasandil veelgi jõulisemat tegevuskava, et lihtsustada juurdepääsu ELi rahastamismenetlustele, riigihankedid reguleerivaid ELi ja liikmesriikide eeskirju ning aruandlus- ja kontrollimehhanisme;

5. väljendab tugevat toetust regionaalarengu komisjoni läbirääkimismeeskonnale kolmepoolses arutelus, tuletades eelkõige

meelde mõningaid olulisi seisukohti, mida komitee jagab Euroopa Parlamendiga järgmistes küsimustes ja mis loodetavasti säilitatakse lõplikus pakettis:

- toetus kõiki piirkondi hõlmavale ja samuti ELi vähemarenenud piirkondadele keskenduvale ühtekuuluvuspoliitikale;
- toetus uuele ülemineku piirkondade kategooriale ja turvavõrgustikule (mis vastab kahele kolmandikule praegusest toetusest) piirkondade jaoks, mis ei saa enam lähenemistoetust;
- prioriteetide tasakaalustamise vajadus, võttes arvesse strateegia „Euroopa 2020” ja aluslepingu eesmärgi, ning vajadus suurema paindlikkuse järele temaatilise suunitluse kohaldamisel;
- kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tõhus kaasamine partnerluslepingute ja rakenduskavade koostamisse, võttes arvesse mitmetasandilise valitsemise põhimõtet;
- tugev toetus Euroopa partnerluse toimimisjuhise lisamisele ühissätete määruse artiklisse 5;
- selge vastuseis makromajanduslikule tingimuslikkusele;
- vajadus siduda eeltingimused otseselt ühtekuuluvuspoliitika rakendamisega;
- vastuseis tulemusreservile;
- Ühtekuuluvusfondi eraldiste ülekandmine uude Euroopa ühendamise rahastusse, kohaldades rangelt Ühtekuuluvusfondi eeskirju ja järgides riiklikke kvoote;
- toetus Euroopa Komisjoni pooldatavale territoriaalse arengu integreeritud lähenemisviisile ning samuti uute juhtimisvahendite ja -viiside rakendamisele, nagu integreeritud territoriaalsed investeeringud ja kogukonna juhitud kohalik areng linnades;
- vastuseis linnade arenguplatvormile, kuid üleskutse URBACT alaliseks muuta;

6. toonitab vajadust võtta seadusandlik pakett vastu võimalikult kiiresti pärast mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmist. Komitee tuleb meelde ELi majandus- ja sotsiaalkriisi tõsidust, mistõttu on hädavajalik alustada partnerluslepingute ja rakendusavade rakendamisega 2014. aastal, sest see on ainuke viis kasutada ELi vahendeid, mis on liikmesriikide, piirkondade ja linnade investeeeringuteks ja struktuurireformideks eluliselt vajalikud;

7. tuleb meelde, et Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse määruse eelnõu teemalist arutelu tuleb eristada üldisest ühtekuuluvuspoliitika seadusandlikust paketist. Komitee rõhutab, et see konkreetne määrus, millel ei ole erilist mõju Euroopa Liidu eelarvele, tuleks vastu võtta viivitamata, ootamata ära paketi vastuvõtmist. See võimaldaks määruse võimalikult kiiret jõustumist ja uue hoo andmist uute Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse projektide loomisele turvalises õigusraamistikus;

Toetus 2013. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika tugevale eelarvele

8. tuleb meelde, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on täiesti teadlikud vajadusest parandada ühtekuuluvuspoliitika tulemusi struktuurifondide parema planeerimise ja kulutamise kaudu, eelkõige praeguse majanduskriisi ja rahaliste piirangute kontekstis;

9. peab vastuvõetamatuks mitmeaastast finantsraamistikku, mille eelarvemaht on väiksem kui Euroopa Komisjoni ettepanek, sest see nõrgestaks Euroopa Liidu majandust ja konkurentsivõimet ning üldisemalt ühtset turgu ajal, kui liitu oleks vaja just tugevdada. Seepärast kordab komitee Regioonide Komitee resolutsioonis „Käimasolevad läbirääkimised mitmeaastase finantsraamistiku üle“⁽¹⁾ esitatud üleskutset tagada usaldusväärne mitmeaastane ELi eelarve kõigi ELi liikmesriikide ja piirkondade investeeimisvahendina, mis oleks praeguseks programiperioodiks 2007–2013 kokku lepitud eelarvega vähemalt samal tasemel, arvestatuna kulukohustuste osakaaluna kogurahvatulust;

10. peab samas vastuvõetamatuks esistujariigi Küprose 29. oktoobri 2012. aasta ettepanekut vähendada 2013. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika eelarvet. Seetõttu kutsub komitee liikmesriike üles vaatama läbi eelarvepiirangud ja säilitama vähemalt praegune rahastamismäär;

11. kinnitab vajadust säilitada ELi tasandil tugev ja kaugelpürgiv ühtekuuluvuspoliitika, et järgida aluslepingus sätestatud majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärgi ning pühenduda ühiselt strateegia „Euroopa 2020“ sihtide saavutamisele. Kui eelarvet vähendada üle 10 miljardi euro,

nagu nõukogu esistujariik on kavandanud, suurendaks see lõhet vähem arenenud ja rohkem arenenud piirkondade vahel ning erinevust elanike sissetulekutes;

12. rõhutab, et ühtekuuluvuspoliitika rahastamise kärpimine mõjutaks negatiivselt ühtse turu arengut ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste investeerimisvõimekust sellistes Euroopa tuleviku jaoks olulistest valdkondades nagu teadusuuringud, innovatsioon, haridus, VKEdede toetamine, keskkonnasäästlik majandus ja infrastruktuur, mis on uute töökohtade loomisel suure tähtsusega. Komitee arvates ohustaksid eelarvekärped praegusel majandus- ja sotsiaalkriisi perioodil pikaajalisi investeeeringuid ja tulevikus Euroopa jätkusuutlikku majanduskasvu ja rolli maailmas;

Tugevam demokraatlik vastutus: kaasotsustamismenetluse järgimine

13. tuleb meelde, et kooskõlas Lissaboni lepingu sätetega võetakse ühtekuuluvuspoliitikat reguleerivad õigusaktid esimest korda vastu kaasotsustamismenetlusega, asetades seega liikmesriigid ja Euroopa Parlamendi võrdssele alusele;

14. seetõttu leiab, et nõukogu peaks arutama mitmeid finantsküsimusi – näiteks vahendite jagamise meetod riiklikul ja piirkondlikul tasandil, piirmäär, turvavõrgustik jne – ühtekuuluvuspoliitika seadusandliku paketi, mitte mitmeaastase finantsraamistiku alaste läbirääkimiste raamistikus. Nagu komitee on juba väljendanud oma arvamuses „Uus mitmeaastane finantsraamistik pärast 2013. aastat“⁽²⁾, mõistab ta hukka kõnealuste küsimuste kuulamise nõukogu läbirääkimispaketti, ning on seisukohal, et kaasotsustamismenetluse valdkondadena tuleks neid arutada üldasjade nõukogus. Pealegi peaks nõukogu kõrval olema Euroopa Parlament vajalikul määral läbirääkimistesse kaasatud ning Regioonide Komiteega tuleks konsulteerida, et tagada tõhus demokraatlik vastutus. Komitee tuleb meelde, et tal on õigus minna Euroopa Liidu Kohtusse, kui Euroopa Komisjon ei esita seadusandlikku ettepanekut, mille kohta Regioonide Komitee võib arvamuse esitada;

Struktuurifondidest vahendite eraldamise meetod

15. väljendab taas kahetsust, et sisemajanduse koguprodukt ja kogurahvatulu (ja vähemal määral töötute arv) on ainsad kriteeriumid, mille põhjal määratakse struktuurifondidest vahendite eraldamise määr teatud piirkonnas. Seetõttu tervitab komitee ettepanekut suurendada töötute arvu kaalu vähem arenenud ja üleminekupiirkondade puhul, nagu on märgitud Euroopa Ülemkogu 22. novembri 2012. aasta järelduste eelnõus, et paremini tasakaalustada SKP osakaalu jaotusmeetodis ja võtta paremini arvesse ühtekuuluvuse sotsiaalset mõõdet. Samas teeb komitee ettepaneku võtta struktuurifondide eraldamisel liikmesriikide tasandil arvesse muid demograafilisi näitajaid, nagu näiteks vanadussõltuvusmäär;

⁽¹⁾ Vt CdR 2263/2012 fin.

⁽²⁾ Vt CdR 1777/2012 fin (raportöör: Mercedes Bresso (IT/PES)).

16. Nagu komitee on varem öelnud⁽³⁾, rõhutab ta vajadust kasutada täiendavaid näitajaid, et paremini hinnata sotsiaalseid ja keskkonnaalaseid vajadusi ja väljakutseid (näiteks avalike teenuste kättesaadavus, tervishoid, sissetulek elaniku kohta, liikuvus ja puhas keskkond). Nende näitajate jaotuse piirkonnast allpool asuval tasandil (Gini indeks) võiks integreerida fondivahendite eraldamise meetodisse, et territoriaalse ühtekuuluvuse väljakutseid paremini hinnata;

17. on arvamisel, et piirkondlike arengusuundadega arvestamiseks tuleks fondivahendite eraldamise meetodis arvestada elaniku kohta arvestatava SKP arengut arvestusperioodil (tuginedes ELi viimase kolmeaastase perioodi kohta kättesaadavatele andmetele). Paindlikum lähenemisviis võimaldaks abi suunata ka neisse piirkondadesse, kus toimub majanduslangus;

18. nõuab, et liikmesriikide vahendite eraldamise kriteeriumide hulka lisataks tõsiste ja püsivate ebasoodsate looduslike või demograafiliste tingimuste kriteerium. Komitee tuletab meelde eelkõige seda, et demograafilised kriteeriumid, nagu rahvastiku hajutatus ja kahanemine teatud aladel piirkonna sees ning rahvastiku vananemine, avaldavad olulist mõju majandusarengule ja avalike teenuste hinnale. Komitee kiidab Euroopa Parlamendi toetuse eest selles küsimuses ning kutsub nõukogu üles joonduma parlamendi seisukoha järgi;

19. sõltumata valitud meetodist rõhutab taas järgmiseid põhimõtteid:

— struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi vahendid tuleks suunata vähem arenenud piirkondadele, järgides seejuures jaotust Euroopa Komisjoni pakutud piirkonnaliikide alusel;

— üleminekupiirkondi tuleks kohelda õiglaselt, nii et lähene mistoetust enam mitte saavate piirkondade ja teist liiki üleminekupiirkondade vahel ei loodaks liiga palju erinevusi;

— toetada tuleks ka rohkem arenenud piirkondi, sest enamik neist seisab silmitsi märkimisväärsete sotsiaalprobleemidega, kohati vaesusega enamikes linnapiirkondades ning keskkonna- ja majandusliku konkurentsivõime väljakutsetega;

20. leiab, et täiendavuse põhimõte on ühtekuuluvuspoliitika tõhususe tagamise juures võtmetähtsusega, sest ilma selleta võivad Euroopa regionaalpoliitika valdkonnas tehtud pingutused muutuda tühihiseks;

21. tunneb eelkõige muret asjaolu pärast, et nõukogu eesistuja soovib piirkondi käsitlevate ettepanekute analüüsimiseks säilitada kolmeaastase ajavahemiku 2007–2009. Praegusel kriisiajal ei saa vaadeldavate piirkondade rikkust hinnata eelmises lõigus nimetatud ajavahemiku alusel, kuna see moonutaks tegelikkust – nimetatud ajavahemik hõlmab majanduskasvu aastaid ning jätkas ebasoodsasse olukorda kriisis eriti rängalt kannatada saanud piirkonnad. Seepärast peab komitee kiiduväärseks, et lisatakse klausel, mille kohaselt vaadatakse pakett 2016. aastal läbi, ning teeb ettepaneku näha ette turvavõrgustikust veelgi kaugemale minev eritoetus piirkondadele, mille suhteline rikkus kriisis vähenes ja mis on muude sama kategooria piirkondadega võrreldes ebasoodsamas olukorras;

Piirmäär

22. toetab 18. septembril 2012 mitmeaastase finantsraamistiku läbirääkimistel esitatud piirmäära (2,5 %), mis võtab arvesse ELi 12 liikmesriigi järelejätmist ning mõne liikmesriigi raskusi abi vastuvõtmisel praegusel programmiperioodil. Seetõttu lükkab komitee tagasi Euroopa Ülemkogu 22. novembri järelduste eelnõus tehtud kärpimisettepaneku (2,35 %). Ent komitee soovib näha, et enne 2013. aastat ELiga ühinenud riikide puhul, kelle SKP keskmine reaalkasv aastatel 2008–2010 oli alla –1 %, kindlustatakse selline piirmäär, mis võimaldab neile samasuguse kulukohustuste taseme nagu praegusel perioodil 2007–2013;

Turvavõrgustik

23. toetab komisjoni ettepanekut turvavõrgustiku kohta, mis vastab vähemalt kahele kolmandikule praegusest toetusest ja mis on mõeldud piirkondade jaoks, mis ei saa enam lähene mistoetust. Seetõttu väljendab komitee kahetsust Euroopa Ülemkogu eesistujariigi viimaste ettepanekute pärast vähendada turvavõrgustiku mahtu varasemaga võrreldes;

Linnade lisamaksed

24. väljendab heameelt, et nõukogu eesistujariigi dokumentidest mitmeaastase finantsraamistiku läbirääkimispaketi kohta jäeti välja linnade lisamaksede ettepanek, mille kohaselt eraldati 4 eurot elaniku kohta linnades, kus elanike arv on 250 000 või rohkem. See lisamakse oleks andnud rohkem linnastunud piirkondadele rahalise eelise, samas kui arengulõhe maa- ja linnapiirkondade vahel on siiani väga suur;

Territoriaalse koostöö eelarve

25. toetab kindlalt komisjoni ettepanekut suurendada Euroopa territoriaalsele koostööle eraldatavaid vahendeid 11,8 miljardi euroni 8,7 miljardi asemel, mis on praegusel programmiperioodil ette nähtud. Komitee tuletab meelde Euroopa territoriaalse koostöö lisaväärtust Euroopa integratsiooni ja territoriaalse ühtekuuluvuse saavutamisel piiride negatiivse mõju minimeerimise, poliitika tõhususe parandamise, elukvaliteedi parandamise, suutlikkuse suurendamise tugevdamise ning usalduse ja

⁽³⁾ Vt aramus „Edu mõõtmine – SKP täiendamine“, CdR 163/2010 fin (raportöör: Vicente Álvarez Areces (ES/PES)).

vastastikuse mõistmise edendamise kaudu. Seetõttu avaldab komitee kahetsust 3 miljardi eurose kärpe pärast, mis esitati Euroopa Ülemkogu 22. novembri järelduste eelnõus, ja selle pärast, et pöörduakse tagasi 150 km kriteeriumi juurde, et koostööd saaks pidada merepiiride korral piiriüleseks. Samas tervitab komitee siiski asjaolu, et ülemkogu järelduste eelnõu vastab Regioonide Komitee üleskutsele ja Euroopa Parlamendi seisukohale, et Euroopa territoriaalse koostöö programmide puhul tuleb kaasrahastamismäärat tõsta 85 %ni;

Vastuseis makromajanduslikule tingimuslikkusele ning rahalistele sanktsioonidele ja stiimulitele

26. kinnitab oma tugevat vastuseisu makromajanduslikule tingimuslikkusele, eelkõige stabiilsuse ja majanduskasvu pakti sanktsioonidega seotud ühise strateegilise raamistiku vahendite eraldamise peatamisele või lõpetamisele, sest nii tekib suur oht karistada kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, kes ei vastuta oma liikmesriigi suutmatuse eest neid nõudeid täita;

27. tervitab Euroopa Parlamendi toetust selles küsimuses ning loodab, et läbirääkimismeeskonnal õnnestub kolmepoolses arutelus veenda liikmesriike võtma tagasi kõik meetmed, mis on seotud makromajandusliku tingimuslikkusega ühissätete määruse raames;

28. kinnitab taas oma toetust ühise strateegilise raamistiku vahendite osalisele sidumisele ELi uue majandusjuhtimisega, luues võimaluse muuta Euroopa poolaasta jooksul riigipõhiste soovitude alusel partnerluslepinguid ja rakenduskavu. Ent komitee väljendab tugevat vastuseisu võimalusele maksed osaliselt või täielikult peatada;

29. kinnitab taas vastuseisu tulemusreservi jagamisele kõige edukamatele piirkondadele, sest see mehhanism motiveeriks poliitikuid seadma väga tagasihoidlikke ja lihtsalt saavutatavaid eesmärgi, et saada lisavahendeid; samuti võib see soodustada vähepüüdlike projektide arendamist ja takistada innovatsiooni. Seepärast toetab komitee Euroopa Parlamendi seisukohta ning loodab, et nõukogu muudab oma arvamust selles küsimuses. Komitee tuletab meelde oma ettepanekut luua paindlikkusreserv, mis moodustataks automaatse kulukohustustest vabastamise vahenditest, et rahastada katsetuslikke algatusi, ning mis võiks olla kompromiss kahe kaasseadusandja vahel;

30. jagab täielikult arvamust, et uue finantsraamistiku juhtimisel tuleb keskenduda tulemustele ning seetõttu tuleb pidada oluliseks tulemuslikkuse mõõtmist. Komitee peab siiski vajalikuks paindlikku reguleerimist, mis võimaldab vaadelda tulemusi asjaomase piirkonna majandusliku olukorra kontekstis. Lisaks kinnitab komitee taas vastuseisu igasugustele tulemusraamistikuga seotud finantsantsioonidele;

Tõhus partnerlus kohalike ja piirkondlike omavalitsustega

31. toetab mitmetasandilise valitsemise põhimõtte täielikku kohaldamist ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suuremat osalust ühtekuuluvuspoliitika väljatöötamisel, läbirääkimistel ja rakendamisel järgmise programmiperioodi jooksul;

32. väljendab heameelt Euroopa Parlamendi ettepaneku üle asetada kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused partnerluslepingute ja rakenduskavade koostamisel võrdsele alusele liikmesriikide valitsustega, järgides seejuures nõuetekohaselt subsidiaarsuse põhimõtet;

33. ootab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused oleksid täiel määral kaasatud partnerluslepingute koostamisse, tagamaks kooskõla regionaalarengustrateegiatega alt üles ja integreeritud lähenemisviisiga. Komitee kutsub liikmesriike üles alustama tööd ühtekuuluvuspoliitika strateegilise planeerimisega, et olla 1. jaanuaril 2014 valmis kavandama ühise strateegilise raamistiku vahendite kasutust. Selles osas palub komitee Euroopa Komisjonil jälgida tähelepanelikult partnerluslepingute koostamist, et hoida planeerimisel ära ülalt alla ja valdkondliku lähenemisviisi kasutamine;

34. toetab seetõttu Euroopa Komisjoni ettepanekut koostada esmakordselt Euroopa partnerluse toimimisjuhise ja kahetseb, et nõukogu selle vahendi kõrvale jätab. Toimimisjuhise eesmärk on parandada partnerluste kvaliteeti kõigis liikmesriikides. Komitee kutsub tõrksaid liikmesriike läbi vaatama oma seisukohad Euroopa partnerluse toimimisjuhise suhtes, sest selline suhtumine annab negatiivse signaali nende valmiduse kohta teha koostööd õiguspäraste partnerritega;

Piirkondlike erinevusi arvestav struktuur

35. kinnitab taas oma selget toetust uuele üleminekupiirkondade kategooriale ning toetab käimasolevatel institutsioonidevahelistel läbirääkimistel Euroopa Parlamenti. Komitee kutsub nõukogu eesistujariiki säilitama oma seisukoht selles küsimuses läbirääkimiste lõpuni, sest selle uue kategooriaga täidetakse osaliselt territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärk, pakkudes kõigile piirkondadele õiglasemat toetust;

36. väljendab heameelt Euroopa Parlamendi ettepaneku üle luua veel üks turvavõrgustik (mis vastab neljale viiendikule 2007.–2013. aasta eraldisest) ühe piirkonna moodustavate saareriikide jaoks, kel on õigus Ühtekuuluvusfondi vahenditele 2013. aastal, ning äärepoolseimate piirkondade jaoks, mis pärast 2013. aastat ei kuulu enam vähem arenenud piirkondade kategooriasse;

37. tuletab meelde äärepoolseimate ja hõredalt asustatud piirkondade vajadusi ja väljakutseid ning nõuab, et neile eraldatakse piisavad ja proportsionaalsed eelarvevahendid, et saavutada majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärk ning nende parem integratsioon ühtsel turul. Seetõttu väljendab komitee heameelt abi osakaalu suurendamise üle äärepoolseimatele piirkondadele (20 eurolt 30 euronni elaniku kohta), nagu on kavandatud Euroopa Ülemkogu 22. novembri 2012. aasta järelduste eelnõus;

38. rõhutab, et Lissaboni lepinguga on majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse poliitika eesmärgile lisatud territoriaalne ühtekuuluvus. Komitee küsib, miks ei viidata tööhõive ja sotsiaalvaldkonna komisjoni raportis Euroopa Sotsiaalfondi määruse eelnõu kohta territoriaalsele mõõtmele, samuti piirkondadele, kus toimuvad tööstuslikud muutused, ning saartele, hõredalt asustatud piirkondadele, mägipiirkondadele ja äärepoolseimatele piirkondadele;

Temaatiline suunitlus: suurema paindlikkuse suunas

39. tervitab temaatilise suunitluse suhtes paindlikumat lähenemisviisi strateegias „Euroopa 2020”, nagu Euroopa Parlament ja nõukogu oma kompromissis kinnitasid. Komitee tuletab meelde aluslepingu peamised poliitilisi eesmärgi (majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus) ning vajadust võtta liikmesriikide ja piirkondade erinevusi ja väljakutseid rohkem arvesse, mida on toetanud mõlemad seadusandjad;

40. tervitab temaatiliste eesmärkide ja investeerimisprioriteetide laiendamist, nagu Euroopa Parlament on kinnitanud Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa territoriaalse koostöö määruste eelnõusid käsitlevates volituste tekstides ning millega on nõustunud ka nõukogu eesistujariik kompromissis temaatilise suunitluse paketi kohta. Ent komitee rõhutab, kui oluline on jätkuvalt pöörata erilist tähelepanu kultuuripärandi ja turismi väärtustamisega seotud teemadele. Samas kahetseb komitee, et vastupidiselt Regioonide Komitee soovitusel ei esitata tööhõive ja sotsiaalvaldkonna komisjoni raportis Euroopa Sotsiaalfondi määruse eelnõu kohta ettepanekut vähendada Euroopa Komisjoni pakutud temaatilise suunitluse protsent;

41. väljendab erilist heameelt Euroopa Parlamendi seisukoha üle info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonna laiendamise kohta kõigile piirkondadele, et kaasata põhiinfrastruktuur, ent kahetseb, et nõukogu ei ole selles küsimuses sõna võtnud. Seepärast palub komitee liikmesriikidel selles küsimuses oma seisukoht läbi vaadata, sest paljudes kaugetes maapiirkondades ja isegi rohkem arenenud piirkondades puuduvad kiiresti toimivad info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võrgud;

42. väljendab heameelt selle üle, et nõukogu jättis välja temaatilistele eesmärkidele keskendumise, mille komisjon oli ERFi määruses äärepoolseimate piirkondade assigneeringute suhtes kehtestanud. Samuti loodab komitee, et Euroopa Parlament muudab oma läbirääkimisvolitusi selles küsimuses ning järgib praegu toimuvatel institutsioonidevahelistel läbirääkimistel nõukogu võetud seisukohta;

Euroopa Sotsiaalfond

43. kordab taas, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on ja peavad jätkuvalt olema olulised osalejad Euroopa Sotsiaalfondi rakenduskavade planeerimisel ja rakendamisel. Seetõttu väljendab komitee vastuseisu tööhõive ja sotsiaalvaldkonna komisjoni raportis Euroopa Sotsiaalfondi määruse eelnõu kohta esitatud seisukohale, mille kohaselt peaksid liikmesriigid jääma peamisteks vahendajateks kõigis Euroopa Sotsiaalfondi meetmetes, arvestades riikliku tööhõivepoliitika tähtsust;

44. kordab oma üleskutset lisada Euroopa Sotsiaalfondi määrusesse viide ebasoodsate looduslike või demograafiliste tingimustega piirkondadele, nagu on sätestatud Euroopa Regionaalarengu Fondi määruse ettepaneku artiklis 10, ning kõige äärepoolseimatele piirkondadele. Komitee toonitab vajadust laiendada Euroopa Sotsiaalfondi raames tehtavat territoriaalset koostööd lisaks riikidevahelisele koostööle ka piiriülesele ja piirkondadevahelisele koostööle;

45. väljendab kahetsust Euroopa Ülemkogu 22.–23. novembri kohtumise järeldustes pakutud eelarvekärpe pärast enim puudustkannatavatele isikutele ette nähtud Euroopa toiduabi programmis (2,1 miljardit eurot 2,5 miljardi euro asemel). Komitee kutsub üles lahutama selle programmi selgelt Euroopa Sotsiaalfondist ning nõuab piisavate vahendite eraldamist mitmeaastase finantsraamistiku 2. rubriigist (ühine põllumajanduspoliitika);

Ametlik ühtekuuluvuspoliitika nõukogu

46. tervitab ja toetab eesistujariigi Küprose ettepanekut luua ametlik ühtekuuluvuspoliitika nõukogu, mis koosneks ühtekuuluvuspoliitika eest vastutavatest ministritest. Komitee on juba pikka aega kutsunud üles korraldama sellist ametlikku kohtumist, sest selle kaudu muutuks ühtekuuluvuspoliitika nähtavamaks ja tagataks pidev selleteemaline poliitiline arutelu. Komitee soovib aktiivselt osaleda ametliku ühtekuuluvuspoliitika nõukogu poliitilistes aruteludes, sest asjaomased küsimused puudutavad ELi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste huve. Viimased on vahetult seotud ja kaasatud ühtekuuluvuspoliitika rakendamise kohapeal;

47. mõistab hukka investeringute eelrahastamise jätkuva pealesurumise eelarvevahendeid käsutavatele riigi või piirkondliku tasandi pädevatele asutustele. Taoline kohustus eeldab finantspingutust, mida on finantsturgude praeguste piirangute valguses raske teha. Investeringute eelrahastamise põhimõtte kehtestamisega jääks Euroopa Liit ilma erakordsest võimalusest eraldada rahalisi vahendeid vahetult majanduse elavdamiseks ja struktuurimuutuste läbiviimiseks ning teha suuremaid ettemakseid, et rahastada sellise tempoga, mis võimaldab hüvitiste andmisega kohe algust teha;

Rakendusprogrammide rahaline haldamine

48. mis puutub juhtimis- ja kontrollimäärusesse, siis märgib Regioonide Komitee oma vastuseisu käibemaksuvaldkonnas võetud lähenemisviisile, kuna käibemaksu saab pidada tehingukuluks vaid väga piiratud juhtudel, mistõttu ei saa seda enamikus piirkondades määratleda abikõlbliku kuluna. Praktikas vähendaks see kaasrahastamise tegelikku määra kuni 23 %-le;

-
49. toetab N+3 reegli säilitamist 2014.–2020. aasta programmiperioodil;
50. toetab käibemaksu abikõlblikkust kõigi kulukategooriate puhul, juhul kui abisaaja ei saa taotleda selle maksu tagastamist.

Brüssel, 1. veebruar 2013

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee resolutsioon teemal „Majandus- ja rahaliidu jätkusuutlik tulevik”

(2013/C 62/02)

REGIOONIDE KOMITEE

- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 13.–14. detsembri 2012. aasta kohtumise lõppjäreldusi;
- võttes arvesse aruannet „Tõelise majandus- ja rahaliidu suunas”, mille Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy koostas koos Euroopa Komisjoni presidendi, Euroopa Keskpanga presidendi ja eurorühma esimehega (5. detsember 2012);
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni teatist „Tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu loomise tegevuskava” (COM(2012) 777/2, 28. november 2012);
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 20. novembri 2012. aasta resolutsiooni soovitusetega komisjonile Euroopa Ülemkogu eesistuja, Euroopa Komisjoni presidendi, Euroopa Keskpanga presidendi ja eurorühma esimehe aruande „Tõelise majandus- ja rahaliidu suunas” kohta;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2013. aasta resolutsiooni „Riigi rahandus majandus- ja rahaliidus 2011. ja 2012. aastal”;

1. rõhutab, et majandus- ja rahaliidu tugevdamine liikmesriikides on hädavajalik, et tagada jätkusuutlik majanduskasv, sotsiaalne progress ja edasine poliitiline integratsioon ELis;

2. väljendab kahetsust, et mitmeid eelarve- ja majanduspoliitika küsimusi, mis tõsteti esile Euroopa Komisjoni tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu loomise tegevuskavas ning aruandes, mille koostas Euroopa Ülemkogu eesistuja koos Euroopa Komisjoni presidendi, Euroopa Keskpanga presidendi ja eurorühma esimehega, ei võetud Euroopa Ülemkogu lõppjäreldustes arvesse ning nende arutamine lükati edasi 2013. aasta juunis toimuvale Euroopa Ülemkogu kohtumisele;

3. nõuab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osalemist Euroopa poolaasta protsessis liikmesriikide tasandil ning samuti Regioonide Komitee osalemist ELi institutsioonide tasandil, kuna riigimajanduse juhtimine tähendab ka kohaliku ja piirkondliku tasandi majanduse juhtimist. Selleks et riigimajanduse juhtimine oleks tõhus, peab vastutuse jagunemine ELi, liikmesriikide ning kohaliku ja piirkondliku tasandi vahel olema selge ja üheselt mõistetav;

4. rõhutab, et majandus- ja rahaliiduga seotud Euroopa otsustel on märkimisväärne mõju mitte ainult riiklikele, vaid ka riigi tasandist madalamate tasandite rahalistele vahenditele. Selles kontekstis rõhutab komitee, et riigi tasandist madalama tasandi fiskaalautonoomia on tagatud muu hulgas Euroopa Liidu lepingu artikliga 4. Seetõttu kutsub komitee üles looma suuremat sünergia ELi, liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite eelarvete vahel;

5. tuletab siinjuures meelde Euroopa Parlamendi üleskutset komisjonile ⁽¹⁾ käsitleda järgmises iga-aastases majanduskasvu

analüüsis täielikult „ELi eelarve rolli Euroopa poolaasta protsessis, pakkudes faktilisi ja konkreetseid andmeid selle käivitava, katalüütilise, sünergia tekitava ja täiendava mõju kohta avaliku sektori kulutustele kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil”;

6. väljendab taas oma toetust Euroopa Parlamendi üleskutsele, et liikmesriigid kaaluksid laiendatud euroala pakti eeskujul sotsiaalse investeerimise pakti allkirjastamist. Sellega seatakse liikmesriikide sotsiaalsetele investeeringutele sihid, mille abil saavutada strateegia „Euroopa 2020“ tööhõive, sotsiaal- ja haridusvaldkonna eesmärgid;

7. rõhutab, et majanduskriisist väljumiseks võetavates meetmetes tuleb nüüd keskenduda juba kokkulepitud uute mehhanismide toimimisele ja nende edasiarendamisele, nt kohaliku ja piirkondliku tasandi arvessevõtmisele Euroopa poolaasta protsessis;

8. on rahul, et Euroopa Ülemkogu järeldustes ⁽²⁾ rõhutatakse, et pakti ennetavate meetmete osas tuleks veelgi rohkem kasutada ära „ELi olemasoleva fiskaalraamistiku pakutavaid võimalusi, et vajadus tulutoovate avaliku sektori investeeringute järele oleks tasakaalus fiskaaldistsipliini eesmärkidega”. See eesmärk muutub veelgi aktuaalsemaks Rahvusvahelise Valuutafondi hiljutiste järelduste valguses, et nn fiskaalkordajad, mis mõõdavad eelarvekonsolideerimise negatiivset mõju majanduskasvule, olid võlakriisi ajal analüütikute prognoosidest märkimisväärselt kõrgemad. Komitee ootab seega, et komisjon tegeleks selle küsimusega edasi tulevases teatises avaliku sektori kulutuste kvaliteedi kohta, milles tuleks muu hulgas uurida eelarvedefitsiidi

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi resolutsioon majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta ja 2012. aasta prioriteetide rakendamise kohta.

⁽²⁾ Euroopa Ülemkogu 13. ja 14. detsembril 2012 toimunud kohtumise järeldused, I peatükk „Majanduspoliitika”, punkt 2.

arvutamisel jooksvate kulude ja investeringute diferentseerimist, et vältida pikaajalisi netotulusid tootvate investeringute takistamist;

Integreeritud finantsraamistik

9. toonitab, et pangandussektori nõrkus mitmes liikmesriigis ja ELis tervikuna ähvardab riigi rahandust, mõjutades eelkõige kohalikku ja piirkondlikku tasandit. Komiteel on kahju, et panganduskriisi haldamise kulude kandjad on peamiselt olnud maksumaksjad, mis kahjustab reaalmajanduse kasvu;

10. rõhutab, et iga pangandusliidu raames võetava meetmega peaks kaasnema läbipaistvuse ja aruandekohustuse parandamine, sest neil meetmetel võib olla suur mõju riigi rahandusele nii liikmesriigi tasandil kui ka kohalikul ja piirkondlikul tasandil, samuti pankadele ja kodanikele;

11. tervitab nõukogu ja Euroopa Parlamendi kokkulepet ühtse järelevalvemehhanismi kohta, mis kujutab endast reguleerivat raamistikku Euroopa Liidu pankadele. Komitee toob siinjuures esile piirkondlike pankade rolli kapitali andmisel VKEdele ja avaliku sektori investimisprojektidele, mis on suunatud territoriaalsele arengule;

12. toetab pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ning hoiuste tagamise skeemi direktiivi ettepanekuid ning nõustub, et need tuleb esmajärjekorras vastu võtta. Komitee rõhutab aga vajadust, et nende õigusaktidega kehtestatakse eeskirjad ja eelkõige järelevalve- ja kontrollisüsteem oleksid proportsionaalsed;

13. leiab, et ühtse Euroopa hoiuste tagamise raamistiku pikaajaline eesmärk eeldab ühtlustatud, ühtseid ja rangeid nõudeid, mis arvestavad piisavalt liikmesriikide konkreetse olukorraga finantssektoris;

14. nõuab, et Euroopa Komisjon esitaks kiiresti seadusandliku järelemeetme Erkki Liikaneni aruandele⁽³⁾ teatavate eriti riskantsete finantssegevuste õigusliku eraldamise kohta hoiuseid võtvatelt pankadelt pangandusgrupis;

15. küsib komisjonilt, miks on ta lükanud 2016. aasta lõpu oma kohustuse esitada aruanne Euroopa sõltumatu reitinguagentuuri loomise kohta;

Integreeritud eelarveraamistik

16. nõustub, et majandus- ja rahaliiduga peavad kaasnema sobivad eelarvepoliitika eeskirjad, ning toetab selles suhtes kahest seadusandlikust ettepanekust koosneva paketi kiiret vastuvõtmist, et täiendada kuue seadusandliku ettepaneku paketti ning majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingut (fiskaalkokkulepe), mis jõustusid 2013. aasta alguses;

17. toetab Euroopa Parlamendi üleskutset liikmesriikidele selgitada eri valitsustasandite (riiklik, piirkondlik ja kohalik)

vastutust, ülesandeid, fiskaalseid ülekandeid ja tuluallikat usaldusväärse ning jätkusuutliku riigi rahanduse raamistiku tagamisel, võttes eelkõige arvesse majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu mõju kohalikele ja piirkondlikele fiskaalautonoomiale. Seetõttu soovib komitee, et mitmetasandilise valitsemise vaimus oleksid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused sobival viisil kaasatud nii nende eeskirjade edasisse väljatöötamisse kui ka nende rakendamisse;

18. väljendab kahetsust, et Euroopa Ülemkogu järelustes ei märgita vajadust fiskaalvõimekuse järele, millega toetada liikmesriikide majandusreformide ja reageerida asümmeetrilistele šokkidele. Komitee on veendunud, et selline fiskaalvõimekus on vajalik tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu saavutamiseks;

19. tervitab ideed, et juhul kui kehtestatakse fiskaalvõimekus, siis tuleb sellele majandus- ja rahaliidu tasandil kohaldada ühist otsustusprotsessi ja rakendamist, ent vabatahtlikkuse alusel tuleb ka euroalasse mitte kuuluvatele liikmesriikidele anda võimalus osaleda;

20. toetab Euroopa Parlamendi üleskutset komisjonile esitada niipea kui võimalik riigivõlainstrumentide ühise emiteerimise tegevuskava;

21. eeldab, et fiskaalvõimekuse võimaliku kehtestamise korral käsitletakse seda lühiajalises perspektiivis eraldi mitmeaastast finantsraamistikust ning kaugemas perspektiivis eraldi majandus- ja rahaliidu spetsiaalse eelarvemenetlusena, ent ainult tingimusel, et järgitakse aluslepingu menetlusi, kaitstes nii läbi- paistvust ja demokraatlikku järelevalvet;

Integreeritud majanduspoliitika raamistik

22. leiab, et strateegia „Euroopa 2020” on võtmelement majandus- ja rahaliidu majandusliku osa tugevdamisel, samas kui viimastel aastal on rõhuasetus olnud peamiselt selle rahapoliitika poolel;

23. toonitab, kui tähtis on ühtse turu eeskirjade rakendamisest tulenev majanduskasvu potentsiaal, juhul kui ühtne turg toimib asjakohasel viisil ja keskendub põhivaldkondadele, kus on ruumi innovatsioonile ja kvaliteetsete töökohtade loomisele;

24. tervitab struktuuripoliitika tugevama koordineerimise, lähenemise ja jõustamise mehhanismi kehtestamist liikmesriikide ja ELi institutsioonide vahel sõlmitud lepinguliste kokkulepete alusel tingimusel, et demokraatlikust aruandekohustusest mööda ei minda. Komitee nõustub, et need kokkulepped tuleks sõlmida igal üksikul juhul eraldi, ning tervitab ajutist, sihipärast ja paindlikku finantsabi nende toetamiseks. Seejuures toob komitee esile, milline eriline roll on investeringute rahastamisel kohalikul ja piirkondlikul tasandil, mistõttu nõuab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused oleksid kaasatud lepinguliste kokkulepete väljatöötamisse, võttes seejuures asjakohaselt arvesse liikmesriikide õigusakte;

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/high-level_expert_group/report_en.pdf

25. nõustub täielikult, et majanduspoliitika peab olema suunatud tugeva, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu edendamisele, konkurentsivõime tugevdamisele ja tööhõive suurendamisele, et Euroopa jääks äärmiselt atraktiivseks sotsiaalseks turumajanduseks ja et säilitada Euroopa sotsiaalne mudel. Komitee rõhutab, et peamised vahendid selle eesmärgi saavutamiseks on strateegia „Euroopa 2020” ja iga-aastane majanduskasvu analüüs;

26. toetab soovitusi, et kõiki olulisi majanduspoliitika reforme, mida liikmesriigid kavatsevad ellu viia, tuleks eelnevalt arutada ja vajaduse korral liikmesriikide vahel koordineerida. Komitee rõhutab, et Euroopa tasandil peaks selline arutelu hõlmama ELi institutsioone ja nõuandeorganeid ning liikmesriikide tasandil peaks see kaasama kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, samuti muud sidusrühmad;

27. väljendab heameelt, et komisjoni 2012. aasta aruandes majandus- ja rahaliidu riikide rahanduse kohta on üks peatükk pühendatud kohaliku ja piirkondliku tasandi rahandusele, ning kutsus komisjoni üles rakendama sellist fiskaalse deentraliseerimise analüüsivõimet ka tulevastes aruannetes;

28. väljendab heameelt iga-aastasest majanduskasvu analüüsi esitatud ettepaneku üle säilitada 2012. aasta märtsis kinnitatud viis prioriteeti ning toetab järgmiste elementide kasutuselevõttu:

— piirkondliku mõõtme lisamine iga-aastasest majanduskasvu analüüsi, tõeses esile strateegia „Euroopa 2020” kohaliku ja piirkondliku mõõtme, ning subsidiaarsuse ja võimude lahuse põhimõtte järgimine igas liikmesriigis nii riigipõhiste soovitude puhul kui ka riiklike reformikavade ettevalmistamisel;

— kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajate kaasamine jätkuvasse dialoogi Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide vahel, eelkõige küsimustes, mis on otseselt seotud kohaliku ja piirkondliku pädevusega;

Parem juhtimine: demokraatlik legitiimsus ja aruandekohustus

29. rõhutab, et majandus- ja rahaliidu kujundamisel tuleb tagada demokraatia ja legitiimsus. Seetõttu tervitab komitee Euroopa Parlamendile ette nähtud olulist rolli, liikmesriikide parlamentide kaasatust ning üleskutsesid kohalike ja piirkondlike tasandite, eelkõige seadusandlike volitustega piirkondade ja nende parlamentide osalemisele selles protsessis;

30. soovib näha eesistujariikide kolmiku demokraatliku aruandekohustuse suurenemist, korraldades selle liikmete kuulamisi Euroopa Parlamendi ees;

31. märgib, et arutelu majandus- ja rahaliidu üle on tugevalt seotud ELi tuleviku üle peetava üldise aruteluga, milles komitee soovib aktiivselt osaleda, et esindada ELi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste seisukohti;

32. teeb Regioonide Komitee presidendile ülesandeks esitada käesolev resolutsioon Euroopa Parlamendi presidendile, Euroopa Ülemkogu eesistujale, Euroopa Komisjoni presidendile, Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigile Iirimaale ning tulevasele eesistujariigile Leedule.

Brüssel, 1. veebruar 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee resolutsioon teemal „Noortegarantii”

(2013/C 62/03)

REGIOONIDE KOMITEE:

- võttes arvesse Euroopa Komisjoni 5. detsembri 2012. aasta ettepanekut nõukogu soovitusel luua noortegarantii (COM(2012)0729),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2013. aasta resolutsiooni noortegarantii kohta (2012/2901(RSP)),
- võttes arvesse komisjoni teatist noorte liikuvuse kohta (KOM(2010) 477),
- võttes arvesse Regioonide Komitee asjaomast arvamust (CdR 292/2010 fin),

ning arvestades järgmist:

- majanduskriis on viinud noorte töötuse määra ELis vastuvõetamatult kõrgele tasemele – tööta on 5,7 miljonit noort,
- nende noorte arv, kes ei tööta, ei omanda haridust ega osale koolitusel (NEET), on jõudmas 7,5 miljonini, millest tulenevad kulud vastavad 1,2 %-le ELi SKPst⁽¹⁾,
- noortegarantii annaks panuse strateegia „Euroopa 2020” viiest peamisest eesmärgist kolme saavutamisse, aidates vähendada haridussüsteemist varakult lahkunud noorte ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste arvu ning suurendada kõrghariduse omandanud inimeste arvu,
- noortegarantii rakendamine kogu euroalal ei ületaks 21 miljardit eurot, mis moodustab ligikaudu 0,45 % euroala valitsemissektori kulutustest⁽²⁾,
- paljud liikmesriigid ei ole suutnud järgida Euroopa Komisjoni ja Euroopa Ülemkogu üleskutseid võtta kasutusele noortegarantii eesmärgiga suurendada noorte tööhõivet,
- noortegarantii on Euroopa Komisjoni noorte tööhõivepaketi oluline osa,

1. väljendab heameelt Euroopa Komisjoni otsuse üle anda noorte töötusega võitlemisele uus hoog. Tegemist on mitmetahulise probleemiga, mis vajab viivitamatult kooskõlastatud ja kõikehõlmavat poliitilist jõupingutust. Selles osas toetab komitee Euroopa Komisjoni ettepanekut nõukogu soovitusel luua noortegarantii, mis oleks peamine vahend noorte töötuse vastu võitlemisel;

2. tuletab meelde, et on asjaomases arvamuses⁽³⁾ kindlalt toetanud eesmärki, et kõigile noortele pakutakse nelja kuu jooksul pärast koolist lahkumist tööd, kutsekoolitust või

akadeemilist kursust, nagu on sedastatud strateegia „Euroopa 2020” juhtalgatuses „Noorte liikuvus”;

3. soovitab, et noortegarantii kavasad ning eelkõige nende tööhõivet, õpipoisiõpet ja praktikat käsitlevaid osi tuleks laiendada kuni 30aastastele äsja kooli lõpetanud noortele;

4. toonitab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist rolli tööhõive-, koolitus- ja hariduspoliitikas, nagu kinnitati strateegia „Euroopa 2020” juhtalgatuses „Noorte liikuvus” teemalises konverentsil, mille Regioonide Komitee korraldas 13. detsembril 2012;

5. väljendab rahulolu, et komisjon keskendub noortegarantii kavade kasutusele võtmisel ja elluviimisel partnerlusele põhinevale lähenemisviisile. Komitee nõuab siiski, et partnerlusi arendataks kohe poliitika väljatöötamise algusest ning et neisse kaasataks kõik asjaomased sidusrühmad, eelkõige kohalikud ja

⁽¹⁾ Vt Eurofoundi aruanne „NEETs- Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe” <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2012/54/en/1/EF1254EN.pdf>.

⁽²⁾ Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) ja Rahvusvahelise Tööuuringute Instituudi uuring „EuroZone job crisis: trends and policy responses”, 2012, http://www.ilo.org/global/research/publications/WCMS_184965/lang-en/index.htm.

⁽³⁾ CdR 292/2010 fin.

piirkondlikud omavalitsused, kes on siiani strateegia „Euroopa 2020” ja Euroopa poolaastaga seotud protsessist suurelt jaolt kõrvale jäetud, mis on märkimisväärselt kahjustanud nii demokraatlikku legitiimsust kui ka vastuvõetud meetmete tõhusust;

6. nõustub Euroopa Komisjoniga, et noorte tööhõive puhul on vajalikud varajase sekkumise ja aktiveerimise meetmed, ning jagab seisukohta, et algusest peale tuleks kohaldada vastastikuste kohustuste põhimõtet;

7. rõhutab, et noortegarantii raames välja töötatud tööturule integreerumist toetavad meetmed peavad sisaldama keeleoskust ja praktilist töökogemust, mis suurendavad tööalast konkurentsivõimet ja ergutavad töäjõu liikuvust ELis;

8. rõhutab, et oluline on siduda noortegarantii kavad noorte liikmesriikidevahelise liikuvusega ning et juhtalgatusel „Noorte liikuvus” ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on selles osas üha olulisem roll. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused rakendavad sageli liikuvuskavasid kohalikul tasandil ning ELi toetus tihedamale piirkondadevahelisele koostööle võiks viia paremate tulemusteni;

9. väljendab sellega seoses heameelt Euroopa Komisjoni ettepaneku üle võtta kasutusele Euroopa kutsekaart, mille eesmärk on lihtsustada kutse kvalifikatsioonide tunnustamise menetlusi. Komitee nõuab sellega seoses reguleeritud kutseala õppekava raames toimuva praktika tunnustamist kogu ELis ja selle reguleerimist lepinguga, olenemata sellest, kas see on tasustatud. See on oluline nende noorte eurooplaste jaoks, keda puudutab muret tekitav töötuse tase ning kelle jaoks tööalane liikuvus on reaalne viis tööturule sisenemiseks või sinna naasmiseks;

10. rõhutab, et oluline on suurendada noorte teadlikkust võimalustest õppida, saada koolitust või töötada teistes liikmesriikides. Neil kogemustel võib olla põhjanev roll üksikisikute sõltumatus ja vastutustunde innustamisel, aidates samas kaasa uute ja innovaatiliste ideede arendamisele;

11. märgib, et EL peaks tagama, et kõigil noortel oleksid liikuvusprogrammides osalemiseks võrdsed võimalused. Seetõttu soovib komitee toetada geograafilise eripäraga piirkondi, nagu maapiirkonnad ja hõreda asustusega alad, ning eelkõige äärepoolsemaid piirkondi ja saari;

12. juhib sellegipoolest tähelepanu asjaolule, et peamine vahend noorte tööhõivemäära tõstmiseks on uute töökohtade loomine kõigi kvalifikatsioonitasemetega jaoks ja mitte ainult sektorites, milles nõutakse kõrget kvalifikatsiooni;

13. rõhutab, et üks oluline vahend on kaheosaliste haridussüsteemide loomine ja toetamine, mille raames luuakse kohe õpingute alguses sidemed õpilase ja tema tulevase tööandja vahel;

14. toonitab vajadust keskenduda oskusi ja pädevusi toetavates meetmetes tööturu vajaduste ja oskuste pakkumise lahknevuse probleemile. Siinkohal peavad haridustee jätkamine, õpipoisiõpe ja praktika olema kindlalt seotud tööhõive eesmärgiga. Lisaks on noortegarantii kavades oluline roll tööandjatel noortele vajalike karjäärivõimaluste pakkujatena;

15. tuletab seoses noortegarantii kavade raames oskuste arendamisega meelde Regioonide Komitee loodud Euroopa ettevõtluspiirkonna tiitlit. Selle üks eesmärk on edendada ettevõtlikkust ja ettevõtjasõbraliku, töökohtade loomist soosiva poliitika rakendamist. Euroopa ettevõtluspiirkonnad pööravad eritähelpanu sellele, et innustada noori ettevõtlusega alustama;

16. tervitab Euroopa Komisjoni rõhuasetust kvaliteetsele tööhõivele, soovitades liikmesriikidel tagada, et nende noortegarantii kavad sisaldavad kvaliteetseid tööpakkumisi. Lisaks ei tohiks kasutada majanduskriisi ettekäändena töötervishoiu ja tööohutuse nõuete lõdvendamiseks. Komitee rõhutab, et kehtima peab töötajate teatud minimaalne sotsiaalkaitse, ent tööõiguse alaseid kokkuleppeid sõlmivad sotsiaalpartnerid riigi tasandil. Sotsiaalpartnerid tuleks täielikult kaasata noortegarantii kavade raames pakutava tööhõive kvaliteediraamistiku väljatöötamise. Komitee toonitab noorte märkimisväärselt suuremat vaesusse sattumise ohtu, nagu kinnitatakse Euroopa Komisjoni 2012. aasta tööhõive ja sotsiaalarengu aruandes ⁽⁴⁾;

17. kutsub liikmesriike üles kaasama noortegarantii rakendamisse aktiivselt ka erasektori tööandjaid, et pakkuda noortele võimalikult palju võimalusi;

18. rõhutab, et noorte töötus on eriti kõrge liikmesriikides, kus praegu kehtivad ranged eelarvepiirangud. Seepärast leiab komitee, et neile liikmesriikidele tuleks anda jätkuvalt sihtotsustarbelist toetust – võttes vajadusel täiendavaid finantsmeetmeid –, et nad tuleksid toime noortegarantii kavade kasutuselevõtu ja rakendamisega riiklikul tasandil, nagu on ette nähtud nt 2012. aasta juuni majanduskasvu paktil;

⁽⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-5_et.htm.

19. nõustub, et kuna Euroopa Komisjon ei ole ette näinud spetsiaalseid rahastamisvahendeid noortegarantii kavadele, tuleks algatuse kaasrahastamiseks kasutada ühtekuuluvuspoliitika, eelkõige Euroopa Sotsiaalfondi rahastamisvahendeid. Seepärast hoiatab komitee ühtekuuluvuspoliitika eelarve vähendamise eest mitmeaastases finantsraamistikus aastateks 2014–2020;

20. kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et tulevastes ühtekuuluvuspoliitika partnerluslepingutes käsitletakse asjakohaselt eelkõige noorte töötuse probleemi ning et noortegarantii kavade puhul saaks kasutada Euroopa Sotsiaalfondi eraldi mõnes riigis juba kasutusel olevate heade tavade ja innovaatiliste lähenemisviiside rakendamiseks;

21. kutsub liikmesriike ning kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles tagama vajaliku kooskõlastamise tööhõive- ja haridusasutuste vastavate töötajate vahel, et haridussüsteemist lahkunud ja töötuks jäänud noored saaksid kasu ELi fondide vahenditest koolitus- ja noortele suunatud meetmete raames, edendamaks eelkõige kvalifikatsiooni omandamist nn teise haridusvõimaluse kaudu;

22. kutsub liikmesriike üles esitama 2013. aastal riiklikud tööhõivekavad, milles käsitletakse ka noortegarantii kasutuselevõtu ja rakendamise suunas tehtud edusamme;

23. innustab võtma noortegarantii kavad vastu ja need rakendama hiljemalt jaanuaris 2014;

24. tunnistab, et noortele ei ole võimalik kvaliteetseid töökohti tagada ilma üldise majandusolukorra paranemiseta. Seepärast kutsub komitee liikmesriike üles võtma kõrvuti noortegarantiiga seotud meetmetega vastu üldiselt majanduskasvu suurendamisele ja töökohtade loomisele ning ilma kvalifikatsiooni omandamata haridussüsteemist lahkunud noorte töötute koolitamisele suunatud meetmeid. Siinkohal tunneb komitee heameelt kõnealuse algatuse Euroopa poolaastasse lisamise üle;

25. kutsub liikmesriike üles järgima komisjoni soovitud tagada võimalikult laialdane teadlikkus noortegarantii kava raames pakutavatest uutest teenustest ja toetusmeetmetest. Siinkohal on olulise tähtsusega kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osalemine, sest neil on aktiivne roll selliste kavade rakendamisel;

26. kutsub Euroopa Komisjoni üles looma tõhusa mehhanismi, millega aidata liikmesriike noortegarantii rakendamisel, sealhulgas ka parimate tavade ja oskusteabe levitamisel, ning palub sellesse protsessi kaasata ka Regioonide Komitee;

27. soovib Euroopa Komisjonil võtta noortegarantii ettepanek üheks 2013. aasta teabevahetuse prioriteediks ning kasutada selleks laialdaselt sotsiaalmeediat;

28. teeb Regioonide Komitee presidendile ülesandeks esitada käesolev resolutsioon Euroopa Parlamendi presidendile, Euroopa Ülemkogu eesistujale, Euroopa Komisjoni presidendile, Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigile Iirimaa ning tulevasele eesistujariigile Leedule.

Brüssel, 1. veebruar 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

ARVAMUSED

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 99. ISTUNGJÄRK 31. JAANUARIL JA 1. VEEBRUARIL 2013

Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa teadusruum”

(2013/C 62/04)

REGIOONIDE KOMITEE

- tervitab vastusena Euroopa Ülemkogu üleskutsele esitatud Euroopa Komisjoni algatust luua raamistik, et edendada jõupingutusi Euroopa teadusruumi valmimiseks 2014. aastaks;
- nõustub komitee, et tugeval avalik-õiguslikul teadusbaasil rajanev maailmaklassi teadus- ja innovatsioonialane võimekus on ülimalt vajalik selleks, et saavutada püsiv majanduse elavnemine ja säilitada Euroopa positsioon ülemaailmse osalejana;
- rõhutab, et Euroopa teadusruumi valmimine on vajalik selleks, et kõrvaldada Euroopa teaduse killustatus koos riiklike ja institutsiooniliste takistustega. Kahtlemata ei saa Euroopa selle killustatuse tõttu kasutada ära oma teaduse ja innovatsiooni potentsiaali, mis on eurooplastele maksumaksjate, tarbijate ja kodanikena väga kulukas. Seepärast on nüüd vaja rohkem ja sihipäraselt suunatud meetmeid;
- kutsub komisjoni üles edendama Horisont 2020 raames piirkondadevahelist koostööd, arendades välja tõhusad vahendid ja stiimulid. Selles kontekstis võiksid kohalikud omavalitsused ja piirkondlikud asutused täita toetavat ja koordineerivat rolli (luues teadusuuringute ja innovatsioonivõrgustikke, pakkudes tehnilist ja administratiivset toetust, samuti pakkudes erasektorile rahastamise stiimuleid), et edendada teadustegevust ja kasutada ära teadmiste ja innovatsiooni tulemusi;

Raportöör	Grigorios ZAFEIROPOULOS (EL/EPP), Atika piirkonna volikogu liige
Viitedokument	Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa teadusruumi partnerluse tugevdamine tippaseme ja kasvu saavutamiseks” COM(2012) 392 final

Regioonide Komitee arvamus – Euroopa teadusruum

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

A Peamised seisukohad

1. tervitab vastusena Euroopa Ülemkogu üleskutsele esitatud Euroopa Komisjoni algatust luua raamistik, et edendada jõupingutusi Euroopa teadusruumi valmimiseks 2014. aastaks;

2. nõustub Euroopa Ülemkogu 2011. aasta veebruari ja 2012. aasta märtsi järeldustega selles osas, et on tungiv vajadus saada Euroopa teadusruum valmis 2014. aastaks;

3. on seisukohal, et õigusakte Euroopa teadusruumi valmimiseks võib pidada kasulikuks teatud osavaldkondade jaoks (nt riikide ja ELi poliitika kooskõlastamine Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 181 kohaselt ja meetmete edendamine teadustegevuse tulemuste levitamiseks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 180 koostoimes artikli 182 lõikega 5);

4. on seisukohal, et praeguse majanduskriisi kontekstis on teadusele ja teaduspõhisele innovatsioonile keskenduva Euroopa teadusruumi valmimine majanduskasvu, töökohtade, teaduse tippaseme ning piirkondade ja riikide ühtekuuluvuse toetamisel väga suure tähtsusega;

5. jagab seisukohta, et teadmised on uue majanduse valuuta. Seepärast nõustub komitee, et tugeval avalik-õiguslikul teadusbaasil rajanev maailmaklassi teadus- ja innovatsioonialane võimekus on ülimalt vajalik selleks, et saavutada püsiv majanduse elavnemine ja säilitada Euroopa positsioon ülemaailmse osalejana;

6. rõhutab, et nii Horisont 2020 kui ka Euroopa teadusruumi rakendamisel tuleks rohkem keskenduda ja avaldada suuremat mõju reaalse elu tavadele⁽¹⁾, st kohalik ja piirkondlik tasand peavad osalema strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamises ning need tuleb sellesse aktiivselt kaasata;

7. rõhutab, et Euroopa teadusruum parandab meie elu, muutes Euroopa paigaks, kus arenevad jõudsalt teadusuuringud, tehnoloogiline areng ja innovatsioon ning tegeletakse meie aja

suurte väljakutsetega. Teadmiste väärtustamise edendamiseks tuleks tugevdada koostööd teadusringkondade, ärimaailma ja avaliku sektori vahel;

8. nõustub, et ära tuleb kasutada kõikide piirkondade tippaseme potentsiaal ning et vaja on uusi lähenemisviise, et aidata alla oma võimete tegutsevatel piirkondadel ja liikmesriikidel saavutada tippase ja arukas piirkondlik spetsialiseerumine;

9. rõhutab, et Euroopa teadusruumi valmimine on vajalik selleks, et kõrvaldada Euroopa teaduse killustatus koos riiklike ja institutsiooniliste takistustega. Kahtlemata ei saa Euroopa selle killustatuse tõttu kasutada ära oma teaduse ja innovatsiooni potentsiaali, mis on eurooplastele maksumaksjate, tarbijate ja kodanikena väga kulukas. Seepärast on nüüd vaja rohkem ja sihipäraselt suunatud meetmeid;

10. nõustub, et meetmete eesmärk peaks olema suurendada konkurentsi teadlaste ja teadusorganisatsioonide hulgas ning kasutada ära piiriülesed sünergiad riiklike ja piirkondlike teadussüsteemide vahel, hõlbustada teadlaste karjääri ja samuti liikuvust ning teadmiste vaba liikumist;

11. on veendunud, et Euroopa teadusruumi üks põhieesmärke on vähendada ajude äravoolu, eriti teaduse valdkonnas mahajäänud piirkondadest, samuti teadusuuringute ja innovatsiooni tulemuslikkuse suuri erinevusi piirkonniti eesmärgiga saavutada kogu ELis tippase, võttes seejuures arvesse innovatsioonipotentsiaali. Seejuures on oluline, et Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskava ning riiklikud ja piirkondlikud innovatsioonistrateegiad oleksid omavahel kooskõlas;

12. tervitab Euroopa Ülemkogu eesmärki parandada teadus- ja arendustegevuse tingimusi ning suurendada avaliku ja erasektori investeringuid teadus- ja arendustegevusse 3 %-ni ELi SKPst. Sellest hoolimata tuleb silmas pidada, et Euroopa on tippasemel teadmiste turustamisel maailma teiste osadega võrreldes endiselt mahajääja rollis. VKEde rolli innovatsiooni mootorina ei ole seega võimalik ülehinnata;

13. on seisukohal, et ühtekuuluvuse vahendid võiksid tugevdada tippaseme ja võimekuse arendamist, hoogustades teadustegevuse ja innovatsiooni meetmeid piirkondlikul tasandil. Nii on võimalik välja arendada tippaseme saavutamiseks vajalikud tingimused, mis võimaldavad neil piirkondadel Euroopa teadusruumis täiel määral osaleda ning saada kasu ühise strateegilise raamistiku rahastamisvahenditest;

⁽¹⁾ CdR 402/2011 fin.

14. kutsub komisjoni üles koos nõukogu ja Euroopa Parlamendiga tagama Horisont 2020 tõhus ja mõjus rakendamine, luues eeskirjad ja menetlused, mis on kasusaajate jaoks võimalikult lihtsad;

15. tunnistab, et teatises välja toodud Euroopa teadusruumi prioriteetid on hästi määratletud ja nende täielik elluviimine parandaks aastaks 2014 Euroopa teadustegevuse tulemuslikkust ja tõhusust. Siiski on vajalik liikmesriikide, teadusvaldkonna sidusrühmade ja nende Euroopa organisatsioonide, samuti Euroopa Komisjoni täielik ja aktiivne osalemine tugevdatud partnerluses, tagamaks, et Euroopa teadusruumi valmimine tooks esile Euroopa tippaseme, suurendades tõhusust, kvaliteeti ja uusi võimalusi ELi vajadustest lähtuvalt;

16. nõuab, et Euroopa Komisjon tagaks Horisont 2020 ja struktuurifondide vahelise sünergia ja täiendavuse ning looks vähem edukatele liikmesriikidele ning majanduslikust ja sotsiaalsest aspektist haavatavamatele piirkondadele tippaseme saavutamiseks vajalikud tingimused, võttes aluseks nende tugevad küljed, eesmärgiga suurendada märkimisväärselt nende suutlikkust teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas ning kaotades Euroopa innovatsioonilõhe;

17. kutsub komisjoni üles edendama Horisont 2020 raames piirkondadevahelist koostööd, arendades välja tõhusad vahendid ja stiimulid. Selles kontekstis võiksid kohalikud omavalitsused ja piirkondlikud asutused täita toetavat ja koordineerivat rolli (luues teadusuuringute ja innovatsioonivõrgustikke, pakkudes tehnilist ja administratiivset toetust, samuti pakkudes erasektorile rahastamise stiimuleid), et edendada teadustegevust ja kasutada ära teadmiste ja innovatsiooni tulemusi;

18. rõhutab, et piirkonnad peavad suurendama oma valmisolekut teadusuuringuid kasutada. Arendatud pädevusi, tavadid ja vahendeid tuleks seejärel kasutada nii, et teadusuuringute tulemused leviks üle kogu Euroopa. Seda on võimalik saavutada ainult kõikide Euroopa rahastamisvahendite, nagu Horisont 2020, ühtekuuluvuspoliitika ning riiklike, piirkondlike ja kohalike vahendite kasutamisel koostoime suurendamisega⁽²⁾. Ressursside ühine kasutamine ei ole siiski piisav, vaid see nõuab ka muutusi töökorralduses ja haldustavadades;

19. innustab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi tugevdama Euroopa ja/või piirkondlike ning riiklike organisatsioonide koostööd, et edendada teadusuuringuid ja innovatsiooni, viia sisse parandusi, mis soodustaksid poliitikameetmete ühildamist ning menetluste tõhusat ja tulemuslikku haldamist ja ühtlustamist, tugevdades ühiseid haldussüsteeme, mis parandaksid kodanike võimalusi poliitikale ligi pääseda ning suurendaksid selle poliitika sotsiaal-majanduslikku mõju;

20. on seisukohal, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad täita ja peaksidki täitma olulist rolli innovaatiliste toodete ja teenuste arendamisel, edendades avaliku ja erasektori partnerlusi. Selle eesmärk on luua rohkem töökohti ja suuremat majanduskasvu kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning samal ajal parandada avaliku ja erasektori tegevusvõimet ja tõhusust;

21. tervitab teaduse ja innovatsiooni peadirektoraadi ja regionaalpoliitika peadirektoraadi algatusi, mis lihtsustavad piirkondlike teadusuuringute ja innovatsioonivõrgustike loomist, mida võiksid toetada ülikoolid, institutsioonid, riigiasutused ja erasektor;

22. märgib, et alates 2000. aastast on komisjon ja liikmesriigid koos Euroopa teadusruumi poole liikunud, ent rõhutab, et need edusammud on Euroopa teadusruumi eri mõõdetes ja liikmesriikide lõikes olnud ebahütlased;

23. innustab Euroopa teadusruumi vajadusel kaasama piirkondlikke ja teaduslikke sidusorganisatsioone;

24. tõstab esile avaliku sektori üldiselt ning eriti kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist rolli ettevõtete, ülikoolide/teaduskeskuste ja avaliku sektori asutuste koondamisel (nn triplehelixi käsituse kaudu) Euroopa teadusruumi arendamiseks ja elluviimiseks praktikas, ning märgib, et komisjoni teatises ei ole avaliku sektori rolli piisavalt arvesse võetud;

25. nõuab, et komisjon, liikmesriigid ja teadusvaldkonna sidusrühmad looksid Euroopa teadussüsteemide tõhususe parandamiseks asjakohased tingimused ning rakendaksid neid, pöörates tähelepanu põhiteemadele, nagu riikideülene koostöö ja konkurents, teadlaste tööturg, sooline võrdõiguslikkus ja teaduslike teadmiste siire. Teatises esitatud tingimused näivad olevat eesmärkide saavutamiseks piisavad;

B Tulemuslikumad riiklikud teadussüsteemid

26. tunnistab, et riiklike teadussüsteemide ebapiisav konkurents ei loo õigeid tingimusi teaduse kvaliteedi parandamiseks. Siinkohal toob teadusasutuste ja ülikoolide piiratud konkurents kaasa ebapiisava spetsialiseerumise;

27. leiab, et Euroopa olemusliku, uudishimust kannustatud teadustegevuse tulemuslikkuse parandamine on vältimatult vajalik innovatsiooni ja läbimurrete saavutamiseks, mis on vajalikud suurte väljakutsetega toimetulemiseks. Euroopa peab tegema hästi suunatud ja strateegilisi investeeringuid alusuuringutesse, võttes peamiseks otsustamiskriteeriumiks teaduse tippaseme, mis looks eeldusi kohalike ja piirkondlike pädevuste ning teaduspotsentiaali kasvus ja edasiseks jätkusuutlikuks arenguks;

⁽²⁾ CdR 402/2011 fin.

28. nõustub, et liikmesriigid ja piirkonnad peaksid toetama konkurentsipõhist rahastamist konkursside ja institutsionaalse hindamise abil, mis on peamised meetodid riiklike ja piirkondlike vahendite eraldamisel teadustööks ja innovatsiooniks. Vastastikune hindamine ei ole siiski hädavajalik teatud juhtudel, kui vahendeid eraldatakse piirkondlikele osalejatele teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni soodustamiseks;

29. tervitab rohelises raamatus (komisjon avaldas 2011. aastal) seatud eesmärki leida sobiv tasakaal institutsioonilise ja konkurentsipõhise rahastamise vahel. Kooskõlas oma varem väljendatud seisukohtadega kutsus Regioonide Komitee üles jätkama arutelu, et leida sobiv tasakaal institutsioonilise ja konkurentsipõhise rahastamise vahel. Selle tasakaalu jaotumine on väga oluline süsteemi dünaamilisuse ja eri teadusasetuste elujõulisuse seisukohast;

30. on seisukohal, et põhirahastamise osakaalu suurendamine ja arukas spetsialiseerumine võimaldavad rahastada ka väikesi elujõulisi teaduskogukondi. Sellega rõhutab Regioonide Komitee, et nn kriitilise massi saavutavate suurte üksuste ja ülalt alla suunduvate suurte tehnoloogiaprogrammide kõrval võib ka väike, ühele teadusharule keskenduv õppe- ja teaduskogukond luua märkimisväärset konkurentsivõimet ja innovatsiooni, tehes tõhusat koostööd ja saades osaks valdkonnaülesest kõrgharidus- ja teadusasetuste võrgustikust ja linnakust asukohalinnas ja ka rahvusvaheliselt;

31. on seisukohal, et tuleb suurendada teadusasetuste põhirahastamist. Seepärast kutsus komitee komisjoni ja liikmesriike üles seda asjaolu arvestama ja looma teadustaristu rahastamise mudeli, milles võetakse arvesse ka täiendavust struktuurifondidega. Teaduskogukondade jaoks tähendab suurem põhirahastamine võimalust käivitada alt üles teadusprojekte, mis põhinevad nende enda strateegilistel vajadustel, arendades samas dünaamilisi suhteid piirkonna ja linnaga, kus nad asuvad;

32. rõhutab, et teadusuuringutele ja innovatsioonile vahendite eraldamisel tuleks juhtiva valikukriteeriumina kasutada teaduse tipptaset ning institutsionaalse hindamise peamisi põhimõtteid;

33. tunnistab, et mõnes piirkonnas edukalt rakendatud teadus- ja uuendustegevuse mudelit ei ole võimalik lihtsalt kopeerida ning teistele piirkondadele üle kanda. Ent siiski võivad nad vastavate struktuuriliste, ühiskondlike ja kultuuriliste tingimuste asjakohasel arvestamisel olla eeskujuks sobivate mudelite väljatöötamisel teistes (ka vähem edukates) piirkondades;

34. kinnitab oma toetust piirkondade, riikide ja ELi teadusprogrammide ja prioriteetide koordineerimisele. Komitee

rõhutab liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vastutust teadusuuringute ja innovatsiooni eest ning lükkab jätkuvalt tagasi tsentraalsete teadusuuringute kavade ja prioriteetide kehtestamise Euroopa tasandil;

35. kutsus komisjoni üles edendama vastastikust õpet ning heade tavade ja kogemuste vahetamist liikmesriikide ja sidusrühmade organisatsioonide vahel seoses riiklike õiguslike jm tõkete eemaldamisega, mis takistavad Euroopa teadusruumi loomiseks teatistes kehtestatud prioriteetide rakendamist. Komitee arvates tuleks kogu ELis edendada teaduspoliitika ühiseid suuniseid, et edendada ja lihtsustada ühismeetmete rakendamist;

36. kutsus komisjoni üles toetama liikmesriike ja piirkondi struktuurifondide kasutamisel, et arendada teadusvõimekust ja kohandatud innovatsioonistrateegiaid, mis põhinevad piirkondlikel pädevustel ja aruka spetsialiseerumise strateegiatel, samuti toetama ühiseid teadusprogramme kooskõlas ühtekuuluvuspoliitika eesmärkidega;

37. tunnistab siinkohal kõige paljulubavamate suhtelise eelisega valdkondade kindlaksmääramise tähtsust aruka spetsialiseerumise piirkondliku strateegia määramisel⁽³⁾. EL peaks innustama piirkondi saama nende enda valitud valdkondades uuenduslikeks teerajajateks ning looma võrgustikke ja tegema koostööd teiste piirkondadega. Komitee hoiatab igasuguse katse eest kasutada arukat spetsialiseerumist juba juhtpositsioonil olevatele piirkondadele või kohalikele omavalitsustele eelisõiguse andmiseks, jättes teised piirkonnad toetuseta või pakkudes neile vaid vähest toetust. Seepärast oleks vaja kaardistada Euroopa piirkondade innovatsiooni tase ja spetsialiseerumise valdkonnad. Seda teavet saaks kasutada piirkondadevahelise koostöö edendamiseks ning mahajäänud piirkondadele konkreetsete toetusvahendite loomiseks, eraldades sihtotstarbelselt vahendeid, et aidata nad arengus järele kõige innovaatilistele piirkondadele;

38. nõustub vajadusega kehtestada täpsem näitajate ja eesmärkide süsteem, millega saaks lisaks ettevõtete teadus- ja arendustegevusse tehtavate investeeringute osakaalule mõõta ka konkurentsivõime ja tootlikkuse suurendamisega seotud aspekte – teisisõnu ulatuslik süsteem, millega mõõdetaks teadus- ja arendustegevuse süsteemide tõhusust ja innovatsiooni tootlikkust⁽⁴⁾;

C Optimaalne riikideülene koostöö ja konkurents

39. rõhutab, et ELil tuleb tegutseda kiiresti ja sidusalt, et saavutada sellises mõõtmes jõudu ja mõju, mida on vaja suurte väljakutsete lahendamiseks nende piiratud riiklike teadusrahadega, mis on kasutada;

⁽³⁾ CdR 373/2010 fin.

⁽⁴⁾ CdR 374/2010 fin.

40. kordab oma seisukohta, et parem koordineerimine ja koostöö liikmesriikide ja piirkondade vahel ja ka nende endi hulgas võib luua koostoimet ja anda seega Euroopa teadusruumile lisaväärtust. Euroopa territoriaalse koostöö rühmitused (ETKRid) on väärtuslik vahend territoriaalse koostöö rakendamiseks, sh teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas. See tugevdab Euroopa konkurentsivõimet ülemaailmsel teadmiste turul;

41. rõhutab, et teadmiste loomisele, levitamisele ja kasutamisele pööratav tähelepanu peab olema tõhusalt suunatud, võttes arvesse avaliku ja erasektori sidusrühmade strateegilisi huvisid ja kaasates nad strateegiliste kavade koostamisse. See nõuab rahvusvahelise võrgustiku tuge, et parimad teadlased saaksid suurtele väljakutsetele lahendusi otsides omavahel kontakt-eeruda;

42. rõhutab vajadust kohalike ja piirkondlike, riikide ja Euroopa piiriüleste teadus- ja innovatsioonistrateegiate parema koordineerimise ja nende suurema koostoime järele, järgides eri kontekstide iseärasusi ja samal ajal tugevdades võimalusi nende vaheliseks täiendavuseks ja koostööks;

43. kinnitab seisukohta, et vajalik on parem kooskõlastatus teadustegevuse ja tööstuse vahel, et piirkonnad saaksid teha edusamme aruka spetsialiseerumise alal oluliste arengut soodustavate tehnoloogiate valdkonnas (nagu nanotehnoloogia, mikro- ja nanoelektronika, tööstuslik biotehnoloogia, fotoonika, uudsed materjalid ja uudsed tootmissüsteemid), ja et oleks võimalik edendada riikidevahelisi võrgustikke ning tugevdada koostööd piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil⁽⁵⁾, mis lihtsustaks ka stabiilsete ja kõrget kvalifikatsiooni nõudvate töökohade loomist;

44. nõustub, et liikmesriigid ja piirkonnad peaksid edendama ja rakendama ühiseid teadusuuringute kavasisid, milles käsitletakse suuri väljakutseid, jagatakse teavet ja tutvustatakse häid tavasisid kokkulepitud prioriteetsetes valdkondades, ning tagama, et neis valdkondades on võetud piisav riikliku ja piirkondliku rahastamise kohustus ja et vahendid on strateegiliselt koondatud;

45. on seisukohal, et kõrvaldada tuleb õiguslikud ja bürokraatlikud tõkkesid, mis ei luba saavutada riiklike ja rahvusvaheliste programmide piiriüleste koostalitlusvõimet, et oleks võimalik ühiselt rahastada teadusprojekte ja teadustaristuid riigi või piirkonna või rahvusvahelisel tasandil;

46. kutsub komisjoni üles pakkuma liikmesriikidele, piirkondadele ja teadusuuringuid rahastavatele organisatsioonidele tõhusat toetust ühiste rahvusvaheliste hinnangute rakendamisel ja ühiste rahastamisstandardite sisseseadmisel;

47. rõhutab, et tiptasemel teadustöö sõltub maailmaklassi abivahenditest ja teadustaristutest, sealhulgas e-taristutest. Niisugused teadustaristud on Euroopa jaoks väga olulised, sest need võivad meelitada ligi talente ja stimuleerida innovatsiooni- ja äriühisusi, aidates samal ajal kaasa töökohtade loomisele;

48. tunnistab teadustaristute võtmerolli teaduspõhistes innovatsioonisüsteemides; toetab seoses sellega uusi piirkondlike partnerlusrajatisi ja teadustaristute partnerlust ning kinnitab nende võimet anda panus Euroopa teadusruumi tasakaalustatumasse arengusse, kaasates väiksemaid või vähem kogunud riike ja piirkondi konkurentsivõimelistesse teadusuuringutesse ja innovatsiooni⁽⁶⁾;

49. on seisukohal, et programmi Horisont 2020 tuleb jõuliste meetmetega kohandada vastavalt Euroopas vajalikele reformidele. Eriti oluline on ühiskonnaprobleemide sammas, milles tuleks rõhku panna parimate Euroopa eksperditeadmiste kombineerimisele ulatuslike ühiste projektidega, mis võimaldavad Euroopal rakendada ulatuslike süsteemi struktuuri uuendavaid muudatusi, mis ületavad traditsioonilisi piire. Valdkonnale keskenduva teadustööga ei looda piisavalt teadmisi suurte ühiskonnaprobleemide lahendamiseks. Selle asemel tuleks keskenduda valdkonnaülesele teadus-, arendus- ja uuendustegevusele, mis annab nende süsteemi struktuuri uuendamiseks tehtavate muudatuste jaoks vajalikke kontseptsioone ja komponente. Teadustegevuse keskmes on eksperimendid ja katsetamine. Hea näide on ulatuslik aruka linna tegutsemisvaldkond. Oluline osa kõigest sellest on tulemuste laiendatavus eri tingimustele kõikjal Euroopas⁽⁷⁾;

50. toetab innovaatilise liidu kohustust, et liikmesriigid koos Euroopa Komisjoniaga peavad 2015. aastaks olema käivitanud 60 % Euroopa teadustaristu strateegiafoorumi (ESFRI) tegevuskavas määratletud prioriteetsetest ja üleeuroopalise tähtsusega teadustaristutest või need valmis saanud;

51. soovib, et liikmesriigid kinnitaksid rahalise kohustuse võtmise ESFRI teadustaristute rajamiseks ja käigushoidmiseks ning edendaksid piirkondlike partnerlusrajatisi arendamist eeskätt riiklike tegevuskavade ja järgmise programmi perioodi rakenduskavade väljatöötamisel;

52. kutsus komisjoni üles pakkuma Horisont 2020 kaudu tõhusat toetust juurdepääsuks teadustaristutele ja toetama jätkuvat üldist ELi teadustaristute (aga mitte ainult Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri konsortsiumi staatusega taristute) integreerimist;

53. soovib, et komisjon toetaks võimaluse korral teadustaristute tegevuskulusid kas rahastamisallikate, nagu struktuurifondid, kaudu;

⁽⁵⁾ CdR 374/2010 fin.

⁽⁶⁾ CdR 373/2010 fin.

⁽⁷⁾ CdR 402/2011 fin.

54. kutsub riiklikke ja piirkondlikke asutusi siduma teadustaristute tegevuskavad ESFRI tegevuskavaga ja aruka spetsialiseerumise strateegiatega struktuurifondide kaasrahastatavates teadus- ja innovatsiooniprogrammides ning tugevdama vähem soodsate piirkondade suutlikkust vastu võtta üleeuroopalise ja rahvusvahelise tähtsusega teadustaristuid ja nendes osaleda;

55. on seisukohal, et Euroopa Komisjon peaks tegema ESFRIga koostööd selleks, et sätestada tegevuskava rakendamise prioriteetid ja anda liikmesriikidele nõu ja juhiseid, kuidas ületada rakendamisel tekkivaid õiguslikke, rahalisi või tehnilisi takistusi;

D Avatud tööturg teadlastele

56. tunnistab, et eri riikide teadlaste tööturgude vaheliste tõkete peamine põhjus on see, et valitsevad erinevad lähenemisi viisid värbamisele, institutsioonilisele sõltumatusel, inimressurside strateegiatega väljatöötamisele ja teadlaste liikuvuse edendamisele ning töötingimused ei ole noorte ja kolmandate riikide teadlaste jaoks atraktiivsed;

57. tuletab meelde, et jätkuva majanduskriisi tõttu on juba tuhanded töötajad Euroopa Liidu riikides kaotanud oma töökohta⁽⁸⁾, nende hulgas ka kvalifitseeritud teadlased peamiselt tööstussektori teadusuuringute ja innovatsiooni osakondades. Uute turgude tekkimine ja ettevõtete ümberpaigutamine madalate tootmiskuludega riikidesse suurendavad seda efekti veelgi. Kõigi töötajate oskuste taseme tõstmine ja nende ühitamine tööturu vajadustega on tingimata vajalik⁽⁹⁾;

58. on seisukohal, et äärmiselt oluline on kõrvaldada õiguslikud ja muud tõkked, et oleks võimalik rakendada avatud, läbipaistvat ja tulemustel põhinevat teadlaste töölevärbamist ning tagada piiriülene juurdepääs riiklikele teadustoetustele ja nende ülekantavus;

59. nõustub, et teaduslikud sidusorganisatsioonid peaksid avaldama kõikide vabade töökohtade kohta kuulutused, kasutades selleks ühiseid ametikohtade kirjeldusi, mis on sätestatud teadlaskarjääri käsitlevas Euroopa raamistikus, ning täitma teadlaste ametikohti avatud, läbipaistvate värbamistoimingutega, kaasates ka ELi-väliste riikide kodanikke. Samuti peaksid nad töökohtade kuulutused avaldama ka EURAXESSi tööportaalis (<http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/lobs/index>);

60. rõhutab, et eritähelpanu tuleks pöörata teadlaste liikuvusele Euroopas, ning nõuab liikuvust takistavate tõkete kõrvaldamiseks selliste konkreetsete meetmete võtmist (nt pensioniõiguste ülekantavus, sotsiaalkaitse tagamine, kutsequalifikatsioonide vastastikune tunnustamine ning töö- ja eraelu ühitamise meetmed), mis hõlbustavad Euroopa teadlaste liikuvust ja muudavad teadlase karjääri ELis atraktiivsemaks;

61. tervitab komisjoni algatusi, mille eesmärk on tegeleda ELi teadlasi takistavate sotsiaalkindlustuse alaste tõketega ning hõlbustada jätkuvalt kolmandate riikide kodanikest teadlaste saabumist;

62. kinnitab vajadust meelitada ligi kõrgetasemelisi teadlasi väljastpoolt Euroopa Liitu ning toonitab seetõttu ELi liikuvusprogrammide (nt Marie Curie programm) olulisust ja tõstab esile mõnes piirkonnas võetud või võetavaid meetmeid, mille eesmärk on soodustada teadlaste tagasipöördumist;

63. julgustab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi võtma meetmeid liikuvuse parandamiseks kõigis valdkondades, eelkõige aga akadeemiliste ringkondade ja tööstuse vahel. Väga oluline on tihe üleeuroopaline koostöö akadeemiliste ringkondade, ettevõtete ja teaduslike sidusorganisatsioonide vahel, kaasates peamiselt poliitilisi osalejaid ja asutusi kohalikul, piirkondlikul ja riigi tasandil kolme osalejaga (*triple helix*) mudelina;

64. rõhutab vajadust innustada noori valima karjääri teaduse või innovatsiooni valdkonnas, toetada noori ettevõtjaid, kes annavad panuse teadus- ja arendustegevusse ja innovatsiooni ning kasutada nende saavutatud tulemused ära kohalikes ja piirkondlikes kogukondades;

65. rõhutab tungivat vajadust tagada hea koolitusega ja teadmispõhises tööstuses töötamiseks vajalike oskustega inimeste olemasolu ning tööstuse atraktiivsus töökojana, võttes arvesse praeguseid raskusi töökohtade täitmisel sellistes tuleviku jaoks strateegilistes valdkondades nagu teadustegevus, inseneritöö, tervishoid ja matemaatika⁽¹⁰⁾. Töötajate oskusi ja teadmisi tuleks pidevalt ajakohastada ning koolitus peaks keskenduma uute sektorite ja uute tehnoloogialahenduste vajadustele, et sellest ei saaks kasu mitte ainult tööstus, vaid et aidata ka töö kaotanud töötajaid, nii et nad saaksid kiiresti kohaneda uute sektoritega ja uute tehnoloogiatega;

66. rõhutab vajadust tagada tiptaseme ja tiptulemuste edendamise kõrval ka iga piirkonna inimestele hea haridus ja koolitus kui individuaalse ja ühiskondliku heaolu ning piirkondade uuendusvõime alus⁽¹¹⁾;

67. soovib Euroopa Komisjonil luua veebiportaali, kus saaks vastastikku tutvustada näiteid kohaliku ja piirkondliku tasandi headest tavadest noorte integreerimisel tööturule⁽¹²⁾, sh teadustegevuse ja innovatsiooni sektorites;

E Sooline võrdõiguslikkus ja soolise aspekti arvestamine teadustegevuses

68. tunnistab, et seni on edusammud soolise võrdõiguslikkuse alal olnud piiratud, ning märgib, et vaid mõned liikmesriigid ja teaduslikud sidusorganisatsioonid rakendavad meetmeid, et saada kasu naisteadlaste talendist ja soolise mõõtme integreerimisest teadustöösse. Soolise mõõtme integreerimine teadustöö kujundamisse, hindamisse ja rakendamisse on samuti endiselt liiga piiratud;

⁽⁸⁾ CdR 85/2009 fin ja CdR 373/2010 fin.

⁽⁹⁾ CdR 85/2009 fin ja CdR 373/2010 fin.

⁽¹⁰⁾ CdR 374/2010 fin.

⁽¹¹⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽¹²⁾ CdR 292/2010 fin.

69. rõhutab vajadust kõrvaldada naisteadlaste värbamise, töökohtadele jäämise ja karjääri edenemise tõkked, et tegeleda soolise tasakaalustamatuse probleemiga ja tugevdada soolist mõõdet teadusprogrammides;

70. nõustub, et sooline mõõde tuleks integreerida Horisont 2020 kõigisse programmidesse ja projektidesse nende käivitamisest alates;

71. tervitab komisjoni algatust esitada 2013. aastal liikmesriikidele soovitusete ettepanek, milles on ühised juhised institutsioonilise muutuse tegemiseks, et edendada soolist võrdõiguslikkust ülikoolides ja teadusasutustes;

72. soovib komisjonil luua valdkonnaülese komitee, et teostada järelevalvet naisteadlaste esindatuse üle Euroopa teadusruumi ja Horisont 2020 tegevuses ning anda vastavaid soovitusi;

F Teaduslike teadmiste optimaalne liikumine, neile juurdepääs ja nende siire

73. märgib, et liikmesriigid on teinud erineval määral edusamme avatud juurdepääsumeetmete toetamisel, mis võiks aidata vähendada teabe asümmeetriat. Lisaks on teadmussiire avalik-õiguslike teadusasutuste ja erasektori vahel jätkuvalt ebapiisav ning see avaldab mõju teaduse kvaliteedile ja teadus- ja arendustegevusel põhinevatele majanduslikele tulemustele;

74. rõhutab, et teadusasutuste, ülikoolide ja tööstuse sisesel ja vahelisel juurdepääsul teadmussiirdele on alusuuringute ja innovatsiooni jaoks määrav tähtsus ning seda tuleks kindlalt toetada;

75. rõhutab, et riiklikult rahastatud teadustegevuse tulemustele ja andmetele avatud juurdepääsu lähenemisviis on Euroopa teadusruumi ülesehitamisel oluline komponent, tagamaks, et teadlased saavad tugineda olemasolevatele teadmistele, hinnata uusi tulemusi ja vältida teadustegevuse dubleerimist;

76. rõhutab teadusinfole juurdepääsu ja teadusinfo säilitamise poliitikameetmete koordineerimise ja ühtlustamise olulisust, tagades et riiklike teadusuuringutega edendatakse teadmussiiret avalike ja erasektorite vahel riiklike strateegiate abil;

77. rõhutab vajadust optimaalse suhtluse ja sidemete järele ning strateegilise partnerluse järele akadeemiliste ja tööstusrikkondade vahel. Samuti on vaja määratleda ühised koostöö põhinevad teaduskavad, et maksimeerida teadustulemuste kasutamist ja nende mõju innovatsioonile ja suurte väljakutsetega tegelemisele;

78. nõustub, et kõikide Horisont 2020 raames ELi rahastatavate projektide käsitlemisel tuleb üldpõhimõttena kasutada avatud juurdepääsu teaduskirjandusele ning et komisjon peaks jätkama avatud juurdepääsuga seotud projektide rahastamist.

Tuleb tagada, et sealjuures võetakse täielikult arvesse teadlaste ja ettevõtete huve seoses intellektuaalomandi ja kasutusõigustega;

79. teeb ettepaneku käivitada tegevus, millega suurendatakse sidusrühmade teadlikkust avatud juurdepääsu ja e-teaduse kohta. Komisjon peaks tihedas koostöös sidusrühmadega töötama välja konsortsiumi näidislepingud teadmussiirde laiendamiseks;

G Edusammud ja Euroopa teadusruumi valmimine

80. rõhutab, et liikmesriigid ja piirkonnad peavad läbi viima vajalikud riiklikud ja piirkondlikud reformid ning looma tingimused, mis on vajalikud Euroopa teadusruumi valmimiseks. Nad peavad ka toetama nimetatud reformide rakendamist ja hõlbustama teadust rahastavate ja edendavate organisatsioonide vastutusalasse kuuluvat tegevust;

81. soovib arendada kolme osalejaga (triple helix) partnerluste võrgustikke piirkondades, mis saavad teha koostööd meetmete koordineerimisel, ning rõhutab heade tavade tutvustamise olulisust (sh aruka spetsialiseerumise strateegiate alal) Euroopa teadusruumi õppetoolide siseseviimise kaudu piirkondlikesse teadus- ja innovatsioonisüsteemidesse ning toetades määratletud piirkondlike pädevustega seotud rahvusvahelisi võrgustikke;

82. tõstab esile vajadust jälgida ja hinnata liikmesriikide, komisjoni ja teaduslike sidusorganisatsioonide edusamme teatistes määratletud Euroopa teadusruumi meetmete rakendamisel. Sellega seoses tervitab komitee komisjoni kavatsust töötada välja Euroopa teadusruumi järelevalvemehhanism. Komitee kutsub komisjoni üles tagama kavandatud Euroopa teadusruumi järelevalvemehhanismi arendamise ja näitajate valiku läbipaistvust, kaasates liikmesriike. Näitajate valik ja arv peaks piirduma miinimumiga, mis on vajalik Euroopa teadusruumi järelevalvemehhanismi loomise edusammude hindamiseks. Uurimisastutuste ja ülikoolide andmete valimisel tuleks kasutada Eurostati, riiklike statistikaametite ja kohalike omavalitsuste (nt ministeeriumid) vahelise koostöö väljakujunenud menetlusi;

83. tervitab menetluse lihtsustamise püüdeid, samuti ELi rahastamisvõimaluste kasutamise praktiliste suuniste avaldamist⁽¹³⁾; väljendab erilist heameelt jätkuvate jõupingutuste üle selle nimel, et projektide erinevaid etappe rahastataks ka edaspidi järjepidevalt eri programmidest; pooldaks praktiliste suuniste kujunemist kõikehõlmavaks, samas kättesaadavaks teabe ja ressursside digiväravaks asjaomaste teadus- ja innovatsiooniprogrammide kohta⁽¹⁴⁾;

84. nõuab, et komisjon tagaks, et Horisont 2020 aita konsolideerida Euroopa teadusruumi valmimist ja toimimist, toetades Euroopa teadusruumi meetmeid seoses teadlaskarjääri ja liikuvuse, teadustaristute, soolise võrdõiguslikkuse, piiriülese koostöö, avatud juurdepääsu ja teadmussiirdega;

⁽¹³⁾ CdR 67/2011 fin; CdR 373/2010 fin; CdR 230/2010 fin.

⁽¹⁴⁾ CdR 373/2010 fin.

-
85. tervitab komisjoni kavatsust, et alates 2014. aastast hakkavad edenemist iga-aastaselt täielikult hindama nõukogu ja Euroopa Parlament;
86. palub, et Euroopa Komisjon edastaks Regioonide Komiteele Euroopa teadusruumi eduaruande.

Brüssel, 31. jaanuar 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Inimkaubanduse kaotamist käsitlev ELi strateegia aastateks 2012–2016”

(2013/C 62/05)

REGIOONIDE KOMITEE

- nendib, et strateegia rakendamine nõuab sidusat ja mitut valdkonda hõlmavat lähenemist, kuhu on kaasatud väga mitmesugused toimijad, muu hulgas eri tasandi ametiasutused, õiguskaitseasutused, avaliku sektori töötajad, kodanikuühiskond ja vabatahtlike organisatsioonid. Osa linnade ja piirkondade lähedus inimkaubanduse ohvrite saabumispunkti ja/või kohtadele, kus toimub ärakasutamine, loob suuremaid võimalusi ohvrite tuvastamiseks, toetamiseks ja teabealgatusteks tihedas koostöös kodanikuühiskonnaga. Sellest tõuseks otsene kasu nii ohvritele kui ka elanikele üldiselt;
- märgib, et komisjon peaks edaspidi selgelt esile tõstma ja tutvustama mitmesuguseid olemasolevaid meetmeid, millega nõudlust saab mõjutada ning palub komisjonil teha selgemalt vahet nõudluse puhul, mille eesmärgiks on 1) tööjõu saamine, 2) seksiteenused ja 3) laste seksuaalne ärakasutamine;
- on veendunud, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on keskvalitsuse ees eelistatud olukorras, et märgata inimkaubanduse ohvriks langenud isikut. Regioonide Komitee osaleks seega meelsasti suuniste koostamises, et tuvastada ohvreid ja kaitsta lapsi;
- rõhutab, et komisjoni kavandatud mitut valdkonda hõlmava lähenemise tõhusus strateegia rakendamisel sõltub suuresti kohaliku ja piirkondliku tasandi toimijate aktiivsest osalemisest;
- soovib osaleda kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindusorganina kodanikuühiskonna platvormis ning erasektori ja tööandjate platvormis;
- tervitab ettepanekut laiendada teadmisi inimkaubanduse ja haavatavate rühmade soolise mõõtme kohta, ent palub sellega seoses komisjonil keskenduda soolisele mõõtmele mitte ainult ohvrite puhul, vaid võtta ka nõudluse poole peal arvesse asjaolu, et sugude vahel valitsevad suured erinevused.

Raportöör	Jelena DRENJANIN (EPP-SE), Huddinge kommunivolikogu liige
Viitedokument	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Inimkaubanduse kaotamist käsitlev ELi strateegia aastateks 2012–2016”
	COM(2012) 286 final

Regioonide Komitee arvamused – Inimkaubanduse kaotamist käsitlev ELi strateegia aastateks 2012–2016

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised seisukohad

1. tervitab komisjoni teatist ja hiljuti ametisse nimetatud inimkaubandusevastase võitluse ELi koordinaatori panust;

2. väljendab heameelt, et strateegias leiavad kajastamist komitee varasemad soovitused komisjonile, näiteks töötada välja eraldi tegevuskavad inimkaubanduse vastu võitlemiseks ja integreerida need suhetesse kolmandate riikidega;

3. leiab, et direktiivi 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset, samuti ÜRO Palermo protokollid ja Euroopa Nõukogu inimkaubandusevastaste meetmete konventsiooni rakendamine on otsustavaks sammuks sellealase rahvusvahelise koostöö parandamiseks. Komitee palub seepärast, et komisjon ergutaks liikmesriike neid olulisi rahvusvahelisi kokkuleppeid ratifitseerima ja üle võtma;

4. nendib, et strateegia rakendamine nõuab sidusat ja mitut valdkonda hõlmavat lähenemist, kuhu on kaasatud väga mitmesugused toimijad, muu hulgas eri tasandi ametiasutused, õiguskaitsesüsteemid, avaliku sektori töötajad, kodanikuühiskond ja vabatahtlike organisatsioonid. Ent teatistes ei omistata kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele erilist rolli, ehkki neil juba on otsustav tähtsus inimkaubanduse ennetamisel ja nad võiksid anda suurema panuse selle vastu võitlemisel ning ohvrite toetuse ja kaitse pakkumisel. Just kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad kõige paremini reageerida kodanike ja elanikkonna muredele ning nad saavad määratleda ja kindlaks teha lahendused ning välja pakkuda strateegiad, mis sobivad just kohalikes oludes. Ohvri tuvastamisel, väärkohtlemisest teatamisel ja teavitamisel aitaks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võimalik panus kavandatud meetmete tõhusust märkimisväärselt suurendada. Osa linnade ja piirkondade lähedus inimkaubanduse ohvrite saabumispäikadele ja/või kohtadele, kus

toimub ärakasutamine, loob suuremaid võimalusi ohvrite tuvastamiseks, toetamiseks ja teabealgatusteks tihedas koostöös kodanikuühiskonnaga. Sellest tõuseks otsene kasu nii ohvritele kui ka elanikele tildiselt;

5. väljendab kahetsust, et strateegias ei tehta **mingit vahet inimkaubanduse erinevate vormide vahel**. Päritoluriikides esinevad põhjused (vaesus, tõrjutus, puudulik haridus jne) ja meetmed nende vastu võitlemiseks on teatavasti sageli sarnased. Sihtriikides nõudluse vähendamiseks võetavate meetmete puhul tuleb selgemalt teha vahet tööjõu saamise eesmärgil toimuva inimkaubanduse, seksuaalse ärakasutamise eesmärgil toimuva inimkaubanduse ja laste seksuaalse ärakasutamise eesmärgil toimuva inimkaubanduse vahel. Seksuaalse ärakasutamise eesmärgil toimuvat inimkaubandust (mis komisjoni arvates on inimkaubanduse domineeriv vorm) iseloomustab sooline mõõde, mille algseks põhjuseks võib pidada sugudevahelist ebavõrdsust. Arvesse tuleks võtta ka tööjõu saamise eesmärgil toimuva inimkaubanduse suurenemist. Regioonide Komitee palub komisjonil **tuua need erinevused selgelt esile ja kohandada sellest tulenevalt kavandatud vastumeetmeid** (vt punkt 13 allpool);

Regioonide Komitee seisukohad teatistes esitatud viie prioriteedi osas

a. Inimkaubanduse ohvrite tuvastamine, kaitsmine ja abistamine

6. tõdeb, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused osalevad sageli liikmesriigisisises inimkaubanduse ohvrite edasisuunamises (nende osalemise ulatus on erinev, sõltudes pädevuse jaotusest vastavas liikmesriigis). See peaks strateegias paremini kajastuma, sedastades tekstis, et suunamismehhanismid tuleb välja töötada **koostöös asjaomase liikmesriigi pädeva kohaliku ja piirkondliku omavalitsusega**. Praegune sõnastus on liiga ebamäärane: „Kõnealustes mehhanismides tuleks kirjeldada kõigi asjaomaste ametiasutuste menetlusi, mille abil ohvrite tuvastamine, edasisuunamine, kaitsmine ja abistamine oleks paremini korraldatud. Mehhanismis peaks osalema ka kodanikuühiskond.”;

7. kui edasisuunamine tehakse ülesandeks kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, peaks liikmesriike innustama **looma kohalikele tasandile selleks majanduslikud tingimused**;

8. tervitab komisjoni kavatsust töötada välja ELi piiriülese suunamismehhanismi mudel. **Regioonide Komitee osaleks meelsasti aruteludes selle mehhanismi loomise üle**, ärgitades heade tavade jagamist ja vajadusel olemasolevate koostöövõrgustike arendamist;

9. on veendunud, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on keskvalitsuse ees eelistatud olukorras, et märgata inimkaubanduse ohvriks langenud isikut. **Regioonide Komitee osaleks seega meelsasti suuniste koostamises, et tuvastada ohvraid ja kaitsta lapsi**. Esile tuleks tõsta tervishoiuasutuste rolli, kuna sageli on nendel esimene kontakt ohvriga;

10. usub, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad küllaltki aktiivselt ja tõhusalt tegutseda, andes ohvrile teavet tema õiguste kohta. ELi linnades ja piirkondades on ellu viidud mitmeid edukaid projekte, mis on osutanud, et teabe levitamine kohalikul tasandil võib olla väga tõhus. Näiteks on avaldatud brošüüre ja korraldatud teavituskampaaniaid. **Regioonide Komitee palub komisjonil seda arvesse võtta ja näeks hea meelega, et strateegias** (näiteks prioriteedi A meetmes 4) **tõstetaks esile kohalik perspektiiv**;

b. Inimkaubanduse tõhusam ärahoidmine

11. tuletab meelde, et direktiivis 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset, sätestatakse, et liikmesriigid peaksid püüdma vähendada kõikide inimkaubandusega seotud ärakasutamise vormide aluseks olevat nõudlust. Seega peaks kaaluma meetmete võtmist selleks, et kriminaliseerida teenuste kasutamine juhul, kui ollakse teadlik, et teenust pakkuv isik on inimkaubanduse ohver. **Seda silmas pidades peaks komisjon edaspidi selgelt esile tõstma ja tutvustama mitmesuguseid olemasolevaid meetmeid, millega nõudlust saab mõjutada**. Siinkohal võib nimetada teadusuuringuid, koolitamist ning teavituskampaaniaid, et suurendada teadlikkust teuritest, mis võivad eri liiki inimkaubandusele kaasa aidata. Töölase ekspluaatimisega seoses võib tuua näiteks Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni vastutustundlikku ostukäitumist käsitleva kampaania. Teine meede, mida mõned liikmesriigid juba rakendavad ja mille rakendamist teised kaaluvad, on seksuaalteenuste ostu keeld. Selle eesmärk on vähendada prostitutsiooni kannustavat mõju inimestele, kes tegelevad inimkaubandusega;

12. leiab, et prioriteedi B meetme 1 osas (nõudluse mõistmine ja vähendamine) on viitamine Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni vastutustundlikku ostukäitumist käsitlevale kampaaniale sobimatu ja seda võib valesi mõista: justkui oleksid naised ja lapsed kaup, mida saab vastutustundlikult osta. Tõenäoliselt nii ei mõeldaks, mistõttu tuleks tekst ümber sõnastada;

13. palub komisjonil teha selgemalt vahet nõudluse puhul, mille eesmärgiks on 1) tööjõu saamine, 2) seksiteenused ja 3) laste seksuaalne ärakasutamine. Näiteks saaks selleks jagada prioriteedi B meetme 1 mitmeks osaks, kohandades iga kategooria puhul asjakohaselt nõudluse vähendamiseks võetavaid meetmeid;

14. kutsub kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles täien-dama veelgi oma teadmisi sellest, kuidas inimkaubanduse ohvraid tuvastada ja aidata, et nad saaksid võtta endale veelgi selgema rolli ohvrite abistamisel;

15. soovib kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel juhtida ennetustegevuse käigus kohalike kogukondade tähelepanu inimkaubanduse temaatikale, aidates kohapeal suurendada teadlikkust selles küsimuses teabematerjalide, ürituste, kohalike elanike ja kohalike sotsiaaltöötajate harimise jne kaudu. Kohalikul kogukonnad ja kodanikuühiskonna rühmad võiksid teha koostööd (kohaliku) politsei, omavalitsuste ja teiste asjaomaste pooltega, et teha kindlaks inimkaubanduse suundumused selles piirkonnas ja koostada kohalikud tegevuskavad inimkaubanduse ennetamiseks ja väljajuurimiseks. **Komisjon peab strateegia jätkuva edasiarendamise käigus liikmesriikidelt selgelt nõudma sellise koostöö edendamist**;

16. rõhutab, et kohalikud ja piirkondlikud algatused, mis edendavad majanduskasvu ja tööhõivet päritoluriikides, võivad aidata inimkaubanduse vastu võitlemisele kaasa. See on veel üks põhjus, miks tuleb selle töö käigus oluliste toimijatena esile tõsta kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi;

17. taotleb võimalust osaleda praeguste ennetavate algatuste hindamises ning kogu ELi jaoks suuniste välja töötamiseks selle kohta, milliseid soolisest lähenemisviisist kantud ennetavaid meetmeid ja teavituskampaaniaid on tulevikus vaja;

18. innustab komisjoni kogu ELi hõlmavates teadlikkuse suurendamise kampaaniates **võtma arvesse paljude kohalike omavalitsuste ja vabatahtlike organisatsioonide teadmisi** ning tegema nendega selles osas koostööd;

c. Inimkaubitsejate vastu süüdistuste esitamise lihtsustamine

19. rõhutab, et kohalik politsei tunneb kohalikkude kogukonda kõige paremini ja saab seepärast suuresti kaasa aidata inimkaubanduse paljastamisele, kuritegude põhjuste uurimisele jne. Subsidiaarsuse põhimõtet silmas pidades soovib komitee kutsuda liikmesriike üles kaaluma võimalust anda kohalikele õiguskaitseüksustele juurdepääs andmebaasidele, pakkuda taoliste kuritegude avastamiseks vajalikku koolitust ning anda neile asjaomased pädevused;

20. soovib sellest tulenevalt kutsuda liikmesriike üles, et nad ei paneks kogu vastutust ja pädevust riiklikele eriuksustele. Vastavalt direktiivile 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset, peaksid **teadmised inimkaubandusega seotud kuritegude ja inimkaubanduse avastamise kohta olema kõigil, ka madalaima astme politseinikel ja teistel ametiasutuste esindajatel** – neil, kes ohvriga silmast-silma kohtuvad. See ei takista loomulikult riiklike valdkondadevaheliste õiguskaitseüksuste samaaegset loomist;

21. soovitab komisjonil seoses prioriteedi C meetmega 1 (riiklike valdkondadevaheliste õiguskaitseüksuste loomine) nõuda liikmesriikidelt **kohalike ja piirkondlike omavalitsuste töötajate kaasamist** strateegias sätestatud **riiklike valdkondadevaheliste õiguskaitseüksuste** töösse. Komitee kutsub üles ka koostöö tõhustamise kohaliku tasandi partnerite vahel ja eri liikmesriikide piirkondlike politseijõudude vahel, et pakkuda kohalikele politseinikele inimkaubandusjuhtudest teavitamise ja nende vastu võitlemise koolitust eriti nendes piirkondades, kus inimkaubandust sageli esineb. Otstarbekas oleks, kui kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused või nende riiklikud (või piirkondlikud) esindusliidud osaleksid enne sellise organi ametlikku loomist aktiivselt aruteludes, eelkõige selleks, et luua kohaliku, piirkondliku ja riigi tasandi vahel suhtluskanalid;

22. dubleerimise vältimiseks juhib tähelepanu tööle, mida tehakse sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalise komitee (COSI) raames. Üks selle kaheksast prioriteedist on inimkaubandus, millega ELi liikmesriikidel tuleb ühiselt võidelda kindla meetodi alusel, tagades selged sihid, tugeva rakendamise ja nõude võtta järelemeetmeid⁽¹⁾. Seda tööd mainitakse põgusalt prioriteedi C meetme 1 puhul, kuid täpsemalt ei selgu, kuidas komisjoni strateegia on seotud COSIs tehtava tööga;

d. *Peamiste toimijate vahelise koordineerimise ja koostöö tõhustamine ning poliitika sidususe parandamine*

23. rõhutab, et komisjoni kavandatud mitut valdkonda hõlmava lähenemise tõhusus strateegia rakendamisel sõltub suuresti kohaliku ja piirkondliku tasandi toimijate aktiivsest osalemisest;

24. soovib aidata kaasa inimkaubanduse vastase võitluse integreerimisele ELi välispoliitilisse tegevusse. Inimkaubandus on ELi laienemis- ja naabruspoliitika seisukohalt oluline küsimus ning **komitee peaks püüdlema selle poole, et asjaomaseid küsimusi käsitletaks** kandidaatriikidega loodud **ühistes nõuandekomiteedes** ja töörühmades, samuti ARLEMis ja CORLEAPis;

25. soovib osaleda kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindusorganina strateegias ette nähtud **kodanikuühiskonna platvormis** ning **erasektori ja tööandjate platvormis**;

e. *Teadlikkuse suurendamine uute tekkivate ohtude kohta, mis on seotud inimkaubanduse kõigi erinevate vormidega, ning nendele tõhusalt reageerimine*

26. **tervitab ettepanekut laiendada teadmisi** inimkaubanduse ja haavatavate rühmade **soolise mõõtme** kohta. Sellised teadmised tuleksid kindlasti kasuks kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ning nende töötajatele, kes sageli peavad esimesena tegelema inimkaubanduse ja selle ohvritega;

27. palub sellega seoses komisjonil **keskenduda soolisele mõõtmele mitte ainult ohvrite puhul, vaid võtta ka nõudluse poole peal arvesse asjaolu, et sugude vahel valitsevad suured erinevused**. Seksuaalteenuste nõudluse tekitavad üldjuhul mehed ja see on kõige olulisem stiimul neile, kes tegelevad seksuaalse ärakasutamise eesmärgil toimuva inimkaubandusega. Sellist sugude vahelist ebavõrdsust tuleb arvesse võtta, kui soovitakse laiendada teadmisi inimkaubanduse soolise mõõtme kohta.

Brüssel, 31. jaanuar 2013

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽¹⁾ EU Policy Cycle Against Organized and Serious Crime.

Regioonide Komitee arvamused teemal „ELi kodakondsuse tugevdamine: kodanike valimisõiguste edendamine”

(2013/C 62/06)

REGIOONIDE KOMITEE

- rõhutab, kui tähtis on Euroopa Liidu kodanike osalemine ELi demokraatlikus elus, seda ka nende elukohariigis. ELi kodakondsus aitab kodanike kaasamisega Euroopa integratsiooniprotsessi ja elukohariigi poliitilisse ellu üles ehitada Euroopa demokraatiat;
- juhib tähelepanu ühtekuuluvustunde tähtsusele, et Euroopa Liit tunduks oma kodanikele käegakatsutavam. Seepärast olekski vaja suurendada ühtekuuluvustunnet ning kodanikke liidu asjadest senisest enam teavitada, samuti püüda väsimatult olemasolevate meetmete ja vahendite abil Euroopa Liitu oma kodanikele lähemale tuua;
- rõhutab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on väga suur roll ELi kodakondsuse kestval propageerimisel ning inimeste teadlikkuse suurendamisel kodakondsuse ja sellega kaasnevate õiguste kohta – just nemad asuvad Euroopa Liidu kodanikele kõige lähemal ning võivad enim toetada osalusdemokraatia arengut ja teadlikkuse suurendamist Euroopa integratsioonist tulenevatest eelistest;
- rõhutab Euroopa Parlamendi 2014. aasta valimistega seoses, kui oluline on suurendada teadlikkust ELi kodanike õigustest ja valimisõigusest liikmesriigis, kus on nende elukoht, ning lihtsustada nende õiguste kasutamist;
- kutsub subsidiaarsuse põhimõtet järgides liikmesriike üles laiendama ELi kodakondsusega kaasneva valimisõiguse kasutamist ning tagama, et ELi kodanikud saaksid osaleda mitte ainult kohalikel, vaid ka piirkondlikel valimistel;
- soovib subsidiaarsuse põhimõtet täielikult järgides liikmesriikidel kaaluda meetmeid, mis võimaldaksid kohalike ja piirkondlike valimiste ajakava kohandamist Euroopa Parlamendi valimiste ajakavaga; leiab, et see võib aidata suurendada ELi kodanike teadlikkust Euroopa Parlamendi, piirkondlike ja kohalike valimiste mõjust nende igapäevaelule.

Raportöör: György GÉMESI (HU/EPP), Gödöllő linnaeapea

Viitedokument:

Regioonide Komitee arvamus „ELi kodakondsuse tugevdamine: kodanike valimisõiguste edendamine”

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

ELi kodakondsus ja valimisõigused

1. soovib edendada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala ning Euroopa Liidu kodakondsust;

2. avaldab rahulolu 2013. aasta nimetamise üle Euroopa Liidu kodanike aastaks. Sel Euroopa aastal pööratakse põhitähelepanu ELi kodakondsusele, mis on suurepärane võimalus teha rohkem pingutusi eri tasandi valimistel valimisaktiivsuse edendamiseks koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, pädevate riigiasutuste ning liikmesriikide tipp-poliitikute ja kodanikega;

3. jagab arvamust, et 20 aastat pärast ELi kodakondsuse kehtestamist Maastrichti lepinguga ning Euroopa kodanike aasta 2013 puhul on sobiv aeg juhtida avaliku arvamuse tähelepanu ELi kodakondsusega kaasnevatele õigustele ja kohustustele ning tagada kodanike õiguste, eriti valimisõiguse, täielik täitmine ja isegi tugevdamine;

4. peab väga oluliseks toetada ka edaspidi ELi kodakondsust ja kodanike õigusi ning viia täiel määral ellu Lissaboni lepingus sätestatud kodanike valimis- ja kandideerimisõigus ja seda edendada, samuti soodustada valimisaktiivsust, tagades ELi kodakondsusest tulenevad õigused ning nende täitmise;

5. meenutab, et Lissaboni lepinguga kasutusele võetud Euroopa kodanikualgatuse vahend loob uue õiguse osaleda ELi tasandi demokraatlikus elus ning peaks aitama ELi kodakondsust elavdada. Seepärast kutsub komitee komisjoni üles võtma kõik vajalikud meetmed selle vahendi edendamiseks;

6. rõhutab, kui tähtis on Euroopa Liidu kodanike osalemine ELi demokraatlikus elus, seda ka nende elukohariigis. ELi kodakondsus aitab kodanike kaasamisega Euroopa integratsiooniprotsessi ja elukohariigi poliitilisse ellu üles ehitada Euroopa demokraatiat ⁽¹⁾;

7. juhib tähelepanu ühtekuuluvustunde tähtsusele, et Euroopa Liit tunduks oma kodanikele käegakatsutavam. Seepärast olekski vaja suurendada ühtekuuluvustunnet ning kodanikke liidu asjadest senisest enam teavitada, samuti püüda väsimatult olemasolevate meetmete ja vahendite abil Euroopa Liitu oma kodanikele lähemale tuua;

8. rõhutab, et ELi kodakondsuse edendamine peab toimuma Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamendi ning kõigi liikmesriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste koostöös;

9. kordab taas, et kodanike teenistuses oleva vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala sihikindel loomine on järjest liikuvamaks muutunud maailmas väga oluline ⁽²⁾ ning õigus sellel alal vabalt liikuda on ELi kodakondsuse üks põhitegur;

10. rõhutab, et igal liidu kodanikul on kohalikel ja Euroopa Parlamendi valimistel õigus hääletada ja kandideerida selles liikmesriigis, kus on tema elukoht, samadel tingimustel kui selle riigi kodanikel ⁽³⁾;

11. märgib, et kuigi liikmesriikide valimisalane seadusandlus ühtlustati ELi direktiividega, on ikkagi praeguseni alles jäänud mõned kitsaskohad, mis takistavad valimisõiguste igapäevast täieulatuslikku täitmist ⁽⁴⁾. Euroopa Komisjon on need kitsaskohad välja toonud aruannetes direktiivide 94/80/EÜ ja 93/109/EÜ kohaldamise kohta ⁽⁵⁾;

12. tervitab Euroopa Komisjoni meetmeid takistuste kaotamiseks ELi kodakondsusest tulenevate õiguste täitmisel; väljendab sellega seoses kahetsust, et osa ELi kodanikke ei saa kasutada täiel määral oma kodanikuõigusi teatud liikmesriikides kehtivate seaduste tõttu, mis ei anna valimisõigust kodanikele, kes elavad või on elanud väljaspool oma kodakondsusjärgset riiki. Komitee kutsub komisjoni üles julgustama ELi liikmesriike tagama selle demokraatliku põhiõiguse kõigile ELi kodanikele;

⁽²⁾ CdR 201/2009.

⁽³⁾ Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklid 39 ja 40 (2010/C 83/02) ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punkt b ja artikkel 22.

⁽⁴⁾ Direktiiv 94/80/EÜ, direktiiv 93/109/EÜ.

⁽⁵⁾ COM(2012) 99 final; COM(2010) 605 final.

⁽¹⁾ CdR 355/2010.

13. pakub komisjonile abi Euroopa kodanike aasta puhul aruande koostamisel, mille komisjon 2013. aastal avaldab ja milles kirjeldatakse alates 2010. aastast ELi kodakondsuse valdkonnas tehtud edusamme ja pakutakse välja uusi meetmeid;

14. rõhutab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on väga suur roll ELi kodakondsuse kestval propageerimisel ning inimeste teadlikkuse suurendamisel kodakondsuse ja sellega kaasnevate õiguste kohta – just nemad asuvad Euroopa Liidu kodanikele kõige lähemal ning võivad enim toetada osalusdemokraatia arengut ja teadlikkuse suurendamist Euroopa integreerimisprotsesside eelistest. Sellega peaksid kaasnema konkreetsed meetmed teabe ja hariduse valdkonnas;

15. meenutab, et kohalik ja piirkondlik demokraatia peab looma tugeva aluse, millest sõltub kindla ja kestva demokraatia areng eri tasanditel, ning seepärast on see väga oluline nii kodanike valimisaktiivsuse tagamisel kohalikel ja piirkondlikel valimistel kui ka kodanike valimisõiguse täitmisel. Samuti on väga oluline, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused edendaksid oma pädevusvaldkonnas demokraatiaalast ja kodanikuõpet ning et selline õpe põhineks kodanike tegelikel igapäevaelu kogemustel demokraatlikest protsessidest ja demokraatlikust valitsemisest;

16. julgustab liidu kodanikke osalema kogukonnategevuses ja kohalikus poliitilises elus ning kasutama oma valimisõigust. Samas austab komitee nende vabadust ise otsustada oma elukohariigis korraldatavatel kohalikel või ELi valimistel osalemise üle. Komitee hinnangul tuleb selleks, et liidu kodanikud saaksid teha teadliku valiku, anda neile piirülestes olukordades asjakohast teavet nende õiguste kohta elukohariigis;

17. kiidab heaks asjaolu, et ka Stockholmi programmis⁽⁶⁾ tuuakse esmatahtsate ülesannete seas välja liikumisvabaduse kui põhiõiguse tagamine ning selle raames kodanike valimisõiguste tugevdamine ja edendamine ning valimisaktiivsuse suurendamine. Komitee rõhutab vajadust tagada lisaks õigustele endile ka nende õiguste kasutajate võimalus õigusi probleemideta kasutada. Võttes arvesse oma 2012. aastaks kehtestatud poliitilisi prioriteete, soovib komitee „jätkuvalt aidata täielikult saavutada Stockholmi programmi ja tegevuskava eesmärgid”⁽⁷⁾;

18. tervitab Euroopa Komisjoni kavatsust luua koos Regioonide Komitee, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning nende ühendustega mitteametlik platvorm, mille eesmärk on soodustada otsest dialoogi valimisõiguste täitmise küsimuses. Selle eesmärk oleks lihtsustada ja ergutada ELi kodakondsuse teemalist arutelu ja dialoogi, määrata kindlaks sõlmküsimused ja -probleemid ning anda tuge kogemuste ja heade tavade jagamiseks;

19. tõstab esile, et paljud meetmed liidu kodanike valimis-teadlikkuse ja valimisõiguse kasutamise edendamiseks on esitatud Regioonide Komitee tegevuskavas aastaks 2013⁽⁸⁾;

20. meenutab, et Euroopa kodakondsuse aastal 2013 korraldab Regioonide Komitee mitmeid üritusi tihedas koostöös muude liidu institutsioonidega, eriti Euroopa Komisjoniga. Nende ürituste hulka kuuluvad teavitustöö, esitlused ning koolide ja kõrgharidusasutuste külastamine komitee liikmete poolt; seminaride, avalike arutelude ja teabetundide korraldamine linnavalitsustes sellistel teemadel nagu liikumisvabadus, valimisõigus ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll, meediaürituste korraldamine kohalike ajakirjanike osavõtul; nende ürituste ja Regioonide Komitee ELi kodaniku passi kohta teabe jagamine komitee veebilehel kõigis ametlikes keeltes; ning parimate tavade tutvustamine detsentraliseeritud ELi-alase teabevahetuse valdkonnas iga-aastaselt EuroPComi konverentsil;

Kohalikud ja Euroopa Parlamendi valimised

21. rõhutab, et Euroopa Komisjoni aruande⁽⁹⁾ kohaselt osalevad valijad, kes elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole, aktiivsemalt kohalikel kui Euroopa Parlamendi valimistel⁽¹⁰⁾. See on oluline teave, mida tuleks teaduslikult põhjalikumalt uurida. Igal juhul näitab see, et kohalikud küsimused lähevad inimestele korda ja motiveerivad osa kodanikke osalema. Seda tendentsi on oluline ära kasutada ning püüda uurida, millised tegurid motiveeriksid inimesi ELi poliitika vastu huvi tundma ja Euroopa Parlamendi valimistel osalema;

22. rõhutab, et ka kohaliku omavalitsuse valimiste puhul on valimisõiguslike liidu kodanike valimisaktiivsuse suurendamine ning oma õiguste täielik ja nõuetekohane täitmine eesmärk, mille poole on vaja püüelda;

23. komitee hinnangul võivad küsimusele „miks ma peaksin valimistel osalema?” aidata leida vastuse eri vanuserühmadele suunatud projektid, mille eesmärk on suurendada teadlikkust kohalikel ja Euroopa Parlamendi valimistel osalemise tähtsusest, tekitada ühte kogukonda kuulumise tunnet ning tutvustada inimestele sellest tulenevaid eelseid valimissimulatsioonide korraldamise, kogemuste vahetamise ja eri teabeallikate kasutamise abil ning rõhutades kohalikul ja ELi tasandil võetud otsuste mõju kodanike igapäevaelule vastavas linnas või piirkonnas;

24. rõhutab, et kõigil valitsemistasanditel on vaja teha täiendavaid pingutusi selleks, et suurendada valimisaktiivsust ja registreeritud valijate arvu. Komitee leiab, et toetada tuleb võitlust teabepuuduse vastu valimisõiguste- ja menetluste kohta ning registreerumisraskuste ja keelebarjääride vastu;

⁽⁶⁾ Nõukogu dokument 17024/09, vastu võetud Euroopa Ülemkogus 10.–11. detsembril 2009.

⁽⁷⁾ Cdr 361/2011 fin.

⁽⁸⁾ R/CdR 1030/2012, päevakorrapunkt 7.

⁽⁹⁾ COM(2012) 99 final.

⁽¹⁰⁾ Järgmised pealinnad olid eelmistel valimistel erandid: Ateena, Budapest, Kopenhaagen ja Riia.

25. soovib lihtsustada haldustoiminguid ja kutsub liikmesriike üles võtma kasutusele piisavaid e-teenuseid, mis võimaldavad ELi kodanikel valimisõigust kasutada, ning eelkõige valijate nimekirja kandmisega seotud toiminguid ja heade tavade levitamist sel eesmärgil;

26. toetab Euroopa Komisjoni seisukohta ja meetmeid, mille eesmärk on võimaldada valijate automaatset lisamist valimisnimekirjadesse hetkel, kui nad oma elukoha registreerivad, ning rõhutab, et valijate hõlpsam kandmine nimekirjadesse võib aidata muude tegurite kõrval paremini kaasa integratsioonile ja sellele, et kodanikud kasutaksid oma hääleõigust aktiivselt;

27. kutsub liikmesriike üles aitama koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega kaasa kogemuste jagamisele ja levitamisele, koostades selleks aruandeid ja analüüse, milles hinnatakse liidu õigusaktide ülevõtmist ja rakendamist. Need dokumendid tuleb teha kodanikele kättesaadavaks asjakohaste teabe ja teavitussüsteemide kaudu;

28. peab mitmetasandilise valitsemise põhimõttest lähtudes esmatähtsaks, et eri valitsemistasandid teeksid liikmesriikides tõhusalt koostööd, et pakkuda õiguslikku lahendust probleemidele, mis võivad tuleneda valimisõiguste tingimusi käsitlevate riiklike eeskirjade rakendamisest, ning et arvestataks tehnilisi ettepanekuid;

29. kutsub liikmesriike üles kaotama ka kandideerimisõiguse kasutamise ees seisvad takistused, nii et ka teiste ELi liikmesriikide kodanikud saaksid oma elukohaliikmesriigis valimistel kandideerida ja olla poliitiliselt aktiivsed;

30. soovib liikmesriikidel luua kontaktpunktid, et saaks lihtsamini koguda ja korrapäraselt hinnata andmeid selliste ELi kodanike osalemise kohta, kes on kandideerinud või olnud valitud oma elukohaliikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole. See võib muuta samuti lihtsamaks kogemuste jagamise liikmesriikide ja ELi institutsioonide vahel;

31. rõhutab Euroopa Parlamendi valimistega seoses, et ELi direktiiviga loodud mehhanism, millega püütakse ära hoida seda, et inimesed hääletavad või kandideerivad rohkem kui ühes liikmesriigis, ei anna ikka veel häid tulemusi. Seetõttu toetab komitee Euroopa Komisjoni soovi valmistada ette uus ettepanek selle probleemi paremaks lahendamiseks. Samal ajal tuleb tagada, et sellest tulenevad õigusaktid ei looks uusi haldustakistusi ELi kodanike õigusele kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel oma elukohariigis;

32. rõhutab Euroopa Parlamendi 2014. aasta valimistega seoses, kui oluline on suurendada teadlikkust ELi kodanike

õigustest ja valimisõigusest liikmesriigis, kus on nende elukoht, ning lihtsustada nende õiguste kasutamist;

33. arvab, et Euroopa erakonnad on olulised tegurid Euroopa poliitilise teadvuse suurendamisel ja liidu kodanike poliitilise tahte väljendamisel ning nad peavad olema sillaks liikmesriikide ja Euroopa poliitika vahel. Nad väljendavad kodanike seisukohti ja võimaldavad pidada avatud arutelusid Euroopa küsimuste üle, toetades Euroopa Liidu mitmetasandilise valitsemissüsteemi eri tasandite omavahelist suhtlemist. Komitee julgustab seega Euroopa erakondi oma tegevust süvendama ja töötama välja uusi poliitilise teadvuse loomise vahendeid, näiteks esitades Euroopa valimistel juhtivkandidaate Euroopa kõrgetele ametikohtadele või esitades Euroopa Parlamendi valimistele riikideüleiseid nimekirju;

ELi rahastamisprogrammid ELi kodakondsuse toetuseks

34. leiab, et tuleks suurendada kodanike teadlikkust nende õiguslikust staatusest⁽¹¹⁾ ja parandada nende teadmisi ELi kodakondsusega kaasnevatest õigustest ja kohustustest ning toetada võimalusi, mida pakuvad ELi projektid ja fondid, mille raames levitatakse konverentside, seminaride, koolituste, heade tavade tutvustamise ja koostöö abil teavet, pöörates erilist tähelepanu programmidele „Põhiõigused ja kodakondsus” ning „Kodanike Euroopa”. Komitee kutsub kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles osalema aktiivselt piiriülestes ja sõpruslinnade projektides;

35. arvab, et ELi kodakondsuse toetuseks kasutatavad ELi programmid on need, mille üldine eesmärk on suurendada teadlikkust ELi õigusest ja poliitikast ning toetada nende rakendamist liikmesriikides, soodustada piiriülest koostööd ja parandada teadmisi asjaomastest tegevusvaldkondadest;

36. kordab, et territoriaalse koostöö eri vorme toetades võiks viia ellu projekte ja algatusi, mille eesmärk on muuta ELi kodakondsus käegakatsutavaks tegelikkuseks ning vähendada halduskoormust ja -takistusi;

37. rõhutab, et ELi kodakondsusega seotud programmide rahastamise osas tasuks järgida lihtsamat ja tõhusamat lähenemisviisi, mille prioriteetid oleksid paremini määratletud, et vastata poliitilistele prioriteetidele ja keskenduda projektide tulemuste levitamisele, et nad oleksid nähtavamad. Komitee leiab, et strateegiliste ja poliitiliste eesmärkide saavutamiseks tuleb toetada koolitust ja teadlikkuse suurendamist, tugevdada võrgustikke ja lihtsustada piiriülest koostööd. Samuti tuleks ELi kodakondsuse programmid muuta parema reklaami ja esitlustega liikmesriikides atraktiivsemaks;

⁽¹¹⁾ CdR 355/2010.

Hariduse ja noorte roll Euroopa kodanikuaktiivsuses

38. rõhutab, et teadlikkuse suurendamisel ja ELi projektide kasutamisel tuleb rohkem tähelepanu pöörata noortele, kaasates koole ja kõrgharidusasutusi. Regioonide Komitee on omaalgatuslikus arvamuses rõhutanud eelkõige noorte kodanikuaktiivsuse edendamist hariduse kaudu ⁽¹²⁾;

39. juhib tähelepanu hariduspoliitika esmatähtsate rollile Euroopa kodanike ja eelkõige noorte teavitamisel ELi kodakondsuse mõistest ja sellega seotud õigustest ning asjaolule, et see poliitika peaks palju suuremal määral toetama mitmekeelsuse ning üliõpilaste ja õpetajate liikuvuse edendamist;

40. leiab, et noortele tuleb pakkuda laiapõhjalist teavet, et neist saaksid teadlikud valijad, ning veelgi olulisemaks peab ta seda, et noortele selgitataks, mille üle nad hääletavad ja mis on valimistel mängus;

41. juhib tähelepanu Euroopa Nõukogu suurele kogemusele hariduses, kuna ta soodustab võrgustike loomist ning soovib teha koostööd ja jagada kogemusi ka nõukogu selles valdkonnas tehtud töö alusel;

42. usub, et teabekampaaniad võivad parandada ELi kodanike teadmisi ELi kodakondsusega kaasnevatest õigustest ja innustada neid hääletama. Siinkohal on oluline partnerlusel põhinev koostöö koolide, kõrgharidusasutuste ja teiste koolitajatega. Komitee märgib, et tihti peale õpivad üliõpilased vahetusprogrammide raames teise riigi kolledžis või ülikoolis ning neid võiks selle abil innustada oma valimisõigust kasutama;

Ettepanekud valimisaktiivsuse suurendamiseks

43. rõhutab kogemusele tuginedes, et parlamendivalimiste korraldamine kohalike ja piirkondlike valimistega samal ajal võib suurendada valimisaktiivsust ⁽¹³⁾;

44. tuletab meelde, et Stockholmi programmi rakendamise tegevuskava teemalises arvamuses ⁽¹⁴⁾ kutsus Regioonide Komitee kõiki asjaosalisi kaaluma võimalust laiendada ELi kodanikele õigust osaleda elukohaliikmesriigi valimistel;

45. leiab, et kui arvestada seda, et kohalikel ja Euroopa Parlamendi valimistel osalemist reguleerivate eeskirjade osas ei nähta kehtivates ELi õigusaktides ette liikmesriikide valimissüsteemide täielikku ühtlustamist, kutsub komitee subsidiaarsuse põhimõtet

järgides liikmesriike üles laiendama ELi kodakondsusega kaasneva valimisõiguse kasutamist ning tagama, et ELi kodanikud saaksid osaleda mitte ainult kohalikel, vaid ka piirkondlikel valimistel;

46. väljendab kavatsust toetada aktiivselt Euroopa kodanikualgatuse „Let me vote” arengut;

47. soovib subsidiaarsuse põhimõtet täielikult järgides liikmesriikidel kaaluda meetmeid, mis võimaldaksid kohalike ja piirkondlike valimiste ajakava kohandamist Euroopa Parlamendi valimiste ajakavaga. Komitee leiab, et see võib aidata suurendada ELi kodanike teadlikkust Euroopa Parlamendi, piirkondlike ja kohalike valimiste mõjust nende igapäevaelule;

48. tunnistab, et liikmesriikides on mitmesuguse struktuuriga kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, mis peegeldavad erinevaid õigus- ja haldustraditsioone;

49. nõustub Euroopa Parlamendiga, et Euroopa Parlamendi valimised tuleks korraldada juuni asemel mais, ning leiab, et see võib avaldada positiivset mõju valimisaktiivsusele;

50. peab oluliseks suurendada ELi kodanike teadlikkust valimiste korrast ning suurendada nende huvi ja motivatsiooni valimistel osaleda. Komitee soovib liikmesriikidel subsidiaarsuse põhimõtet järgides ja valimisaktiivsuse suurendamiseks kaaluda, kuidas saaks pikemas perspektiivis valimistel osalemise võimalusi laiendada, nt eelhääletuse, e-hääletuse või mobiilsete valimiskastide abil. Samuti tuleb arvestada ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni sätetega, milles nõutakse sõnaselgelt täielikku ja takistamata juurdepääsu valimistele;

51. võtab teadmiseks, et hoolimata sihtmeetmetest, mille eesmärk on teavitada ELi kodanikke valimisõigustest, võib täheldada suuri erinevusi valimistel osalemise määrade vahel. Seetõttu soovib komitee valimisõiguse edendamiseks toetada ja süvendada kohalike omavalitsuste heade tavade vastastikust tutvustamist;

52. tuletab meelde, et ELi kodakondsuse mõiste ning kohalike ja piirkondlike perspektiivide vahelise seose loomine ning kodanike tähelepanu juhtimine kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tähtsate rollile ELi otsustusprotsessis aitab julgustada kodanikke valima;

53. tulenevalt komitee arvamusest teemal „2010. aasta aruanne ELi kodakondsuse kohta” on vaja tugevdada ka kolmandate riikide kodanike poliitilisi õigusi. Paljudes ELi liikmesriikides on kolmandate riikide kodanikel õigus valida ja kandideerida kohalikel ja piirkondlikel valimistel. Usutavasti suurendab see huvi kõigi välisriigi kodanike hulgas, mis omakorda suurendab nõudlust teabematerjali järele teistes keeltes;

⁽¹²⁾ CdR 173/2007.

⁽¹³⁾ Nt Berliinis, mis on ka liidumaa, Roomas 2008. aastal, Koblenzis 2009. aastal ja Ühendkuningriigis 2010. aastal.

⁽¹⁴⁾ CdR 170/2010.

54. soovib teha ulatuslikku koostööd ELi institutsioonide, nende esindajate, Europe Directi keskuste, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, kodanikuühiskonna organisatsioonide ning majandus- ja sotsiaalpartnerite vahel, et kõik hääletamises ELi kodanikud oleksid vastutustundlikult teadlikud oma õigustest ja sellest, kuidas neid kasutada;

55. rõhutab, kui oluline on ELi kodanike aasta raames kasutada koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, valitsusasutuste, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja meediaga välja töötatavates teadlikkuse suurendamise, teabe- ja harivates

kampaaniates lihtsat ja kodanikelähedast keelt. Asjaomased trükised ja reklaamimaterjalid peaksid olema kättesaadavad kõigis ELi ametlikes keeltes;

56. peab esmatähtsaks, et ELi institutsioonid, liikmesriigid ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused teeksid rohkem koostööd meediaga. Regioonide Komitee võiks välja kuulutada konkursi, mille raames autasustataks parimaid ja kodanikusõbralikemaid artikleid ja meediakajastusi valimiste, valimisõiguse kasutamise ja valimisprotsessi eri etappide kohta.

Brüssel, 31. jaanuar 2013

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „ELi, liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite eelarvete vahel suurema sünergia loomine”

(2013/C 62/07)

REGIOONIDE KOMITEE

- toonitab, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kulutused moodustavad olulise osa avaliku sektori kulutustest Euroopas ning et kohaliku ja piirkondliku tasandi avaliku sektori investeeringud kipuvad olema keskendunud mitmele võtmetähtsusega sektorile, nagu majandusküsimused, haridus, keskkond, elamu- ja kommunaalmajandus, mis on strateegia „Euroopa 2020” eduks kriitilise tähtsusega. Seepärast kutsub komitee üles omistama suuremat poliitilist tähtsust sünergia loomisele ELi, liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite (kohalik ja piirkondlik omavalitsus) eelarvete vahel;
- märgib, et suhteliselt väikesest osakaalust hoolimata on ELi eelarvel ja Euroopa Investeeringupangal keskne roll investeeringute stimuleerimisel kogu ELi territooriumil;
- tervitab ELi tasandil toimuvat arutelu selle üle, kuidas täiendada praegust majandus- ja rahaliitu ELi tasandil integreeritud eelarveraamistiku kehtestamisega, ning leiab, et euroala majanduste ja eelarvepoliitikate suure vastastikuse sõltuvuse ja ülekanduva mõju tõttu on vaja arendada fiskaalsuutlikkust, mis võib ELi tasandil integreeritud eelarveraamistiku kontekstis hõlbustada majandusõkkidega kohtanemist;
- väljendab muret püüdluste pärast suurendada pädevuste ja otsustusprotsessi tsentraliseeritust, kaasamata sellesse arutellusse tõhusalt riigi tasandist madalama tasandi omavalitsusi, ning märgib, et tõeline fiskaalliid ei ole võimalik ilma eri valitsustasandite õiguste ja vastutuse määratlemiseta (fiskaalne föderalism), ilma selgema seoseta poliitika kooskõlastamise ja eelarvega seotud otsuste tegemise vahel ega kõrgeleennulise visioonita sellest, kuidas suurendada asjakohaste koordineerimismehhanismide abil vertikaalset sünergia ELi, riigi ning kohaliku ja piirkondliku tasandi eelarvete vahel;
- tervitab seda, et Euroopa Komisjoni 2012. aasta aruandesse riigi rahanduse kohta majandus- ja rahaliidus on esimest korda lisatud eraldi peatükk fiskaalse detsentraliseerimise kohta ELis, ning kutsub Euroopa Komisjoni üles lisama sellise peatüki riigi tasandist madalamate tasandite rahanduse hetke seisuga kohta tulevastesse aastaaruannetesse;
- kutsub Euroopa Komisjoni üles kaaluma ELi eelarvetsüklite suurema ühtlustamise ning riigi tasandist madalamal tasandil keskpika eelarveraamistiku kasutuse edendamise ja toetamise eeliseid ja praktilisi küsimusi (nagu ka võimalikke haldusprobleeme ja kulusid);
- kutsub Euroopa Komisjoni üles avaldama kõnealuseid küsimusi käsitleva roheline raamatu.

Raportöör Rhodri Glyn THOMAS (UK/EA), Walesi rahvusassamblee liige**I POLIITILISED SOOVITUSED**

REGIOONIDE KOMITEE

Sissejuhatus

1. toonitab, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kulutused moodustavad olulise osa avaliku sektori kulutustest Euroopas. 2011. aastal moodustasid kohaliku ja piirkondliku tasandi avaliku sektori kulutused 16,7 % SKPst ja 34 % avaliku sektori kogukuludest Euroopas (vastavalt 11,9 % (272,2 miljardit eurot) ja 24,3 % vaid üksnes kohalikul tasandil), kuid samal ajal moodustasid need ka ligikaudu kaks kolmandikku 2011. aastal Euroopas tehtud otseinvesteeringutest ⁽¹⁾;

2. märgib, et kohaliku ja piirkondliku tasandi avaliku sektori investeeringud kipuvad olema keskendunud mitmele võtmetähtsusega sektorile, nagu majandusküsimused, haridus, keskkond, elamu- ja kommunaalmajandus, mis on strateegia „Euroopa 2020” eduks kriitilise tähtsusega. See tähendab, et kokkuhoiumeetmed (Ühendkuningriigis 26 %, Hispaanias üle 30 %) avaldavad omakorda mõju strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele (näiteks Walesis on kapitaliinvesteeringute eelarvet kärbitud 42 % võrra);

3. kutsub seepärast üles omistama suuremat poliitilist tähtsust sünergia loomisele ELi, liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite (kohalik ja piirkondlik omavalitsus) eelarvete vahel, kui eesmärk on saavutada kokku lepitud ELi prioriteetid, eelkõige strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid. Komitee kordab Euroopa Parlamendi 2010. aasta uuringu järeldusi, milles leiti, et „... ELi strateegiliste poliitikaeesmärkide ja eelarvepoliitika üldine sünergia on nõrk ... liikmesriikide eelarvetes viidatakse harva nende panusele Lissaboni [„Euroopa 2020”] või teiste ELi strateegiate eesmärkide saavutamisse ...” ⁽²⁾;

4. toonitab, et jätkuva kriisi kontekstis tehtud eelarvekärped liikmesriigi ning riigi tasandist madalamal tasandil ning neist põhjustatud tohtu surve avaliku sektori kulutustele tähendab, et tõhususe ja tulemuslikkuse parandamine on oluline poliitiline eesmärk;

5. väljendab heameelt, et Euroopa Ülemkogu järeldustes rõhutatakse, et stabiilsuse ja kasvu pakti ennetavate meetmete osas tuleks „kasutada täielikult ELi olemasoleva fiskaalraamistiku pakutavaid võimalusi, et vajadus tulutoovate avaliku sektori investeeringute järele oleks tasakaalus fiskaaldistsipliini eesmärkidega”. See eesmärk muutub veelgi aktuaalsemaks Rahvusvahelise Valuutafondi hiljutiste avastuste valgel, et nn fiskaalkordajad, mis mõõdavad eelarvekonsolideerimise mõju majanduskasvule, olid analüütikute prognoosidest võlakriisi ajal märkimisväärselt

kõrgemad. Seetõttu eeldab komitee, et komisjon tegeleb küsimusega edasi Euroopa avaliku sektori kulutuste kvaliteeti käsitlevas tulevases teatises, milles tuleks *muu hulgas* uurida eelarve-defitsiidi arvutamisel *jooksvate kulude* ja *investeeringute* lahus hoidmise küsimust, et vältida pikaajalisi netotulusid tootvate investeeringute kulupoolele kandmist;

6. rõhutab, et sünergia üle peetavaid arutelusid ei tohi mingil juhul kasutada nn Trooja hobusena, millega õigustatakse kavandatud mitmeaastase finantsraamistiku kärpimist või mida kasutatakse ettekäändena ELi eelarve teatud osade rahastamise tagasi riigi pädevusse andmiseks (nt struktuurifondid nn rikkamates liikmesriikides) või makromajandusliku tingimuslikkuse õigustamiseks;

Sünergia ELi ja kohalike/piirkondlike eelarvete vahel

7. kordab, et ELi eelarve moodustab väikese osa (ligikaudu 2 %) avaliku sektori kogukulutustest ELis ning sellest üksi ei piisa 1 800 miljardi euro suurusteks tulevikku suunatud otseinvesteeringuteks, mida on vaja strateegia „Euroopa 2020” juhtalgatuste elluviimiseks (nagu sedastatakse Euroopa Parlamendi raportis mitmeaastase finantsraamistiku ettepanekute kohta). See tähendab, et strateegia „Euroopa 2020” üldeesmärkide saavutamine eeldab avaliku ja erasektori rahastamise tõhusat mobiliseerimist liikmesriigi ning kohalikul ja piirkondlikul tasandil, muu hulgas laenu raha kaudu ning avaliku ja erasektori partnerlusi edendades.

8. märgib, et suhteliselt väikesest osakaalust hoolimata on ELi eelarvel ja Euroopa Investeeringupangal keskne roll investeeringute stimuleerimisel kogu ELi territooriumil, eelkõige (kuid mitte ainult) ühise strateegilise raamistiku (ÜSR) fondide kaudu, mida rakendatakse piirkondlikul tasandil (paljudel juhtudel rakendavad neid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused) ning millel on oluline mitmekordistav mõju majandusele;

9. rõhutab, et majanduskriisi ajal on ELi, eelkõige ÜSRi fondide rahastamisvahendid pakkunud stabiilset ja turvalist rahastamist kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ning see on paljudel juhtudel olnud ainus viis toetada avaliku sektori investeeringuid ja olulisi algatusi, kui kohaliku ja piirkondliku tasandi ning liikmesriigi eelarvet on kärbitud. Euroopa Investeeringupanga puhul aitas rahastamine täita finantskriisi mõjust tulenevat suurt puudujääki võlapõhises rahastamises. Komitee rõhutab kavandatud makromajandusliku tingimuslikkuse võimalikku negatiivset mõju ühise strateegilise raamistiku rahastamisvahendite näilisele stabiilsusele;

⁽¹⁾ Dexia Crédit local ja CEMR (2012), Subnational public finance in the European Union (Piirkondliku avaliku sektori rahastamine Euroopa Liidus), juuli 2012.

⁽²⁾ Euroopa Parlament 2010: Creating greater synergy between European and national budgets (Euroopa ja liikmesriikide eelarvete vahel suurema sünergia loomine), koostanud Deloitte Consulting eelarvekomisjoni taotlusel. Tsitaat: kokkuvõte, lk 4.

10. toonitab selliste investeeringute võimendavat ja mitmekordistavat mõju otsese ja kaudse kasu näol kohalikele majandusele ja majandusele laiemalt:

— Euroopa Komisjoni hinnangul oli programmiperioodil 2000–2006 ELi struktuurifondide võimendav mõju keskmiselt 2,1 eurot iga ELi panustatud euro kohta;

— aastateks 2014–2020 on Euroopa Komisjon seadnud eesmärgiks 4,2 eurot iga ühtekuuluvuspoliitika kaudu investeeritud euro kohta;

— regionaalpoliitika peadirektoraadi prognooside kohaselt on mitmekordistav mõju SKP kasvule aastatel 2007–2013 Hispaanias 1 %, Poolas, Slovakkias ja Rumeenias 3 % ning Balti riikides üle 5 %;

— muude prognooside kohaselt oli mõju SKP kasvule aastatel 1999–2010 Iirimaa ligikaudu 8,5 % ja Hispaanias 19,6 %, kuigi kriisi mõju toob need näitajad allapoole. Samuti tuleks märkida, et mitmekordistava mõju arvutamisel kasutatav meetodika on problemaatiline;

11. kordab, et ÜSRI fondide võimendav mõju ei ole mitte üksnes rahaline, vaid ka poliitiline, kohandades kohaliku ja piirkondliku tasandi strateegilisi prioriteete ELi tasandi prioriteetidega. Lisaks aitavad need tugevdada partnerlusi ja edendada riikidevahelist koostööd, mille kohta võib tuua hulgaliselt heade tavade näiteid kõikjal Euroopast. Samuti rõhutab komitee Euroopa Investeeringuspannga toetuse väärtust erinevate rahaliste laenuvahendite kaudu, et aidata suurendada kohaliku ja piirkondliku tasandi suutlikkust hallata ja rakendada uusi innovaatilisi mehhanisme;

12. tunnistab siiski, et madal kasutusmäär mõnel pool Euroopas annab tunnistust kitsaskohtadest ühtekuuluvus- ja struktuurifondide rakendamisel kohapeal. Komitee juhib tähelepanu eelkõige hiljutises OECD uuringus⁽³⁾ viidatud nõrkustele, mis on seotud mõnede liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike valitsusasutuste halduskorralduse, haldussuutlikkuse ja regulatiivse raamistikuga ning mille parandamiseks on vaja meetmeid;

13. tervitab Euroopa Komisjoni jõupingutusi ühtlustada ja lihtsustada ÜSRI fondidest toetatavate projektide juhtimise, elluviimise ja aruandluse eeskirju. See peaks aitama teatud määral suurendada kasutusmäära. Komitee tunnistab vajadust leida tasakaal tõhusa kontrolli ja piisava paindlikkuse vahel, kaotades

⁽³⁾ *Regulatory Capacities at Sub-National Level for the Implementation of Public Investment Strategies related to the Absorption of EU Structural Funds* (Riigi tasandist madalamate tasandite regulatiivne pädevus ELi struktuurifondide vahendite vastuvõtuvõimega seotud avaliku sektori investeeringustrateegiade rakendamiseks), koostanud Allio-Rodrigo Consulting OECD tellimusel, juuni 2012.

mittevajaliku regulatiivse koormuse, ning toetab seetõttu auditi suhtes riskipõhisema lähenemisviisi kasutuselevõttu;

14. väljendab kahetsust investeeringute eelrahastamise jätkuva pealesurumise pärast riigi või piirkondliku tasandi pädevatele asutustele, kes täidavad ELi programmide korraldusastuste ülesandeid. Taoline kohustus eeldab finantspingutust, mida on finantsturgude praeguste piirangute valguses raske teha. Investeeringute eelrahastamise põhimõtte kehtestamisega jääks Euroopa Liit ilma erakordsest võimalusest eraldada vahetult rahalisi vahendeid majanduse elavdamiseks ja struktuurimuutuste läbiviimiseks, tehes suuremaid ettemakseid, et eraldada rahastamisvahendeid õigel ajal, mis võimaldab tagasimaksetega kohe algust teha;

15. peab vastuvõetamatuks mitmeaastast finantsraamistikku, mille ÜSRI fondide eelarvemaht on väiksem kui Euroopa Komisjoni ettepanekus 2014.–2020. aastaks, sest see nõrgestaks Euroopa Liitu ajal, kui liitu oleks vaja just tugevdada;

16. kutsub üles muutma kohaliku ja piirkondliku tasandi eelarveprotsessid läbipaistvamaks, et tunnustada selgelt ÜSRI fondide panust piirkonna investeerimisstrateegiasse ja näidata aastaelarve projektides, kuidas nähakse ette ELi rahastamisvahendite kasutamine eelarvetsükli. Komitee kutsub kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles esitama näiteid sellise lähenemisviisi headest tavadest eelarve kavandamisel;

17. toob esile kogu ELi kohalike omavalitsuste mure liikmesriikide valitsuste (ja piirkondlike omavalitsuste) rolli pärast, kuna need võivad takistada struktuurifondide määruks sisalduvate selliste õigusvahendite täielikku ärakasutamist, mis võimaldavad programmide rakendamist delegeerida osaliselt madalamale tasandile. Komitee nõuab selle küsimuse käsitlemist 2014–2020. aasta programmides, et optimeerida ÜSRI fondide ühissätete määruse eelnõus ette nähtud uute vahendite (nagu integreeritud territoriaalsed investeeringud, ühtsed toimingud, ühised tegevuskavad ja kogukonna juhitud kohalik areng) kasutamist;

18. tervitab sellega seoses Euroopa Parlamendis 15. jaanuaril 2013 vastu võetud omaalgatuslikku raportit ELi eelarve sünergiast. Raport keskendub eelkõige ÜSRI fondidele. Komitee peab huvitavaks näiteid kohaliku tasandi algatustest, mille eesmärk on lihtsustada rahastamisprogrammide rakendamist kasusaajate seisukohast;

19. toetab täielikult Euroopa Parlamendi resolutsioonis „Majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta ja 2012. aasta prioriteetide rakendamine” komisjonile esitatud üleskutset käsitleda ja rõhutada järgmises iga-aastasest majanduskasvu analüüsis „ELi eelarve rolli Euroopa poolaasta protsessis, pakkudes faktilisi ja konkreetseid andmeid selle käivitava, katalüütilise, sünergiat tekitava ja täiendava mõju kohta avaliku sektori kulutustele kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil”;

20. tervitab arutelu jätkumist selle üle, mil määral saab ELi õigusraamistikus ühtlustada ja lihtsustada programmide rakendamist kohapeal, suunates energia põhjalikke muutusi elluviivate projektide ja algatuste toetamisele. Selle raames võiks uurida võimalusi luua üks territoriaalne investeerimisfond (mis ühendaks erinevad ELi, liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite fondid) või üks keskne kontaktpunkt juurdepääsude fondidele, mis järgivad ühtlustatud eeskirju ning annavad igakülgset ja selget nõu ning kus pannakse suuremat rõhku kestvamate tulemuste saavutamisele, et rahastamisvahendid jõuaksid kiiremini lõppkasutajani ja nende kasutamine kohapeal oleks strateegilisem. Kõigi rahastamisvahendite ühendatud kavandamine ja eraldamine parandaks koordineerimist ja vähendaks dubleerimist.

21. leiab, et arutelu ELi, liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite sünergia üle peab hõlmama ka sünergia ELi eelarve sees, sealhulgas teemaprogrammides, nagu Horisont 2020, „Erasmus kõigile”, Euroopa Liidu sotsiaalsete muutuste ja innovatsiooni programm, Euroopa Ühendamise Rahastu, COSME jt, millel on otsene tähtsus ja mis avaldavad otsest mõju nn territoriaalsele tasandile ning on selgelt seotud ÜSRi fondide prioriteetidega, nagu teadus- ja arendustegevus ja innovatsioon, haridus ja koolitus ning VKEdel konkurentsivõime;

22. tervitab seepärast sünergiaid toetavaid jõupingutusi parandada õigusraamistikku aastateks 2014–2020, muu hulgas näiteks ÜSRi fondide määruse artikli 55 lõiget 8. Komitee kutsub üles laialdaselt kajastama projekte ja algatusi, mille koostamisel on kasutatud kõnealuseid uusi sätteid, et edendada teadlikkust sellest, kuidas sellist sünergiaid on võimalik praktikas saavutada;

23. kutsub Euroopa Komisjoni üles selgitama üksikasjalikult, kuidas ELi majanduspoliitika juhtimise ja avaliku sektori rahanduse reguleerimine mõjutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võimet otsustada oma eelarvete sisu üle;

24. märgib kahetsusega, et praegused arutelud majandus-, raha- ja poliitilise liidu tugevdamise ümber majandus- ja rahaliidus ning ELis laiemalt piirduvad peamiste ELi institutsioonide ja liikmesriikide valitsustega, arvestades vaid vähesel määral või jättes arvestamata riigi tasandist madalamat tasandit, hoolimata mõjust, mida kontrolli tugevam tsentraliseerimine ELi tasandil võib avaldada riigi tasandist madalama tasandi eelarvealastele õigustele ja vastutusvaldkondadele ning fiskaalsele detsentraliseerimisele;

25. märgib kahetsusega ka jätkuvat suutmatust kaasata kogu ELi kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi tulemuslikult ja otstarbekal viisil Euroopa poolaastasse, nagu nähtub oktoobris avaldatud Regioonide Komitee 3. järelevalvearuandest strateegia „Euroopa 2020” kohta. Komitee kordab, et eelarveprotsesside

vahelist sünergiaid ei ole võimalik saavutada ilma sünergiaita poliitikakujundamise ja järelevalveprotsessis;

Fiskaalliidu suunas: muutuv majanduslik ja poliitiline valitsemistava

26. tervitab ELi tasandil toimuvat arutelu selle üle, kuidas täiendada praegust majandus- ja rahaliitu ELi tasandil integreeritud eelarveraamistiku kehtestamisega, et tagada liikmesriikides jätkusuutlik eelarvepoliitika;

27. märgib, et tegemist on jätkuva aruteluga ning sellel võivad olla märkimisväärsed tagajärjed sellele, kuidas tulevikus ELi, liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite eelarvete vahelist sünergiaid käsitletakse;

28. väljendab muret püüdluste pärast suurendada pädevuste ja otsustusprotsessi tsentraliseeritust, kaasamata sellesse arutellu tõhusalt riigi tasandist madalama tasandi omavalitsusi. Komitee märgib, et Euroopa Komisjoni 2012. aasta aruandes avaliku sektori rahanduse kohta majandus- ja rahaliidus toonitatakse fiskaalpoliitika sellise föderalistliku mudeli mõistlikkust, milles antakse nii maksukogumisega kui ka kulutustega seotud vastutus kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele;

29. märgib, et muutused ELi majanduse juhtimises (ettepanekute kaudu, mis käsitlevad Euroopa poolaastat, kuue seadusandliku ettepaneku paketti, stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingut ja kahe seadusandliku ettepaneku paketti) on toonud kaasa rangemad eeskirjad kohaliku ja piirkondliku tasandi avaliku sektori rahastamise järelevalveks liikmesriigi tasandil (tasakaalus eelarve nõue on mitmes liikmesriigis viidud liikmesriigi tasandilt üle riigi tasandist madalamale tasandile);

30. väljendab muret, et valitsustevahelistes algatustes, nagu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise leping (või fiskaalkokkulepe), sisalduvad sätted võeti riiklikesse õigusaktidesse üle ilma Regioonide Komiteega eelnevalt asjakohaselt konsulteerimata selles osas, mida see tähendab piirkondliku ja kohaliku mõõtmega küsimuste jaoks. Komitee rõhutab, et fiskaalliidu suunas liikumisel on oluline jääda kindlaks ühenduse meetodile;

31. kutsub üles kaasama riigi tasandist madalama tasandi eelarvepädevad omavalitsused viivitamatult ning läbipaistvaval ja tõhusamal viisil kõnealuste küsimuste üle peetavatesse aruteludes ning tagama Regioonide Komitee ametliku osalemise aluslepingu võimaliku muutmise korral;

32. märgib, et USA fiskaalse föderalismi ajalooline lähemisviis on olnud täiesti erinev esimestest sammudest ELi fiskaalliidu suunas. USA valitud mudelis ei kehtesta ega jõusta föderaalvalitsus osariikide tasakaalustatud eelarvet puudutavaid eeskirju (ega osariigi valitsused kohalike omavalitsuste omi); osariigid on need ise ühehäälselt vastu võtnud ja rakendavad neid sõltumatult föderaalvalitsusest, kes on sätestanud selgesõnalise nn mittepäästmise klausli. Selle tulemus on asjaomase

valitsustasandi täielik vastutus protsessi eest, arvestades selle endogeenset aspekti. Sellele vastupidiselt kehtestatakse võlapidurid ELis tsentraalselt ning neid jõustab Euroopa Kohus. Liikmesriigi (või isegi kohaliku omavalitsuse) pankrot näib *a priori* välistatud;

33. on seepärast seisukohal, et euroala majanduste ja eelarvepoliitikate suure vastastikuse sõltuvuse ja ülekanduva mõju tõttu on vaja arendada fiskaalsuutlikkust, mis võib ELi tasandil integreeritud eelarveraamistiku kontekstis hõlbustada majandusšokkidega kohanemist;

34. toetab ELi tasandil integreeritud eelarveraamistiku kontekstis fiskaalsuutlikkuse arendamise ühe lähenemisviisina võimalust uurida täiendavalt ideed, et ELi eelarve sisaldaks paindlikkusreservi. Selline mehhanism võiks eelarve aastasuse ja läbipaistvuse põhimõtteid järgides võimaldada kanda eelarve eri rubriikides kasutamata jäänud vahendeid üle muude meetmete toetamiseks, selle asemel et need automaatselt liikmesriigile tagastada. See on kooskõlas Euroopa Parlamendi 13. juuni ja 23. oktoobri 2012. aasta resolutsioonidega mitmeaastase finantsraamistiku kohta;

35. märgib siiski, et tõeline fiskaallit ei ole võimalik ilma eri valitsustasandite õiguste ja vastutuse määratlemiseta (fiskaalne föderalism), ilma selgema seosega poliitika kooskõlastamise ja eelarvega seotud otsuste tegemise vahel ega kõrgeleonnulise visioonita sellest, kuidas suurendada asjakohaste koordineerimismehhanismide abil vertikaalset sünergia ELi, riigi ning kohaliku ja piirkondliku tasandi eelarvete vahel;

36. kutsub Euroopa Komisjoni üles avaldama 2013. aasta esimesel poolel rohelise raamatu, milles käsitletakс kõnealuseid ja allpool tõstatatud küsimusi;

Mõned aluspõhimõtted, millest tuleks sünergia suurendamisel kinni pidada

37. kutsub üles määrama kindlaks aluspõhimõtted, millest tuleks eelarvete sünergia suurendamisel kinni pidada. Nende hulgas on:

— **maksualane sõltumatus:** tuleks selgelt määratleda ELi, liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite eelarvepädevate asutuste roll ja vastutus, sh ELi poliitika ja rahastamise roll ja põhjendused, pidades kinni subsidiaarsuse põhimõttest ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste eelarvelistest õigustest (nende ülesanne otsuste tegemisel ja järelevalves), s.t nende demokraatlikust vastutusest neid

valinud kogukondade ees, ning tagada iga valitsustasandi sõltumatus prioriteetide kindlaksmääramisel ja raha kasutamisel;

— **läbipaistvus:** eelarveprotsessis tuleks kõigil valitsustasanditel tagada läbipaistvus (sh nimetada liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite eelarvetes ELi rahastamisallikad) ning see, et ELi tasandil on kättesaadavad andmed ELi rahastamisprogrammide raha kasutamisprofiilide kohta piirkondlikul tasandil (kui see on võimalik);

— **protsesside sujuvamaks muutmine:** tuleks selgitada, kuidas prioriteete ja rahastamist ELi, liikmesriikide ja riigi tasandist madalamatel tasanditel kooskõlastatakse ELi tasandil kokku lepitud prioriteetidega, võttes endale kohustuse kõrvaldada kitsaskohad (halduslik, regulatiivne ja poliitiline sujuvamaks muutmine), et saavutada eelarvete ja poliitika vahel suurem sünergia ning vältida lisahalduskoormuse seadmist;

— **partnerlus:** tuleks võtta endale kohustus järgida partnerluse põhimõtet, alustades eri valitsustasandite (EL, liikmesriigid, riigi tasandist madalamad tasandid) võrdsest partnerlusest, mida toetavad ametlikud ja mitteametlikud koostööd ergutavad meetmed, näiteks Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide praeguse dialoogi laiendamine riigi tasandist madalamate tasandite seadusandjatele;

38. leiab, et ELi eelarve eesmärk on (praegu) eelkõige i) rahastada ELi põhilisi ühiseid poliitikavaldkondi, nagu põllumajandus ja kalandus, ii) aidata liikmesriikidega jagatud pädevuse raames keskpikale perspektiivile orienteeritud investeringutega saavutada ELi poliitika, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika, muid kokkulepitud eesmärke ja sihte. Sellised meetmed toetuvad veel järgmistel kinnistunud mõistetel: a) ELi meetmete lisaväärtus, b) toetatud meetmete täiendavus, c) ELi meetmete võimendav ja mitmekordistav mõju;

39. tervitab majandus-, raha- ja maksuliidu tugevdamise üle toimuva arutelu kontekstis mõttevahetuse jätkamist ja selgitamist, milline mõju võib sellisel arengul olla ELi meetmete rollile ja põhjendustele ning nende seosele liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite eelarveprotsessidega;

40. leiab, et eelarvepoliitika suurem vertikaalne kooskõlastamine tooks endaga kaasa suurema sünergia, võttes samas arvesse ja tugevdades subsidiaarsust, täiendavust, Euroopa lisaväärtust ning mastaabisäästu eeliseid⁽⁴⁾. Seetõttu on see täiesti kooskõlas ELi aluslepingutes sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega;

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi (2010. aasta) uuring „Suurema sünergia loomine Euroopa Liidu eelarve ja liikmesriikide eelarvete vahel“.

Vertikaalse sünergia suurendamist takistavad kitsaskohad

41. rõhutab, kui oluline on, et ELi tasandil oleks täpseid ja usaldusväärseid andmeid ning analüüse riigi rahanduse ja riigi tasandist madalamate tasandite eelarveprotsesside kohta;

42. märgib, et sünergia loomine on riigi tasandist madalamate tasandite heterogeensuse tõttu kogu ELis eriti keeruline;

43. tervitab seda, et Euroopa Komisjoni 2012. aasta aruandesse riigi rahanduse kohta majandus- ja rahaliidus on esimest korda lisatud eraldi peatükk fiskaalse deentraliseerimise kohta ELis, ning kutsub Euroopa Komisjoni üles lisama sellise peatüki riigi tasandist madalamate tasandite rahanduse hetke seisuga kohta tulevastesse aastaaruannetesse;

44. tervitab muid uuringuid, milles analüüsitakse avaliku sektori rahandust ja investeerimisvõimet ning sotsiaal-, majandus- ja fiskaalkriisi mõju riigi tasandist madalamatel tasanditel, eelkõige DEXIA Crédit Locali ning Euroopa Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Nõukogu aruannet ja OECD uuringuid;

45. märgib siiski, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rahanduse kohta on ELis suhteliselt vähe teavet ehk üldisemalt on vähe teavet ELi, liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite rahanduse vahelise sünergia kohta;

46. kutsub Euroopa Komisjoni üles jätkama tööd selle puuduse kõrvaldamiseks ja soovib luua Euroopa ülikoolide teadusörgustiku, et saada selles olulises töövaldkonnas rohkem eksperditeadmisi. Lisaks palub komitee Euroopa Komisjonil toetada projektipõhiseid kogemustevahetusi eri kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel, et julgustada riigi tasandist madalamate tasandite ja riigi tasandite vahelist sünergia loovate heade tavade edendamist Euroopa Liidu liikmesriikides;

47. tunnistab, et ELis on eelarvenetluse ja -tsükli tege seoses veel palju muid kitsaskohti, mida süvendab riigi tasandist madalamate tasandite eelarvenetluste heterogeensus. Liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite eelarvetsükli ei ole kooskõlas ELi eelarvetsükliga (mis toimib kalendriaastate kaupa) ning kohaliku ja piirkondliku tasandi eelarvestamine põhineb peamiselt pigem iga-aastastel tsüklitel kui mitmeaastasel kavandamisel (mis iseloomustab ELi eelarveraamistikku);

48. kutsub Euroopa Komisjoni üles kaaluma ELi eelarvetsükli suurema ühtlustamise ning (kooskõlas kuue seadusandliku ettepaneku paketiga võetud meetmetega) riigi tasandist madalamal tasandil keskpika eelarveraamistiku kasutuse edendamise ja toetamise eeliseid ja praktilisi küsimusi (nagu ka võimalikke haldusprobleeme ja kulusid). Selgitada tuleks ka, kuidas see toimiks iga-aastases Euroopa poolaasta tsükliks;

49. võtab teadmiseks käimasolevad läbirääkimised ettepaneku üle luua ELis Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteem (COM(2010) 774 final) ja avaldab kahetsust, et kohalikke ja piirkondlikke eelarveid ei saa ELis piisavalt võrrelda (struktuuri, arusaadavuse ja sisu osas) ning neid ei ole ELi tasandil piisavalt ühtlustatud, mis raskendab nende otstarbekat võrdlemist ja analüüsimist;

50. märgib, et direktiivi 2011/85/EÜ (osa kuue seadusandliku ettepaneku paketist) artikliga 3 tehakse liikmesriikidele kohustuseks kohaldada oma avaliku sektori raamatupidamissüsteemis ESA 95 standardit ja tagada, „et valitsemissektori iga allsektori eelarve andmed tehakse üldsusele õigel ajal ja korrapäraselt kättesaadavaks”. Komitee väljendab kahetsust, et suur osa liikmesriike oli vastu Eurostati ettepanekule lisada mitu uut näitajat, mis puudutavad piirkondliku tasandi NUTS2 avaliku sektori investeeringuid;

51. tervitab asjaolu, et Eurostat hindab praegu ühtlustatud raamatupidamisstandardite kogu ELi hõlmava kasutuse sobivust eri valitsustasandite jaoks võimalusena suurendada sünergia ELi, liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite eelarvete vahel;

52. rõhutab, et ESA 95 standardit tuleks võib-olla kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks laenamiskulude küsimuses parandada. ESA 95 raamatupidamismeetodis koheldakse finants-tehinguid (ja seega laenamist) erinevalt ja karistatakse kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, kes püüavad investeeringuid tehes eelarvet tasakaalustada. ESA 95 raamistikus võetakse arvesse ainult kõnealuse finantsaasta tehinguid, mis ei võimalda kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel investeeringust tulenevat ajutist puudujääki reservi või ülekantud ülejääki kasutades tasaveldada. Arvepidamises samasuguste tulemuste saavutamiseks peavad need kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused investeerima rahastama täiel määral oma vahenditest;

53. märgib, et liikmesriigid, kes on kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ametlikult eelarveprotsessi kaasanud (nt sisemajanduse stabiilsuse pakt Belgias, Hispaanias või Austrias), on tavaliselt välja töötanud süsteemi, mis muudab ESA 95 standardid paindlikumaks, et jääks ruumi ka investeeringuteks. See süsteem võib olla näiteks eelarve eesmärkide mitmeaastane kohandamine või süsteem, kus võimaldatakse investeerimistsükliga arvestamiseks investeerimiskulutuste eesmärgist osalisi erandeid teha;

54. kutsub üles seda küsimust ELi tasandil lahendada, ühtlustades eeskirju ja muutes ESA 95 standardid paindlikumaks, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saaksid nii investeeringuid teha, järgides seejuures stabiilsuse ja kasvu pakti nõudeid riigi rahanduse usaldusväärseks juhtimiseks;

55. kutsub üles kasutama rohkem uusi uuenduslikke rahastamisvahendeid, nt laene ja muid käibefonde, ning toob välja ka avaliku ja erasektori partnerluse ja Euroopa Investeerimispannga pakutavad võimalused loomingu- ja uuenduslike investeeringute toetamiseks kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Komitee tervitab ka programmiperioodi 2014–2020 meetmeid, sh ühise strateegilise raamistiku fonde, mis neid meetmeid edaspidi edendavad;

56. märgib, et juurdepääs finantsturgudele on kõikjal ELis väga erinev ja on mõnedes Euroopa osades kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks küllaltki piiratud. Seetõttu tuleks selle probleemiga ELi tasandil tegeleda;

57. ootab huviga edaspidist arutelu selle üle, kuidas saaksid muud uuenduslikud vahendid, näiteks ELi projektivõlakirjad ja eurovõlakirjad, toetada ELi tasandil investeeringuid ja solidaarsust, mis aitaks Euroopal kriisist väljuda.

Brüssel, 31. jaanuar 2013

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Ühtse turu parem juhtimine”

(2013/C 62/08)

REGIOONIDE KOMITEE

- Subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt tuleks ühtset turgu hallata ELi tasandi õigusaktidega vaid sel määral, kui see on tegelikult vajalik. Subsidiaarsuse põhimõtte kõrvalejätmine võib kaasa tuua probleemid rakendamisetapis, kui riiklikul tasandil puudub igasugune mänguruum ja see ohustab riikide majandusarengut.
- Õigusaktide koostamisel on oluline meeles pidada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tähtsat rolli. Eelkõige põhimõtte „kõigepealt mõtle väikestele” rõhutab kohaliku aktiivsuse ja kohalikul tasandil majandustegevusele loodud tingimuste olulisust. Kuigi Euroopa tasandil luuakse raamid, algavad majanduslik heaolu ja majandustegevus alati kohalikul tasandil. Ühtse turu õigusaktide väljatöötamisel on oluline seda seisukohta silmas pidada, kuna vaid nii on võimalik ühendada üleeuroopaline majandus ja kohalik tasand.
- Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused rakendavad väga suurt osa ühtse turu õigusaktidest. Ennetamaks probleeme, mis tekivad õigusaktide praktilisel elluviimisel, on oluline, et Regioonide Komiteel ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel oleks ELi tasandi õigusaktide väljatöötamisel oma roll.
- Võtmevaldkondade määratlemisel tuleb esikohale seada valdkonnad, mis tagavad head võimalused innovatsiooniks ja kvaliteetsete töökohtade loomiseks. Toimiv digitaalne ühtne turg ja teenustesektor tervikuna peaksid olema keskne ja pakiline eesmärk.

Raportöör	Markku MARKKULA (FI/EPP), Espoo linnavolikogu liige
Viitedokument	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühtse turu parem juhtimine” COM(2012) 259 final

Regioonide Komitee arvamus „Ühtse turu parem juhtimine”

I ÜLDISED MÄRKUSED

1. Ühtne turg on oluline Euroopa majanduskasvu edendav jõud. Kahe aastakümne jooksul on kaupade, teenuste, kapitali ja töötajate vaba liikuvus olnud Euroopa heaolu ja majanduse toetajad. Nende vabaduste ja nendega seotud halduse arendamise abil on võimalik veelgi kiirendada majanduskriisist taastumist ning luua eeldused sotsiaalse turumajanduse ühtseks saavutamiseks Euroopa Liidus. Lisaks on ühtekuuluvuspoliitikal täiendav roll ühtse turu saavutamisel kõigis ELi piirkondades, edendades eelkõige VKEde konkurentsivõimet, muutes majanduse keskkonnahoidlikumaks ning rõhutades oskusi ja innovatsiooni eriti piirkondades, mis kannatavad ebasoodsate struktuuriliste tingimuste all.

2. Regioonide Komitee juhib tähelepanu sellele, et liikmesriikidel peab samal ajal olema võimalus ise valida oma majanduse elavdamise vahendeid, võttes arvesse vastava rahvamajanduse konkreetseid nõudmisi ja huvisid.

KOMISJONI TEATIS

3. Komisjon esitab teatise kava meetmetest ühtse turu arendamiseks ja strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamiseks.

4. Teatise kohaselt oli ELi ühtse turu õigusaktide ülevõtmise keskmine mahajäämus 2012. aasta veebruaris 1,2 % ja nende õigusaktide jõustamiseks kulub järjest rohkem aega. Lisaks ei pruugi eeskirjad tegelikkuses edukalt toimida isegi juhul, kui need on riiklikult üle võetud.

5. Komisjon teeb teatise ettepaneku uuendada kohustust muuta ühtne turg tegelikku majanduskasvu andvaks. Ettepanek koosneb kahest eraldi osast, milleks on:

- strateegia, mis aitaks saavutada kiiret edu suurima kasvupotentsiaaliga esmatähtsates valdkondades;
- konkreetsed meetmed, mille abil täiustada ühtse turu eeskirjade väljatöötamise, rakendamise, kohaldamise ja jõustamise korda.

REGIOONIDE KOMITEE SEISUKOHAD

6. Komisjoni mure ühtse turu arengu pärast on asjakohane. Ent kuigi teatise pakutakse välja üldised meetmed, võib

eeskirjade elluviimine olla äärmiselt problemaatiline vaid teatud valdkondades või liikmesriikides.

7. Komisjon püüab teatise nimetatud meetmetega parandada ühtse turu toimimist. Komisjon pakub välja kahe keskse eesmärgi saavutamisele suunatud meetmed. Ühelt poolt tuleks ühtsel turul edendada kiiresti suurima kasvupotentsiaaliga valdkondi, teiselt poolt tuleks tõhustada ühtse turu juhtimistsükli. Komisjon kavatseb edusammude jälgimiseks kasutada Euroopa poolaastat. Komitee peab kõnealuseid suundumusi õigeks.

8. Teatise keskpunktis on riikliku elluviimise tõhustamine ja liikmesriikide pühendumuse tugevdamine.

9. Osaliselt võib rakendamise aeglus tuleneda ka liikmesriikide tagasihoidlikust poliitilisest pühendumusest üksikute eeskirjade elluviimisele. Probleemi ainus lahendus on tagada poliitiline tahe ja sellele pühenduda. Õigusloome- ja halduskultuuride erinevust tuleb arvesse võtta juba ühtse turu õigusaktide ettevalmistamisel.

10. Regioonide Komitee nõustub komisjoniga, et liigete nõuete kehtestamine on tõsine probleem, mis tekitab uut mittevajalikku koormust ettevõtjatele ja kodanikele.

11. Komisjoni meetmed on osaliselt esitatud tagantjärele ning teatise ei pöörata piisavalt tähelepanu elluviimise aegluse põhjustele.

II PANUSTAMINE KÕIGE SUUREMA KASVUPOTENTSIAALIGA VALDKONDADESSE

KOMISJONI TEATIS

12. Teatise kohaselt on suurima kasvupotentsiaaliga teenidussektor (sh jae- ja hulgikaubandus, äri- ja ehitusteenused), finantsteenused, transport, digitaalajandus ja energiasektor.

13. ELi ühtse turu eeskirjade tõhusa elluviimise tagamiseks teeb komisjon ettepaneku, et liikmesriigid peaksid kindlamalt pühendumise ühtse turu õigusaktide elluviimisele ja koostööle komisjoniga rakendamisetapis.

— Liikmesriigid peaksid kohaldama direktiivide ülevõtmise suhtes täisleppimatust, st et ülevõtmis- ja vastavuspuudujääk peab olema 0 %.

— Liikmesriigid peaksid mitteametlikult teavitama komisjoni võetavate meetmete konkreetsetest aspektidest, et komisjoni abi ülevõtmisperioodi jooksul oleks tõhus.

14. Komisjon juhib esmatähtsates valdkondades tähelepanu ELi õigusaktide ülevõtmisele ja tõhusale rakendamisele. Komisjon koostab ühtse turu integratsiooni iga-aastase aruande, et saada ülevaade ühtse turu toimivusest tegelikkuses ja määrata kindlaks edaspidised meetmed ELi ja liikmesriikide tasandil. Komisjon rakendab konkreetseid meetmeid, mis aitavad tagada ELi eeskirjade õigeaegse, nõuetekohase ja tõhusa rakendamise esmatähtsates valdkondades.

REGIOONIDE KOMITEE SEISUKOHAD

15. Komisjoni teatise põhieesmärk on ühtse turu toimimise tõhustamine. Esmatähtsate valdkondade valimine on õige meede. Euroopa ühtse turu arendamiseks on oluline määratleda, milliste meetmete mõju on kõige tõhusam.

16. Praeguses majandusolukorras on finantsteenuste kui ühe kõige suurema kasvupotentsiaaliga valdkonna positsioon oluline, kuid problemaatiline.

17. Võtmevaldkondade määratlemisel tuleb esikohale seada valdkonnad, mis tagavad head võimalused innovatsiooniks ja kvaliteetsete töökohtade loomiseks. Kohaliku omavalitsuse seiskohalt on esmatähtsate valdkondade valik olnud edukas. Toimiv digitaalne ühtne turg ja teenustesektor tervikuna peaksid olema keskne ja pakiline eesmärk.

18. Liikmesriikidel tuleb teha veel palju arendustööd, et tagada digitaalsete turgude toimimine. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võivad seda arengut mõjutada näiteks riigihangete kaudu. Riigihangete elektrooniline läbiviimine ja elektrooniliste arvete täielik kasutamine edendaksid märkimisväärselt digitaalse turu arengut. E-kaubanduse valdkonnas ei seisa riigisektor silmitsi ainuüksi tehnilise toimivusega seotud takistuste ja väljakutsetega. Digitaalse turu ja selle alla kuuluvate elektrooniliste riigihangete edukas rakendamine kohalikul ja piirkondlikul tasandil eeldab vaieldamatult toetust kõige kõrgemalt tasandilt, samuti korralduslikke kohandusi ja personali koolitamist.

19. Riigihangete elektrooniline läbiviimine eeldab hulgaliselt meetmeid riiklikul ja kohalikul tasandil. Euroopa tasandil tuleb

siiski võimaldada üleminek elektroonilisse keskkonda. Samuti tuleb Euroopa tasandil senisest tõhusamalt levitada häid tavasid.

20. Riiklike õigusaktide väljatöötamine kuulub riiklike ametiasutuste pädevusse, kelle ülesanne on jõustada Euroopa Liidu õigusakte nõuetekohaselt ja riigi seisukohast otstarbekal viisil.

21. Komitee tervitab asjaolu, et hilinevad maksimist käsitlev direktiiv on lisatud nende kesksete seadusandlike aktide loetellu, mille rakendamist hakatakse hoolikalt jälgima. Riigiasutustelt saadavate maksete hilinevamine on väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks suur probleem, millega tuleb viivitamatult tegeleda.

22. Õigusaktide rakendamise järelevalve liikmesriikides on tervitatav. Kord aastas avaldatav aruanne annab liikmesriikidele võimaluse võrrelda oma olukorda teiste liikmesriikidega. Aastaruandest ja analüüsist lähtuvalt määrab komisjon kindlaks peamised poliitilised ülesanded ja meetmed eelseisvaks aastaks nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. Iga-aastases aruandes esitatakse konkreetsed riigipõhised soovitusel, mille aluseks on iga liikmesriigi kohta Euroopa poolaasta protsessi kontekstis tehtud palju üksikasjalikum analüüs.

III ÜHTSE TURU EESKIRJADE VÄLJATÖÖTAMINE, RAKENDAMINE, KOHALDAMINE JA JÕUSTAMINE

KOMISJONI TEATIS

23. Komisjon rõhutab teatises, et ühtse turu eeskirjade koostamisel tuleb Euroopa Liidu tasandil tagada, et

— eeskirjad on lihtsasti mõistetavad, ühtemõttelised ja selged;

— ettevõtjate, kodanike ja ametiasutuste halduskoormus ei ole tarbetult suur;

— vajalikke haldusmenetlusi (load jms) on võimalik läbi viia elektrooniliste vahendite abil;

— teave on kättesaadav ning ettevõtjatel ja kodanikel on vajaduse korral tõhus juurdepääs õiguskaitsesele.

24. Kõnealuste nõuete järgimine tuleks tagada sidusrühmade konsulteerimisega enne kavandatud õigusaktide väljatöötamist.

25. Vajaduse korral pakub komisjon õigusinstrumendina direktiivide asemel välja määrused, seda eelkõige juhul, kui ELi eeskirjade rakendamiseks ei ole vaja täiendavat otsustamisvabadust.

REGIOONIDE KOMITEE SEISUKOHAD

26. Komitee nõustub täielikult õigusaktidele seatud kvaliteediesmärkidega. Õigusaktide selgus ja mõistetavus on oluline eesmärk nii Euroopa Liidu tasandil kui ka liikmesriikide seadusandjate jaoks.

27. Komitee leiab, et siseturu infosüsteem on väga vajalik vahend ning et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel peab olema süsteemile täielik juurdepääs. Samuti peab omavalitsuste töötajatel olema juurdepääs koolitusele, et nad saaksid süsteemi tõhusalt kasutada.

28. Subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt tuleks ühtset turgu hallata ELi tasandi õigusaktidega vaid sel määral, kui see on tegelikult vajalik. Subsidiaarsuse põhimõtte kõrvalejätmine võib kaasa tuua probleemid rakendamisetapis, kui riiklikul tasandil puudub igasugune määrguruum ja see ohustab riikide majandusarengut.

29. Komitee toonitab SOLVITi keskuste kasulikkust kodanike ja väikeettevõtjate jaoks, eriti piirialadel. Komitee kutsub komisjoni üles veelgi edendama keskuste tööd ning kõiki liikmesriike tagama neile piisava personali ja piisavad vahendid.

30. Komitee märgib, et pädevad kohtuasutused ei tunne piisavalt väiksemate kohtuvaidluste Euroopa menetlust ning kasutavad seda ikka veel vaid harva. Menetlust kasutavate kodanike jaoks on eriti probleemne kohtuotsuse edasine jõustamine teises liikmesriigis.

31. Õigusaktide kohati kehv kvaliteet toob kaasa Euroopa Liidu tegeliku õiguspärasuse vähenemise kodanike ja ettevõtjate silmis. Näiteks riigihankeid käsitlevad õigusaktid on praktikas piiranud liikmesriikide ja kohalike omavalitsuste võimalusi otsustada oma tegevuse korralduse üle. Ühtse turu õigusaktid ja nende rikkumise hirm juhivad teenuste korraldust viisil, mis ei ole tegevuse seisukohalt alati eesmärgipärane.

KOMISJONI TEATIS

32. Komisjon tõdeb teatistes, et infotehnoloogia võimalusi tuleb ettevõtjate ja kodanike teavitamiseks arukamalt ära kasutada. Komitee rõhutab, et ka liikmesriigid peaksid tõhustama ühtse turu toimimist puudutava kasutajasõbraliku teabe pakku mist.

33. Haldusformaalsuste täitmine peaks olema teostatav elektrooniliselt, eriti juhul, kui seda tehakse teises liikmesriigis. Ametiasutuste koostööd tuleks lihtsustada siseturu infosüsteemi kaudu.

34. Teatise kohaselt tuleks liikmesriigi tasandil asutada kergesti juurdepääsetav esmatasandi nõustamiskeskus, kuhu ettevõtjad ja kodanikud saaksid probleemide lahendamiseks pöörduda.

35. Liikmesriigid peaksid võtma kohustuse tagada kiire ja tõhus õiguskaits.

36. Teatise kohaselt peaks ühtse turu toimimise jälgimise eest riiklikul tasandil vastutama üks asutus. Komisjon soovib liikmesriikides luua ühtse turu keskused ning kavatseb asutada ühtse turu keskuste Euroopa võrgustiku.

REGIOONIDE KOMITEE SEISUKOHAD

37. Parimate tavade määramine ja levitamine on loomulikult tervitatav. See peaks alati olema osa komisjoni tavapärasest arendustegevusest.

38. Ametiasutuste koostöö arendamine komisjoni pakutud suunas väärib samuti toetust. Näiteks ühtse turu keskuste asutamine võib olla põhjendatud liikmesriikide ametiasutuste ja komisjoni vahelise teabevahetuse seisukohalt. Ühtse turu keskuste ülesanded peavad olema kooskõlas liikmesriikide muu haldustavaga.

39. Õigusaktide koostamisel on oluline mees pidada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tähtsat rolli. Eelkõige põhimõtte „kõigepealt mõtle väikestele” rõhutab kohaliku aktiivsuse ja kohalikul tasandil majandustegevusele loodud tingimuste olulisust. Kuigi Euroopa tasandil luuakse raamid, algavad majanduslik heaolu ja majandustegevus alati kohalikul tasandil. Ühtse turu õigusaktide väljatöötamisel on oluline seda seisukohta silmas pidada, kuna vaid nii on võimalik ühendada üleeuroopaline majandus ja kohalik tasand.

40. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused rakendavad väga suurt osa ühtse turu õigusaktidest. Ennetamaks probleeme, mis tekivad õigusaktide praktilisel elluviimisel, on oluline, et Regioonide Komiteel ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel oleks ELi tasandi õigusaktide väljatöötamisel oma roll.

41. Innovatsioon sünnib kohalikul tasandil. Innovatsiooni toetamisel ja katseprojektide läbiviimisel on keskne roll kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel. Euroopa ühtse turu arendamiseks tuleks välja töötada mudel, kus nii kohaliku kui ka Euroopa tasandi osalejatel oleks oma loomulik roll. Näiteks võiks komisjon edendada lähenemisviisi, mille kohaselt oleks kõige suurema kasvupotentsiaaliga valdkondade arendamine eri peadirektoraatide ühine prioriteet ja parimaid tavasid katsetaks kohalikul tasandil.

42. Ent ka parimaid lähenemisviise ei ole võimalik levitada ilma Euroopa võrgustikuta. Komisjonil on selliste võrgustike loomiseks parimad võimalused. Suurima innovatsioonipotentsiaaliga valdkondades ja piirkondades tuleks käivitada ELi rahastatavad katseprojektid, mille raames toetab teadustegevus tõhusalt innovatsioonitegevust, õpetamist ja õppimist. Komisjoni toetusel peaksid selliselt väljaarendatud tegutsemismudelid olema kõigi kohaliku tasandi osalejate käsutuses.

IV MUUD VAJALIKUD JÄRELMEETMED

43. Euroopa Komisjonil on valminud teatis „Ühtse turu akt II“ (COM(2012) 573 final). Teatise kohaselt on Euroopa Parlamendi, ELi Nõukogu, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regioonide Komitee ja paljude sidusrühmade koostöö tulemusel kujundatud ühine poliitiline visioon ühtse turu edasise arengu kohta ning koondatud poliitiline tähelepanu. Komitee nõustub komisjoni seisukohaga, et majanduskriisist tulenevate väljakutsete tõttu tuleb kiirendada järelmeetmeid.

44. Käesolevas teatises esitatud uue kasvu mootorid on:

- 1) täielikult integreeritud võrgustike väljaarendamine ühtsel turul;
- 2) kodanike ja ettevõtjate piiriülese liikuvuse edendamine;
- 3) digitaalmajanduse toetamine kogu Euroopas;
- 4) sotsiaalse ettevõtluse, ühitektuuluvuse ja tarbijausalduse tugevdamine.

45. Võrgustikud on majanduse alustala. Üks oluline eesmärk on luua ühtne turg, kus kodanikud ja ettevõtjad saavad kasu ühtsest transpordi- ja energiaturust. Digitaalsektor on vaieldamatult tootlikkuse ja loovuse peamine tõukejõud. Sotsiaalne ettevõtlus tähendab aktiivseid samme kodanike ja kolmanda sektori

kaasamisel ning mitmesuguse partnerlustegevuse kiiret kasvu. Komitee ootab konkreetseid meetmeid, mille abil suudetakse nende eesmärkidega seotud ootused kiiresti täita.

46. Lisaks eespool nimetatud punktidele on ühtse turu toimimisega seotud mitmed teemad ja küsimused, mis vajavad kaalumist poliitilisel tasandil ja mille lahendamine eeldab majanduskriisist saadud kogemusi. Mitmeid neist on mainitud juba strateegias „Euroopa 2020“ ja juhtalgatustes, kuid neid ei ole veel suudetud lahendada. Selliseid vajalikke meetmeid on käsitletud ka mitmes Regioonide Komitee arvamuses ning siinkohal soovib komitee eriti välja tuua järgmised.

47. Regioonide Komitee teeb ettepaneku (CdR 330/2010), et „võetaks kasutusele territoriaalsed paktid, mille paindliku piirkondliku lähenemisviisi abil suunaksid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused oma tegevuse ja rahastamisvahendid strateegia „Euroopa 2020“ ja selle juhtalgatuste elluviimisele. Eelkõige tuleb keskenduda projektidele, millega edendatakse ühiskondlikke uuendusi asjaomases piirkonnas ning millel on võimalikult suur ühiskondlik mõju.“ Eriti olulised on komisjoni teatises määratletud esmatähtsate valdkondade meetmed, nagu digitaalsete võimaluste täielik ärakasutamine teenuseprotsesside ja -struktuuride uuendamisel.

48. Regioonide Komitee soovib (CdR 330/2010) komisjonil „viia ühtse turu akti raames ellu kõik Lissaboni lepingu uuendused, mis võivad viia ELi kodanike usalduse taastumiseni ühtsesse turgu, eelkõige Euroopa Liidu lepingu artikkel 3, kus kehtestatakse ELi uued sotsiaalsed eesmärgid sellistes valdkondades nagu võitlus sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu, sotsiaalse õigluse ja kaitse, soolise võrdsuslikkuse, põlvkondade solidaarsuse ja lapse õiguste kaitse edendamine.“ Siingi on küsimus selles, kuidas luua uusi ühiskondlikke uuendusi selliselt, et Euroopas arendataks teedrajavaid projekte, mille tulemusel saadakse mitme valdkonna uuendusliku ja loova tegevuse ning piirkondade koostöö abil üldkasutatavaid lahendusi.

Brüssel, 31. jaanuar 2013

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Merealased teadmised 2020”

(2013/C 62/09)

REGIOONIDE KOMITEE

- on seisukohal, et merealastel teadmistel on otsustav tähtsus eelkõige jätkusuutliku majanduskasvu ning tervete ja tulutoovate ookeanide saavutamiseks, samuti mereökosüsteemide ja inimtegevuse poolt neile avaldatava mõju paremaks mõistmiseks;
- on seisukohal, et tsentraliseeritud andmed merendusosalase tegevuse kohta on olulised, et võimalikke vastasmõjusid paremini mõista ja ette näha;
- toonitab, et lisaks eelarvetele, mis liikmesriigid ise on eraldanud andmete kogumiseks, peaks neil olema võimalik kasutada ka Euroopa tasandil andmete kogumiseks ja teadusuuringuteks eraldatud vahendeid;
- leiab, et kuigi on saavutatud teatud edu, sh iseäranis EMODneti esimese etapi lõpuleviimine, tuleb komisjonil 2010. aastal seatud eesmärkide täitmiseks ikka veel toime tulla mitme väljakutsega;
- on seisukohal, et taotluste tõhusa menetlemise eesmärgil tuleb välja arendada ratsionaliseeritud ja tõhusad loataotluste ja hindamise menetlused;
- toonitab, kui tähtis on jätkata juba tehtud tööd, iseäranis EMODneti alal, ja võrgu toimima hakkamisel (2014. aastal) sellest ulatuslikult teavitada, et see tõmbaks ligi vajalikud panused ja saaks soovitud sihtrühmade (avalik ja erasektor ning üldsus) tähelepanu.

Raportöör	Arnold HATCH (UK/NL), Craigavoni volikogu liige (Põhja-Iirimaa)
Viitedokument	Roheline raamat „Merealased teadmised 2020: merepõhja kaardistamisest ookeaniprognoside koostamiseni” COM(2012) 473 final

Regioonide Komitee arvamus – „Merealased teadmised 2020”

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Sissejuhatus

1. on seisukohal, et merealastel teadmistel on otsustav tähtsus eelkõige jätkusuutliku majanduskasvu ning tervete ja tulutoovate ookeanide saavutamiseks, samuti mereökosüsteemide ja inimtegevuse poolt neile avaldatava mõju paremaks mõistmiseks. Komitee märgib, et praegu kättesaadavad andmed on katkendlikud ja neid hoitakse eraldi avaliku sektori, teadusuuringute keskuste ja erasektori andmebaasides, ent kogutavad andmed on riigipiiride ülesed. Komitee on seisukohal, et tsentraliseeritud andmed merendusala tegevuse kohta on olulised, et võimalikke vastasmõjusid paremini mõista ja ette näha: nt süvamere uurimine (kaevandamine, nafta- ja gaasitootmine) on iseäranis kõrge riskitasemega tegevus, mida praegu hallatakse kalandustegevusest täiesti eraldi;

2. on seisukohal, et andmete katkendlikkus takistab merendusvaldkonna majanduslikku ja säästvat arengut ja et seetõttu peaks eesmärk olema parandada juurdepääsu andmetele, vähendada kasutajate kulusid, ergutada innovatsiooni ja vähendada teadmatust meie merede olemuse suhtes. Andmebaasid peaksid olema kasutajasõbralikud, kasutajate abistamiseks varustatud kohalike kontaktpunktidega ja seotud avatud veebilehega, mis võiks olla kujundatud selliselt, et innustada avalikkust osalema ulatuslikes veebiküsitlustes;

3. meenutab, et on juba väljendanud oma vaateid merealaste teadmiste kohta 11. jaanuaril 2011 vastu võetud arvamuses⁽¹⁾, mis hõlmas nii teatist merealaste teadmiste kohta⁽²⁾ kui ka ettepanekut võtta vastu määrus integreeritud merenduspoliitika kohta⁽³⁾. Roheline raamat lähtub kõnealuselt varasemast teatisest ja rida 2011. aasta arvamuses esitatud keskseid märkusi kehtib ikka veel;

4. meenutab, et 2010. aasta teatis merealaste teadmiste kohta ise oli juba jätkuks nõukogu 16. novembri 2009. aasta järeldustes integreeritud merepoliitika kohta⁽⁴⁾ esitatud üleskutsel

(1) CdR 339/2010 fin, „Integreeritud merenduspoliitika edasiarendamine ja merealased teadmised 2020”.

(2) COM(2010)461 final, „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Merealased teadmised 2010: mereandmed ja -vaatlus aruka ja jätkusuutliku majanduskasvu huvides””.

(3) COM(2010)494 final, „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse integreeritud merenduspoliitika edasiarendamist toetav programm”.

(4) Nõukogu järeldused integreeritud merenduspoliitika kohta, üldsajade nõukogu 2 973. koosolek Brüsselis, 16. november 2009.

kooskõlastatunaks lähenemisviisiks merealaste andmete kogumisel ja koondamisel. Komisjoni dokumentides määratleti järgmised väljakutsed: selle valdkonna peamiste ELi algatuste, iseäranis Euroopa merevaatlus- ja andmevõrgu (EMODnet) ja Maa seire Euroopa programmi (GMES) jätkusuutlikkus pärast 2014. aastat, finantskriisi ning liikmesriikide selle valdkonna eelarvete mõistlik kasutus ja ligipääs kalandusandmetele;

5. leiab, et kuigi on saavutatud teatud edu, sh iseäranis EMODneti esimese etapi lõpuleviimine, tuleb komisjonil 2010. aastal seatud eesmärkide täitmiseks ikka veel toime tulla mitme väljakutsega;

6. seepärast avaldab heameelt Euroopa Komisjoni roheline raamatu üle;

Märkused roheline raamatu kohta

7. juhib tähelepanu asjaolule, et mere- ja mereökosüsteemide alased teadmised on hädavajalik eeltingimus, et arendada täielikult välja strateegia „Euroopa 2020” merelist mõõdet esindava meresäästliku majanduse potentsiaal;

8. rõhutab, et meresäästlik majandus peab olema jätkusuutlik, looma töökohti merendus- ja kalandussektoris, parandades ettevõtete, riigiasutuste ja teadlaste konkurentsivõimet ning tõhusust. Euroopa Komisjoni hinnangu kohaselt võib praeguse killustatud merevaatlussüsteemi asemel integreeritud võrgu loomisest saadav kasu ulatuda 300 miljoni euroni aastas;

9. kinnitab taas oma toetust Euroopa merevaatlus- ja andmevõrgu (EMODnet) kontseptsioonile ning oma panust integreerituma üleeuroopalise merealaste teadmiste võrgustiku loomisse;

10. toonitab, kui tähtis on jätkata juba tehtud tööd, iseäranis EMODneti alal, ja võrgu toimima hakkamisel (2014. aastal) sellest ulatuslikult teavitada, et see tõmbaks ligi vajalikud panused ja saaks soovitud sihtrühmade (avalik ja erasektor ning üldsus) tähelepanu. Sellest tulenevalt toetab komitee pidevat ja integreeritud protsessi sisseviimist pärast 2014. aastat;

11. juhib tähelepanu sellele, kui oluline on täpsem teave ja täpsemad andmed merekeskkonna bioloogilise mitmekesisuse, erinevate mereökosüsteemide toimimise ning nende ja inimtegevuse vastasmõju kohta. Lisaks sellele on komitee seisukohal, et taotluste tõhusa menetlemise eesmärgil tuleb välja arendada ratsionaliseeritud ja tõhusad loataotluste ja hindamise menetlused;

12. rõhutab, et teadmised kalavarude olukorra kohta on äärmiselt tähtsad, et kujundada kaugelepeürgiv ja realistlik ühise kalanduspoliitika reform, ning kordab oma üleskutset eraldada asjakohased vahendid andmete kogumiseks Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi raames, mis on praegu arutusel;

13. toonitab, et lisaks eelarvetele, mis liikmesriigid ise on eraldanud andmete kogumiseks, peaks neil olema võimalik kasutada ka Euroopa tasandil, iseäranis Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi ja programmi „Horisont 2020” kaudu andmete kogumiseks ja teadusuuringuteks eraldatud vahendeid;

14. soovib struktureeritumat lähenemisviisi merevaatlustele, et edastada CLIMATE-ADAPT'i platvormi jaoks täpsemaid näitajaid selliste muutuste kohta kohalikes kliimaparameetrites nagu

merevee taseme tõus ja ookeanide hapestumine, ning aidata sellega kaasa kliimasoojenemisega kohanemise protsessile;

Subsidiiaarsus

15. meenutab, et subsidiiaarsuse kaalutlustel langeb vastutus andmete kogumise eest peamiselt liikmesriikidele. Arvestades vajadust tagada kooskõla liikmesriikide ja eri kasutajaskondade vahel, võiks EL pakkuda lisaväärtust andmete koondamise etapis. Riigi tasandi andmed ei paku kogu vajalikku teavet merede kui üldise süsteemi kohta, mida ühendavad tuulemuutused, hooajalised hoovused ja rändavad liigid. Veelgi enam, need muutujad ületavad riigipiire ning soovitud tulemuste saamiseks tuleb kogutud teavet kooskõlastada ja ühendada;

16. on seepärast seisukohal, et Euroopa tasandi analüüs on väga oluline ja ELi tegevus subsidiiaarsuse põhimõtte aspektist täielikult õigustatud;

17. juhib siiski tähelepanu vajadusele tagada kooskõla subsidiiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega, kui kõnealusest konsulteerimisest lähtuvalt kujundatakse tulevase meetmeid, ja pidada silmas administratiivset ja finantskoormust, mis võib tekkida kohalike ja piirkondlike valitsuste jaoks.

Brüssel, 31. jaanuar 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Meremajanduse kasv: jätkusuutliku majanduskasvu võimalused mere- ja merendusvaldkonnas”

(2013/C 62/10)

REGIOONIDE KOMITEE

- juhib tähelepanu asjaolule, et meremajandus laiemas tähenduses ei piirdu ainult piirkondade ja üksustega, millel on otseühendus merede ja ookeanidega. Meremajandus on suures osas oluline ka piirkondade jaoks, mis asuvad rannikutest ja sadamatest kaugel, ent toodavad muu hulgas näiteks laeva-varustust või osalevad transpordi- ja logistikasektoris ning teadus- ja arendusvaldkonnas;
- soovib meremajanduse arendamisel meetmete rakendamiseks kasutada ja arvesse võtta Euroopa merepiirkondade piirkondlikke eripärasid;
- märgib vajadust vesiviljeluse rahaliseks toetamiseks ELi fondidest, ent lükkab samas tagasi veorganis-mide geneetilise muundamise ettepanekud, mille eesmärk on luua uusi liike, mis oleksid haigustele või keskkonnareostusele vastupidavamad;
- juhib tähelepanu maailmasõdadest ja külmast sõjast jäänud sõjaväematerjalide ning minevikus merre uputatud radioaktiivsete jäätmete teemale. Komitee peab oluliseks töötada ELi tasandil välja meetoodika ja tagada vahendeid nende ohtlike materjalide ohutuks muutmiseks;
- kutsub üles kaasama Regioonide Komiteed kui kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajat korra-päraselt mis tahes tulevasse tegevusse seoses meremajanduse kasvuga, sh merebasseinistrateegiate väljatöötamise ja rakendamise, mida komitee peab tähtsaks vahendiks meremajanduse kasvu põhi-aspektide elluviimisel.

Raportöör	Adam BANASZAK (PL/EA), Kujawy-Pomorze vojevoodkonna volikogu liige
Viitedokument	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Meremajanduse kasv: jätkusuutliku majanduskasvu võimalused mere- ja merendusvaldkonnas” COM(2012) 494 final

Regioonide Komitee arvamus – Meremajanduse Kasv: jätkusuutliku majanduskasvu võimalused mere- ja merendusvaldkonnas

I POLIITILISED SOOVIKESKUSTE

REGIOONIDE KOMITEE

1. rõhutab, et meremajanduse kasvu käsituse aluseks on eeldus, et meredel, rannikutel ja ookeanidel võib olla määrav osa paljudele praegustele väljakutsetele vastamisel, ning see peaks põhinema säästva arengu ja aruka spetsialiseerumise põhimõtetel;

2. juhib tähelepanu asjaolule, et meremajandus laiemas tähenduses ei piirdu ainult piirkondade ja üksustega, millel on otseühendus mere ja ookeanidega. Meremajandus on suures osas oluline ka piirkondade jaoks, mis asuvad rannikutest ja sadamatest kaugel, ent toodavad muu hulgas näiteks laevavarustust või osalevad transpordi- ja logistikasektoris ning teadus- ja arendusvaldkonnas;

3. rõhutab meremajanduse kasvu olulisust, kuna see võib aidata muuta ELi rahvusvahelisel areenil konkurentsivõimelisemaks;

4. leiab, et meremajanduse kasv peab põhinema bioloogilise mitmekesisuse ning merekeskkonna ja selle ökosüsteemide kaitsele, mis tugevdab loomulikku funktsiooni, mida pakuvad meile terved ja vastupanuvõimelised mere- ja ranniku ökosüsteemid;

5. tervitab ELi praegusi ja aastateks 2014–2020 kavandatud algatusi, mille eesmärk on toetada liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste meetmeid ja mis on suunatud meremajanduse kasvule;

6. toetab jõupingutusi luua kogu Euroopa Liidus ühine süsteem mereala ruumiliseks planeerimiseks – see oleks oluline vahend meremajanduse eri sektorite huvide tasakaalustamiseks ja aitaks tagada kallihinnaliste mereressursside tõhusa ja jätkusuutliku kasutuse;

7. leiab, et Euroopal puudub ühtne merenduspoliitika. Komitee märgib samuti, et teatistes ei võeta arvesse meremajanduse teatavaid valdkondi, nagu näiteks meretransport ja laevaehitustööstus;

Merest saadav energia

8. nõustub, et mere taastuenergiatööstus laiemas tähenduses on jõuline majandussektor, mis pakub ligipääsu elektrile, millel on vaid minimaalne mõju keskkonnale ja mis võib vastava piirkonna arengut edendada;

9. rõhutab, et ELi eraldatavad rahalised vahendid on oluline vahend, mis toimivad selle majandusharu liikumapaneva jõuna. Vahendeid kasutatakse valdkonna investeringute rahastamiseks, teadus- ja arendustööks ning inimressursside koolitamiseks;

10. märgib, et eritählepanu tuleks pöörata taastuenergia tootmisega seotud struktuuride keskkonnamõjule;

11. juhib tähelepanu asjaolule, et mere taastuenergiatööstuse arendamine võib anda positiivse tõuke selliste väiksemate meresadamate loomiseks, mis suudaksid vastata selle meremajanduse haru logistilistele vajadustele;

12. leiab, et veeteedeametite, sadamaametite ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajad tuleks kutsuda osalema edasistel aruteludel mere taastuenergiatööstuse tuleviku üle;

13. märgib avaliku sektori erirolli selle valdkonna tulevaste algatuste toetamisel;

Vesiviljelus ja kalandus

14. märgib, et vesiviljeluse arendamine koos keskkonda, ökoloogilist tasakaalu ja bioloogilist keskkonda väärtustava tootmise kasvuga avaldab positiivset mõju kala ja muude veorganismide tarbimise kasvule. See aitab parandada rahvatervist, toetada vesiviljelusega seotud ettevõtjaid, vähendada kalavalgu asendajate osakaalu ning suurendada tööhõivet meremajanduse kõnealusel valdkonnas;

15. märgib vajadust vesiviljeluse rahaliseks toetamiseks ELi fondidest. See suurendab kalandussektori ja kalandustegevuse olulisust rannikupiirkondade jaoks;

16. lükkab tagasi veorganismide geneetilise muundamise ettepanekud, mille eesmärk on luua uusi liike, mis oleksid haigustele või keskkonnareostusele vastupidavamad;

17. toetab kalalaevade mootorite väljavahetamist ja uute energiatõhusate kalalaevade turuletoomist, et minna üle selektiivsele kalastusele ning parandada laevade turvalisust ja mugavust;

18. kordab oma arvamuses „Ühise kalanduspoliitika reform“ esitatud seisukohta, et vaja on luua vesiviljeluse nõuandekomisjon, mis koondaks tootmissektori esindajaid;

19. rõhutab kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee osatähtsust teadusasutusena, mis toetab Euroopa Komisjoni tööd kalavarude säästval majandamisel;

Mere-, ranniku- ja kruiisiturism

20. märgib, et paljude ELis elavate inimeste jaoks on mereäärne puhkus mõnes ELi riigis muutumas järjest atraktiivsemaks. Veelgi ahvatavamaks muudab sellise puhkuse asjaolu, et selles majandussektoris pakutavate teenuste kvaliteet on järjest parem;

21. toetab strateegilist lähenemist meresadamate, sildumiskohtade arvu ja transpordiga laiemas tähenduses seotud infrastruktuurile ning rõhutab, kui oluline on nende investeeringute rahaline toetamine ühtekuuluvusfondi, Euroopa Regionaalarengu Fondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi vahenditest;

22. leiab, et rannikukaitse ja keskkonnasõbraliku turismindusega seotud meetmeid koondavaid algatusi tuleks toetada ja edendada uues finantsperspektiivis aastateks 2014-2020;

23. rõhutab merekaitsealade osatähtsust mereökosüsteemide säilitamisel ja kaitsmisel ning säästva sukeldumisturismi arendamisel strateegilise vahendina, mis aitab merekeskkonda tundma õppida ja luua sellekohast ühiskondlikku teadlikkust;

24. pooldab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osalemist keskkonnakaitse, turismi infrastruktuuri arendamise ning selle majandussektori väga heade kutseoskustega töötajate koolitamise meetmete toetamisel, edendamisel ja propageerimisel;

25. märgib merendusõppeasutuste ja akadeemiliste koolituskeskuste olulisust meremajanduse jaoks nii tasemeõppe kui ka

heade kutseoskustega töötajate pakkumisel. Samuti on esmatähtis toetada merendusõppeasutuste koostööfoorumite tegevust;

Merest saadavad mineraalid

26. nõustub, et üha suurem vajadus toorainete järele võib viia suurema huvini saada neid mere- ja ookeanipõhjust. See võib aga tõsiselt häirida mere ökosüsteemide tasakaalu, millest osa kohta teatakse väga vähe, põhjustades territooriumile ning loodusele ja inimkeskkonnale tõsiseid kahjustusi (maapinna vajumist, erosiooni, ingressiooni jms) seal, kus merepõhjas kaevandamine toimub ranniku lähedal. Seetõttu tuleks majandusliku surve vähendamiseks eelistada nende toorainete taaskasutamist ja ringlussevõttu, nagu komitee on rõhutanud oma arvamustes säästva arengu kohta;

27. leiab, et teadus- ja arendustegevust toetavad ressursid – akadeemiliste keskuste, uuringute, teadusprogrammide ja stipendiumite rahastamine – võivad hoogustada selle majandusvaldkonna arengut;

28. toonitab, kui oluline on toetada sellist laevaehitussektorit ning laevade ja muude meresõidukite (sh kaevanduslaevad) varustuse tootmist, mis aitavad kaasa avamere varude kasutamisele kooskõlas kõrgeimate keskkonnastandarditega;

29. juhib tähelepanu teemale, mis võib olla eriti oluline meremajanduse arengu iga valdkonna jaoks, nimelt maailmasõdadest ja külmast sõjast jäänud sõjaväematerjalid ning minevikus merre uputatud radioaktiivsed jäätmepildid. Sel põhjusel on väga oluline töötada ELi tasandil välja meetodika ja tagada vahendeid nende ohtlike materjalide ohutuks muutmiseks;

Merebiotehnoloogia

30. nõustub, et praegu on kogu veeresursside biotehnoloogia valdkond vähearenenud. Näited teatistes loetletud headest tavadest, näiteks veorganismide baasil välja töötatud ravimid, annavad lootust, et selles valdkonnas toimuv teadustegevus osutub väga perspektiivikaks;

31. leiab, et järelevalve teadusuuringute üle võib aidata kaasa selliste uute innovaatiliste tehnoloogiate kasutuselevõtule, mis võiksid tööstuses rakendatuna anda majandusele märkimisväärse hoo;

Järeldused

32. rõhutab, et meremajanduse areng peab põhinema keskkonnahoidlikkusele ja säästva arengu põhimõtetele. Samas on väga oluline tagada, et keskkonnakaitse küsimused saaksid selle arengu raames samuti tähelepanu;

33. leiab, et põhiinfrastruktuuride, eelkõige meresadamate, sildumiskohtade arvu ja transpordivõrgustike arendamisel on väga oluline roll meremajanduse kasvuga seotud küsimustes. Seepärast tuleks rõhutada ja strateegiliselt käsitleda selle arengu kõiki toetusvorme ja eelkõige teadus- ja arendusprogramme;
34. soovib meremajanduse arendamisel meetmete rakendamiseks kasutada ja arvesse võtta Euroopa merepiirkondade piirkondlikke eripärasid;
35. kutsub üles kaasama Regioonide Komiteed kui kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajat korrapäraselt mis tahes tulevaste tegevuste seoses meremajanduse kasvuga, sh merebasseinistrateegiate väljatöötamise ja rakendamise, mida komitee peab tähtsaks vahendiks meremajanduse kasvu põhiaspektide elluviimisel.

Brüssel, 31. jaanuar 2013

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Taastuvenergia, Euroopa energiaturu oluline osaline”

(2013/C 62/11)

REGIOONIDE KOMITEE

- märgib, et taastuvate energiaallikate koordineerimata ja oodatust kiirem arendamine mitmes riigis on viinud energiasüsteemide toimimisel mitmete poliitiliste, regulatiivsete ja tehniliste probleemideni. ELi tasandil on vaja tõsisist arutelu sobivate mehhanismide ja vahendite üle taastuvenergia edendamiseks koordineeritud viisil;
- rõhutab, et tuleks välja töötada ja ellu viia lihtne ja tõhus ühtsel Euroopa strateegial põhinev taastuvenergia toetussüsteem. Vaja on ühtset strateegiat turupõhiste regulatiivsete vahendite arendamiseks, et tagada energiasüsteemide tõhus ja sotsiaalselt elujõuline üleminek suuremale taastuvenergia tootmisele;
- Tulevased toetussüsteemid saab välja töötada kooskõlas kontrollitud menetlustega, millega kaasneb toetus nii taastuvenergia tootmisele ja jaotusele kui ka uute taastuvenergia tehnoloogiate ulatuslikumale rakendamisele;
- on veendunud, et praeguse olukorra stabiliseerimiseks ja investoritele pikaajaliste stiimulite loomiseks on tarvis ühtlustada eri liikmesriikide otsuseid. Üks vahend selle edendamiseks võiks olla üleeuroopalise taastuvenergia toetussüsteem;
- peab võimalikuks, et erinevate taastuvenergiatehnoloogiate kombineerimine piirkondades koos uute energiatootmis- ja ülekandevõimsuste haldamismeetoditega, mis põhinevad arukate võrkude kasutamisel, võimaldab kohalikul tasandil tasakaalustada elektrienergia nõudlust ning selle tootmist, et oluliselt suurendada piirkondade energiavarustuse kindlust ja vähendada sõltuvust kaugelt imporditud energiast.

Raportöör	Witold STĘPIEŃ (PL/EPP), Łódzi vojevoodkonna marssal
Viitedokument	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Taastuenergia, Euroopa energiaturu oluline osaline”
	COM(2012) 271 final

Regioonide Komitee arvamus – Taastuenergia, Euroopa energiaturu oluline osaline

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Sissejuhatus

1. nõustub Euroopa Komisjoni seisukohaga, et taastuenergia on võtmetähtsusega energiavarustuse mitmekesistamisel, Euroopa konkurentsivõime suurendamisel ja töökohtade loomisel ning Euroopa Liidu kliimamuutustega seoses võetud kohustuste täitmisel. Samuti leiab komitee, et 2020. aasta järgsed taastuenergia vahe-eesmärgid on olulised tagamaks, et taastuenergia on osa Euroopa energiaturust;

2. leiab, et taastuenergia arendamise probleemide üheks oluliseks põhjuseks on see, et Euroopa Liidu energiapolitikas puudub pikaajaline visioon ja koordineerimine riikide, piirkondade ja asjaomaste osapoolte vahel vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele. Komitee juhib samuti tähelepanu energiatõhususe meetmete võtmerollile seatud eesmärkide saavutamisel. Samuti nõustub komitee Euroopa Komisjoniga selles, et liikmesriigid peaksid ära kasutama olemasolevaid vahendeid, et edendada koostööd ja taastuvate energiaallikatega kauplemist, ning rõhutab sellega seoses piirialade erilist rolli koostöölaboritena;

3. rõhutab, et tuleks välja töötada ja ellu viia lihtne ja tõhus ühtsel Euroopa strateegial põhinev taastuenergia toetussüsteem. Vastavalt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetele tuleks ELi tasandil määratleda vaid üldine raamistik, keskendudes eelkõige piiriülestele mõjudele. Tulevased toetussüsteemid saab välja töötada kooskõlas kontrollitud menetlustega, millega kaasneb toetus nii taastuenergia tootmisele ja jaotusele kui ka uute taastuenergia tehnoloogiate ulatuslikumale rakendamisele. Komitee rõhutab võtmerolli, mida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peavad täitma selliste taastuenergia lahenduste arendamisel ja edendamisel, mis põhinevad eri piirkondade kogemustel ja vajadustel. Seepärast kutsub komitee Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles kaasama kohaliku ja piirkondliku tasandi esindajad ELi tasandi poliitikavahendite kujundamisse ja rakendamisse;

II EUROOPA KOMISJONI TEATIS

4. nõustub Euroopa Komisjoniga, et taastuenergia osakaalu märkimisväärseks suurendamiseks tuleb parandada toetussüsteeme. Komisjoni analüüsi kohaselt suurendavad kõrged

haldus- ja kapitalikulud sageli taastuenergia projektide maksumust ja ohustavad nende konkurentsivõimet, eriti nende algstaadiumis. Teatises osutatakse vajadusele tagada riiklike toetuskavade kooskõla, et vältida häireid energiaturul. Üleminek süsteemidele, kus tootjad seisavad järjest enam vastamisi turuhindadest tuleneva riskiga, peaks suurendama taastuenergia tehnoloogiate konkurentsivõimet. Eelkõige on asjakohaselt toimiv turg väga oluline selleks, et vähendada pikas perspektiivis vajadust väljakujunenud tehnoloogiatele antavate toetuste järele. Seevastu vajavad toetust uued ja arenemisjärgus tehnoloogiad. Seepärast tervitab komitee komisjoni kavatsust koostada suunised selles valdkonnas kasutatavate parimate tavade ja saadud kogemuste kohta;

5. juhib tähelepanu sellele, et taristu üldine arendamine on määrava tähtsusega ühtse turu edu saavutamisel ja taastuenergia sobitamisel energiasüsteemidesse. Energiataristut saab parandada järgmiselt:

— lisainvesteeringud jaotusvõrkudesse;

— ülekandetaristu nüüdisajastamine;

— investeeringud ühendustesse, eriti liikmesriikide ja nende piirkondade vahelistesse ühendustesse

— arukate võrkude väljaarendamine;

— toetus detsentraliseeritud / väikesemahulisele elektritootmisele.

6. tõdeb, et teadus- ja arendustegevuse rahastamine on ülimalt oluline innovatsiooni ja tehnoloogilise arengu edendamiseks. Komitee nõustub komisjoniga, et siinkohal võib olla eriline roll eelkõige ookeanitehnoloogia, energia salvestamise ja taastuenergia tootmise jaoks vajalike uute materjalide väljatöötamisel ning veel kasutamata biomassiressursside jaoks vajalike tehnoloogiate arendamisel. Euroopa energiategnoloogia strateegiline kava (SET-kava) ja uus teadusuuringute programm „Horisont 2020” on ELi peamine panus põhiliste energiategnoloogiate arendamisse. Komitee rõhutab olulist rolli, mida kohalikud

ja piirkondlikud omavalitsused peavad täitma koostöös teadustaristuga ja selle toetamiseks ning avaliku sektori investoritena. Komitee tuleb siinkohal meelde, et ELi teadustegevuse rahastamise otsustavat tähtsust kõnealuses valdkonnas tuleks asjakohaselt väljendada ELi mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavas arutelus;

7. võtab teadmiseks komisjoni analüüsi eri energiaturgude (küte ja jahutus, transport, elekter jne) avatuse ja integreerimise eri tasemete kohta. Komitee nõustub, et turgude integreerimine võib aidata uute osalejate, nagu taastuvenergia, turule sisenemist, kuid rõhutab ka, et turu avamine iseenesest ei ole tagatis tõhususe suurenemisele ja hindade langusele ning et turu edukaks avamiseks on vaja nõuetekohast ELi tasandil reguleerimist ja järelevalvet, läbipaistvust ja tarbijate teavitamist. Seepärast ootab komitee tulevast arutelu energia siseturgu käsitlevate komisjoni ettepanekute üle;

III TAASTUVATE ENERGIAALLIKATE ARENDAMINE

Taastuvate energiaallikate osa energiatarbimises

8. märgib, et taastuvenergia moodustas ELi energiatarbimisest 2012. aasta keskel 12,4 %, mis oli 1,9 % rohkem kui 2008. aastal. See tähendab, et EL on praegu 2020. aastaks seatud taastuvenergia 20 % osakaalu eesmärgi täitmise kursil, kuid samas tähendab see, et EL peaks olema ambitsioonikam ning seadma endale kõrgema eesmärgi või seadma igale liikmesriigile vähemalt 20 % eesmärgi. Lisaks on vaja täiendavaid jõupingutusi pärast 2020. aastat ning EL peaks niipea kui võimalik seadma endale ambitsioonikad vahe-eesmärgid, et saavutada 2050. aastaks taastuvenergia osakaal 100 %;

Taastuvate energiaallikate toetused

9. kutsub üles tagama sobiva struktuuri ja realistlikud eesmärgid ELi CO₂ heitkogustega kauplemise süsteemi jaoks, mis oli mõeldud taastuvenergia kaudseks toetamiseks;

Toetuskavad ja energiaturg

10. jagab Euroopa Komisjoni arvamust, et tuleb suurendada energiaturgudel osalevate taastuvate energiaallikate konkurentsivõimet. Toetussüsteemid tuleks välja töötada nii, et need innustaksid investoreid taastuvenergiat arendama ning tagaksid selle tõhusa toimimise konkurentsipõhisel energiaturul. Toetussüsteemid peaksid viima ka teiste, eelkõige keskkonnale negatiivset mõju avaldavate energialiikide järkjärgulise asendamiseni;

11. tunneb muret, et mõnel taastuvenergia toetuskaval võib olla planeerimata tagajärgi või et taastuvenergia tootjad võivad neid kuritarvitada, tuues tarbijate jaoks kaasa suured taastuvenergia kulud. Sellise kuritarvitamise ärahoidmiseks on vaja ELi tasandi koordineeritud taastuvenergiastrateegiat, kasutades Euroopa ja liikmesriikide konkurentsipoliitika olemasolevaid vahendeid;

12. tõdeb, et roheliste sertifikaatide süsteem kaotab sarnaselt soodustariifisüsteemiga samuti tururiski. Lisaks ei pruugi sertifikaatide süsteem mõnes riigis kõigis aspektides tõhusalt toimida. Taastuvenergia osakaalu järsu suurenemise tagajärjel on hakanud väljastatud sertifikaatide arv ületama sertifikaatide kohustuslikku ostutaset, mis viib sertifikaatide hinna kokkukukkumiseni. Seepärast on vaja taastuvenergia eesmärgid läbi vaadata ning väljastatavate sertifikaatide arv sellele kohandada;

13. tervitab põhimõtteliselt uut päritolutagatiste süsteemi, mis sarnaneb Euroopa roheliste sertifikaatidele ning mis võimaldab kaubelda roheliste sertifikaatidega kõigis ELi riikides, kus seda süsteemi rakendatakse. Sellegipoolest on vaja teostada järelevalvet, et kontrollida, kas sellest sammust piisab olemasolevate süsteemide puuduste kõrvaldamiseks;

Reaktsioonid taastuvate energiaallikate kooskõlastamata arendamisele

14. märgib, et taastuvate energiaallikate koordineerimata ja oodatust kiirem arendamine mitmes riigis on viinud energiasüsteemide toimimisel mitmete poliitiliste, regulatiivsete ja tehniliste probleemideni. ELi tasandil on vaja tõsiselt arutelu sobivate mehhanismide ja vahendite üle taastuvenergia edendamiseks koordineeritud viisil. Vaja on ühtset strateegiat turupõhiste regulatiivsete vahendite arendamiseks, et tagada energiasüsteemide tõhus ja sotsiaalselt elujõuline üleminek suuremale taastuvenergia tootmisele;

15. märgib, et elektrienergiavoogude koordineerimist liikmesriikide ja piirkondade vahel tuleb veelgi optimeerida. Taastuvenergia üha suurem osakaal toodetud energia koguhulgas nõuab suuremat kooskõlastamist võrkude väljaarendamisel ja kasutamisel ning ühendvõrkude tõhusat õiguslikku reguleerimist nii eri riikide ja piirkondade vahel kui ka mandri ja saarte ning saarte endi vahel;

16. juhib tähelepanu asjaolule, et energia tootmist taastuvenergiaallikatest on võimalik tõhustada seoses kohalike energia-kontseptsioonidega. Energiakontseptsioonid peavad sisaldama meetmeid energia säästmiseks, taastuvenergiaallikate edendamiseks ja ressursside säästmiseks, võttes seejuures jätkusuutlikkust maksimaalselt arvesse;

Taastuvate energiaallikate toimimise tehnilised tingimused

17. juhib tähelepanu sellele, et taastuvad energiaallikad on ühendatud energiavõrkudega, mis ei ole ehitatud selliste energiaallikatega töötamiseks. Taastuvenergia laiem kasutuselevõtt nõuab aja- ja rahakulu võrkude uuendamiseks, mille praegune seisukord piirab taastuvenergia arendamist. See on lahendatav arukate võrkude rakendamisega ning samuti enamate elektriühenduste loomisega ELi liikmesriikide, mandri- ja saarepiirkondade ning saarte endi vahel. Lisaks on mitmed taastuvad

energiaallikad, näiteks tuulepargid või päikesepaneelid, väga ebastabiilsed. Seetõttu on vaja säilitada teatud energiavarusid tavapärasest elektrihaamades või arendada välja asjakohased energiasalvestustehnoloogiad, võimaldades seega paindlikku nõudluse juhtimist;

18. märgib, et energia salvestamise rajatiste laiaulatuslik kasutamine parandaks märgatavalt taastuvaid energiaallikaid kasutavate elektrisüsteemide toimimise tingimusi, kuid elektrienergia otseseks salvestamiseks puuduvad tehnilised võimalused ning kaudne salvestamine elektrienergia muundamise teel keemiliseks energiaks (näiteks elektripatareides) või kineetiliseks energiaks (näiteks pumbaelektrihaamades) on praegu kulukas ja piiratud rakendamismõistega. Taastuvate energiaallikate laiem kasutus elektrienergiasüsteemides sõltub uutest tehnoloogiatest, eelkõige uuest energia salvestamise tehnoloogiast, mis võimaldavad salvestada kaks kuni kolm korda rohkem energiat sama suuruse puhul ning oluliselt vähendada tootmiskulusid. Tehnoloogiad, millega elektri ülejääk gaasiks muundatakse (*power to gas*), tuleks edasi arendada, kuna need pakuvad arvukalt eelseid. Kunstlikult toodetud gaas võib kasutada olemasolevat võrgu- ja salvestusinfrastruktuuri. Regioonide Komitee on seisukohal, et taastuvate energiaallikate laiaulatuslikuma kasutamise lihtsustamiseks elektri tootmisel tuleks intensiivistada teadusuuringuid uute energia salvestamise tehnoloogiate alal;

19. rõhutab, et taastuvate energiaallikate tõhusaks kasutamiseks puudub Euroopa mandril vajalik infrastruktuur, näiteks seoses suuremahuliste tuuleparkidega Põhjamere piirkonnas ning päikeseenergiarajatistega Vahemere piirkonnas ja Põhja-Aafrikas, mis tähendab, et vaja on suuri investeeringuid nn Euroopa elektrikiirteedesse. Euroopa elektrikiirteede väljaarendamisel tuleb arvestada rangeid keskkonnanõudeid ning kaasata tingimata asjaomased piirkonnad. Lisaks sellele tuleks valida minimaalselt invasiivsed tarnemeetodid ning võtta arvesse ka maa-aluste liinide võimalust. Pealegi tuleks arvesse võtta, et praegust Euroopa energiasüsteemi, mida haldab elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik (ENTSO-E) ja mis ulatub Portugalist Poola idapiirini ja Taanist Balkani riikideni peab ajakohastama, tulemaks toime ulatuslikumast Euroopa energiaintegratsioonist tulenevate uute nõudmistega, ning toetab seepärast uute alalisvooluliinide ehitamist, millega saaks suurendada Euroopa elektrivõrgu töökindlust ja vähendada energiakadu ülekandmisel;

Taastuvenergia säästlikkuse tagamine

20. juhib tähelepanu sellele, et taastuvenergia laialdasem kasutamine tuleb teoks teha igati jätkusuutlikult. Jätkusuutlikkuse tagamise olemasolevate süsteemide arendamisel või uute loomisel tuleb kindlasti jälgida, et need süsteemid ei tekitaks uusi takistusi energia- ja kütuseturu arengule. Olemasolevad lähenemisviisid ja süsteemid tuleks täielikult ära kasutada. Taastuvenergia laialdasemal kasutamisel on oluliselt tähtis tagada, et bioenergia oleks süsinikdioksiidi heitkoguste suhtes neutraalne;

IV TAASTUVENERGIA UUS TOETUSKAVA

21. Märgib, et Euroopa Komisjonil oleks soovitatav koostada analüüs, mille alusel saaks kavandada uued taastuvenergia toetusavad, mida koordineeritaks üleeuroopalisel ning mille

puhul võetaks aluseks liikmesriikide ja piirkondade kogemused. Selline lähenemisviis võimaldaks määratleda üleeuroopalised eesmärgid ja nende saavutamise meetodid. Uus toetuslava peaks hõlmama õiguslikke, majanduslikke, tehnilisi ja sotsiaalseid aspekte;

22. märgib, et Euroopa taastuvenergia toetuslava hõlmaks järgmisi elemente:

- taastuvate energiaallikate üleeuroopalise toetusfondi loomine;
- taastuvenergia toetuslavade kooskõlastamine Euroopa tasandil ja nende omavahelise ühilduvuse parem tagamine;
- piirkondade rolli tugevdamine taastuvatele energiaallikatele toetuse eraldamisel ja ühiskonna teadlikkuse tõstmisel;
- taastuvenergiatehnoloogia optimaalne kasutamine vastavalt piirkondades leiduvatele taastuvatele energiaallikatele;
- meetmete mitu tasandit: Euroopa tasand suurte taastuvenergiarajatiste jaoks ning riigi ja piirkondlik tasand väike- ja mikrorajatiste jaoks;
- investeerimis- või muude toetuste eraldamine, mille suurus võimaldab taastuvate energiaallikate täielikku kaasamist konkurentsivõimelisele energiaturule;
- energiasõltumatus saavutamiseks tehtavate jõupingutuste toetamine;
- elektrivõrkude ja arukate jaotusvõrkude väljatöötamise toetamine. See võimaldab taastuvenergia laialdasemat kasutamist;
- taastuvenergia tõhusam kasutamine arukates elektrivõrkudes taastuvenergia- ja energiasalvestamispakettide toetamise teel;
- taastuvate energiaallikate arendamise kulude optimaalne ja solidaarne jagamine Euroopa rahvaste vahel;

Üleeuroopaline taastuvenergia arendamise toetusfond

23. märgib, et mõned liikmesriigid kehtestavad piirangud taastuvenergiatoetusele eesmärgiga piirata elektrihinna kiiret tõusu, mis nende arvates on mõnel juhul teatud määral seotud olemasolevate taastuvenergia toetuslavade puuduliku toimimisega. Sellised lühiajalise poliitika reaktsioonid näitavad, kuidas ebakindlal õiguslikul reguleerimisel, ELi koordineeritud taastuvenergiapoliitika puudumisel ja sellest tuleneval märkimisväärsel õiguslikul riskil võib olla väga negatiivne mõju nii keskkonnale kui ka energiaturule;

24. on veendunud, et praeguse olukorra stabiliseerimiseks ja investoritele pikaajaliste stiimulite loomiseks on tarvis ühtlustada eri liikmesriikide otsuseid. Üks vahend selle edendamiseks võiks olla üleeuroopalise taastuvenergia toetussüsteem. Sellele lisaks on ülitähtis vähendada fossiilkütuste riiklikke toetusi ja loobuda muudest meetmetest, mis takistavad taastuvenergiasse investeerimist;

25. märgib, et energiarevolutsiooni teostamisel on terav vajadus investeringute järele (hinnanguliselt on kogu ELis aastaks 2030 vaja 1 triljon eurot) ning kuna investorid on üldiselt riskikartlikud, eriti praeguses majanduskliimas, tuleb ära kasutada kõik olemasolevad rahalised ressursid (näiteks ELi ühtekuuluvusfondid, heitkogustega kauplemise süsteemi läbivaatamisest saadav sissetulek, eri tasandite uuenduslikud finantsinstrumendid, installeeritud võimsusest saadav tulu). Taastuvenergia projektide puhul võiks kaaluda projektivõlakirjade väljaandmist, et tagada teadus- ja arendustegevuse rahastamine ning investeerimiskapital taastuvenergiaprojektidele;

26. leiab seepärast, et on oluline koordineerida taastuvenergia toetusi nii Euroopa Liidu tasandil kui ka liikmesriikide vahel, võttes arvesse liikmesriikide ja piirkondade kogemusi ja häid tavasid, vähendades sellega investeerimiskulusi ja luues uusi stiimuleid taastuvenergiaallikate arendamiseks;

Piirkondade rolli tugevdamine taastuvatele energiaallikatele toetuse eraldamisel

27. rõhutab, et mõned praegused toetuskavad, mida raketatakse liikmesriikide tasandil, ei pruugi alati kajastada eri piirkondade eripära. Taastuvad energiaallikad paiknevad sageli mujal kui lõpptarbijad, mis nõuab ülekande- ja jaotusliinide olulist pikendamist. Sobiva ülekandetaristu puudumine on taastuvate energiaallikate kiire arendamise üks peamine takistus;

28. on iseäranis veendunud selles, et piirkondade rolli toetamine suurendaks koostööd ja optimeeriks samas elektrivõrkude taristu laiendamise kulusid. Just seepärast on eriti oluline kaasata piirkondi taastuvate energiaallikate edendamisse ja eraldada taastuvenergia edendamisele suunatud rahalisi vahendeid nii piirkondadele kui ka taastuvenergia tootjatele. Taastuvenergia toetuskavade raames tuleks jagada ka piirkondade teadmisi ning julgustada piirkondi koos töötama;

Taastuvenergiatehnoloogia optimaalne kasutamine vastavalt piirkondades leiduvatele taastuvatele energiaallikatele

29. on veendunud, et piirkonnad võiksid määratleda taastuvenergiatehnoloogiate parima kombinatsiooni, näiteks tuule- ja päikeseenergiaparkide koostoimimine biogaasil ja biomassil töötavate ning geotermiliste, eeskätt maasoojust elektritootmiseks kasutatavate elektrijaamadega; sel põhjusel tuleks püüda – seal, kus tehniliselt võimalik – tarnida toodetud biogaasi maagaasivõrgu kaudu ning seda meetodit edaspidi tõhustada;

30. peab võimalikuks, et erinevate taastuvenergiatehnoloogiate kombineerimine piirkondades koos uute energiatootmis- ja ülekandevõimsuste haldamismeetoditega, mis põhinevad arukate võrkude kasutamisel, võimaldab kohalikul tasandil tasakaalustada elektrienergia nõudlust ning selle tootmist, et oluliselt suurendada piirkondade energiavarustuse kindlust ja vähendada sõltuvust kaugelt imporditud energiast;

31. rõhutab, et piirkondadel peaks olema suurem roll taastuvenergia mikrorajatiste loomisel ja arendamisel ning nn tarbijate-tootjate tekke edendamisel. Tarbijad-tootjad on energiatarbijad, kes lisaks energia tarbimisele ka toodavad seda enda või oma lähinaabrite vajaduste jaoks. Tarbijate-tootjate teke energietika valdkonnas võib aidata vähendada energia tootmise ning ülekande kogukulusid ning arendada ka uusi harjumusi säästval energiatarbimisel ja –tootmisel. Regioonide Komitee avaldab tulist toetust piirkondlikule energiatootmisele avaliku ja erasektori, sh kodumajapidamiste tarbeks;

32. toob välja piirkondade samavõrra olulise rolli koostootmise arendamises. Nimetatud tehnoloogia elektri- ja soojusenergia üheaegseks tootmiseks võimaldab ära kasutada kuni peaaegu 90 % kütuse primaarenergiast. Piirkonnad võivad suurendada koostootmist, võttes arvesse olemasolevaid soojusvõrke ja suunates uusi investeringuid; Euroopa Liit peaks looma vastavad raamtingimused nende tõhusate rajatiste kulusid katva käitamise edendamiseks;

Koordineeritud tegevus mitmel tasandil: ELi tasandi toetus-kava, mis aitab suurendada taastuvate energiaallikate konkurentsivõimet ja arendada piirkondlikke taastuvenergialahendusi

33. märgib, et praegustes taastuvenergia toetuskavades lubatakse taastuvate energiaallikate arendamist vaid piiratud ulatuses ning sageli puuduvad neis nõuded käitajale;

34. on seetõttu veendunud, et uued taastuvenergia toetused peaksid olema prognoositavad ning toetuste maht peaks olema teada ja kehtestatud mitu aastat ette vastavalt taastuvenergia kasutamise eesmärkidele. Süsteemi tuleks kohandada igale tehnoloogiale, võttes arvesse selle jätkusuutlikkust ja valmisolekut ning see peaks olema paindlik, et vastata iga riigi turusignaale;

35. märgib, et kohaliku ja piirkondliku tasandi sidusrühmade rolli tuleks tugevdada, kasutades nende olemasolevaid teadmisi investeerimiskulude ulatuse ja vajitava toetuse suuruse kohta, et võimaldada taastuvenergia tootjatel Euroopa energiaturul tegutseda;

36. märgib, et taastuvenergia toetuskeskuste loomine piirkondades suurendaks tööhõivet ja edendaks erinevaid koolitustorme, mida vajavad investorid ning rajatiste ehitamise ja võrku ühendamise tegevused ettevõtjad. Teadmiste ja oskuste arendamine kohalikul tasandil edendaks teadusuuringuid taastuvenergia piirkondliku arendamise valdkonnas. Sellised teadusuuringud peaksid kuuluma Euroopa ja liikmesriikide tasandi teadusuuringute hulka;

37. märgib, et taastuvenergia arengut piirab sageli ELi liikmesriikide, mandri- ja saarepiirkondade ning saarte vaheliste jaotus-, ülekande- ja ühendvõrkude ebapiisav arendamine. Nende piirangute kaotamiseks on vaja edendada kahte tegevussuunda: olemasolevate võrkude laiendamine ja ajakohastamine ning elektrienergia võrkude, tarbijate ja tootjate tänapäevane juhtimine. Lisaks tuleks võrkude arendamisel integreerida erinevaid salvestustehnoloogiasid, kuna salvestid vähendavad võrkude lisavõimsuse vajadust ja võivad tagada ka reservvõimsuse. Ühe variandina tuleks kaaluda ka gaasivõrkude kasutamist, arendades elektri ülejäägi gaasiks muundamise (*power to gas*) rajatisi;

38. peab samuti vajalikuks eraldada vahendeid ELi liikmesriikide, mandri- ja saarepiirkondade ning saarte vaheliste jaotus-, ülekande- ja ühendvõrkude arendamiseks. Toetuskava peaks hõlmama üheaegset ja kooskõlastatud toetust võrkude arendamisele ja taastuvenergia rajatiste ehitamisele. See võimaldab ühelt poolt toetusvahendite tõhusamat kasutamist ning teiselt poolt kohalike võrguoperaatorite, taastuvenergia tootjate ja tarbijate tootjate koostööd. Selline koostöö võrguoperaatorite ja taastuvenergia tootjate vahel, mis kutsutakse ellu toetusvahendite kooskõlastatud eraldamise kaudu, kaotab praeguse süsteemi ühe puuduse, nimelt võrguoperaatorite ja tootjate ebapiisava koostöö;

Taastuvenergia tootmise kõikumise piiramine energiavõrkude toimimisele taastuvenergia- ja energiasalvestamis-pakettide toetamise teel

39. tuletab meelde, et taastuvenergiatootmine sõltub mitmest tingimusest, nt tuulest või päikesekiirgusest. See vähendab taastuvenergia rajatiste võimsust. Taastuvenergia rajatiste tegevust saab parandada, luues erinevate tehnoloogiate ühendamisel taastuvenergia klastrid, näiteks tuule- ja päikeseenergiajaamad, biomassil ja biogaasil põhinevad elektrijaamad ja energiasalvestustehnoloogiad ning geotermilised elektrijaamad, milles kasutatakse arukaid võrke;

Euroopa ühiskonna solidaarne vastutus taastuvate energiaallikate arendamise kulude ees

40. leiab, et taastuvenergiatootmise süsteemide arendamist ei tuleks pidada liikmesriikide isoleeritult kujundatavaks eesmärgiks. Sellise arengu aluseks on kliimapolitiika eesmärkide täitmine ja uute tehnoloogiate edendamine ning Euroopa energiavarustuse kindluse parandamine, mis annab sõltumatuse välisest energiaallikatest. Selle ühise üleeuroopalise eesmärgi peaksid saavutama kõik valitsemistasandid koos ja koordineeritult. Samas peab silmade ees olema siht saavutada 100 %-line üleminek taastuvenergiale ning tagada, et ebatraditsiooniline või muud liiki energia, mis võib tunduda alternatiivseks, kuid mis ei ole taastuv ja seetõttu säästev ega asenda tavapäraseid fossiilkütuseid, ei juhiks tähelepanu ja ressursse vajalikust taastuvenergiaallikatele üleminekust kõrvale;

41. märgib, et koordineerimata tegevus võib viia soovimatute tagajärgedeni, nagu varustuskindluse vähenemine või õigustamatu hinnatõus, mille tulemuseks võib olla negatiivne suhtumine taastuvatesse energiaallikatesse ja taastuvenergia toetamise vähenemine. Seda saab parandada avalike arutelude ja läbi-paistva poliitilise otsustusprotsessiga, nagu ka teavituskampaaniatega, milles elanikkonda teavitatakse vajadusest energiat ratsionaalselt kasutada ja sellest, et on olemas uusi energia säästva tarbimise ja tootmise mudeleid.

Brüssel, 1. veebruar 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa Liidu piirkondliku riigiabi suunised 2014.–2020. aastaks”

(2013/C 62/12)

REGIOONIDE KOMITEE

- leiab, et piirkondliku riigiabi andmine on majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärkide saavutamisel väga oluline vahend;
- kutsub Euroopa Komisjoni üles lisama riigiabi ajakohastamisprotsessi üldisemasse ELi majanduskasvu, ühtekuuluvuse ja tööhõive strateegiasse;
- leiab, et piirkondlik riigiabi on liikmesriikide käsutuses olev vahend, millega võidelda kriisi pikaajaliste tagajärgedega ja toetada raskustes olevate piirkondade majanduse arengut;
- kutsub Euroopa Komisjoni üles arvestama kriisi mõjuga, tõstes ühelt poolt abi piirmäärasid ja teiselt poolt seda liiki abiga kaetud elanikkonna protsenti;
- leiab, et ühenduse määratluse kohaselt suurettevõteteks peetavatele ettevõtetele antavale abile kehtestatud uued piirangud ei ole õigustatud majanduskriisi ajal, ning kutsub Euroopa Komisjoni üles suurendama praeguses väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratluses seatud piirmäärasid;
- kutsub üles riigiabi eeskirju rohkem muu ELi poliitikaga, eriti ühtekuuluvuspoliitikaga kooskõlastama ning selles osas kutsub üles ühtlustama piirkondliku riigiabi reformi üleminekupiirkondade kategooria loomisega;
- soovib, et Euroopa Komisjon võtaks piirkonnajaoituse koostamise kriteeriumides arvesse teatud piirkondade ebasoodsaid looduslikke, geograafilisi või demograafilisi tingimusi.

Raportöör	Jean-Paul DENANOT (FR/PES), Limousini piirkondliku nõukogu esimees
Viitedokument	

Regioonide Komitee arvamus „Euroopa Liidu piirkondliku riigiabi suunised 2014.–2020. aastaks”

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. avaldab rahulolu, et piirkondliku riigiabi suuniste reform viiakse läbi **riigiabi ELi eeskirjade uuestisõnastamise ja lihtsustamise** üldisemas kontekstis;
2. rõhutab, kui oluline on, et nii toetuseandjate hulka kuuluvad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused nagu ka toetusesaajad saaksid toetuda **selgetele, loetavatele ja arusaadavatele põhimõtetele**, ning kordab ELi riigiabi ajakohastamist käsitleva komisjoni teatise⁽¹⁾ kohta koostatud arvamuses (ECOS-V-035) tehtud üleskutset, et Euroopa Komisjon läheks ajakohastamis- ja lihtsustamisprotsessiga kaugemale ning keskenduks siseturгу märkimisväärselt mõjutava abi kontrollimisele;
3. leiab, et majandus- ja sotsiaalkriisi kontekstis on avaliku sektori investeeringud ülemaailmses majanduskasvu strateegias väga olulised ning et piirkondadel peab olema riigiabi süsteemi raames piisav paindlikkus, et parandada oma konkurentsivõimet, luua töökohti ja väljuda praegusest kriisist;
4. rõhutab ka, et Euroopa Komisjonil on olnud alates 2007. aastast kriisi tagajärgedele vastamisel tähtis osa. Ta on suutnud kiiresti reageerida ja tegutseda, luues ajutisi raamistikke. Regioonide Komitee kutsus Euroopa Komisjoni üles jõupingutusi mitte katkestama ja võtma järgmiste piirkondliku riigiabi suuniste koostamisel arvesse majandusolukorra tõsidust ning rõhutab, et ettevõtluse, suurettevõtjate ja VKEdede toetamine on väga oluline kõigi majanduse ümberkorraldamise etapis olevate, sealhulgas artikli 107 lõike 3 punktiga c hõlmatud piirkondade jaoks;
5. märgib, et aluslepingu sätete kohaselt õigustatakse piirkondlikku riigiabi sellega, et see on mõeldud teatud piirkondadele ja selle konkreetne eesmärk on nende piirkondade arengu soodustamine⁽²⁾. Selle eriabi eesmärk on toetada ühtekuuluvuspoliitika kõrval kõige nõrgemaid piirkondi nende püüetes teiste Euroopa piirkondade majandustasemele järele jõuda, et nad saaksid osaleda Euroopa Liidu majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärgi saavutamises;
6. rõhutab piirkondliku riigiabi tähtsust peamise tegurina ettevõtete, sealhulgas suurettevõtete loomisel ja arendamisel ebasoodsate tingimustega piirkondades ja sinna paigutamisel ning toonitab, et see on ülimalt vajalik täiendus muudele abi liikidele (nt teadus- ja arendustegevusele ning innovatsioonile antav abi, keskkonnaabi jne) investeeringute edendamisel sellistes piirkondades;
7. toetab **eeskirjade paindlikumaks muutmist**, mida Euroopa Komisjon alustas juba üldise grupierandi määruse⁽³⁾ avaldamisega, mille artikkel 13 käsitleb piirkondlikku abi;
8. rõhutab oma soovi, et määruses 2006/1998/EÜ sätestatud vähese tähtsusega abi piirmäärat tõstetaks kolme maksuaasta jooksul 200 000 eurolt 500 000 eurole. Samamoodi peab komitee vajalikuks kohandada proportsionaalselt sama palju ka vähese tähtsusega abi piirmäärasid põllumajandus- ja kalandussektoris ning viivise netomäärat, mida kasutatakse ELis tagatiskavade kõige halvema stsenaariumi korral;
9. rõhutab piirkondliku abi ülemmäärat arvutamisse üldist majandushuvi pakkuvatele teenustele antava riigiabi lisamise vastuolu, kuna üldist majandushuvi pakkuvad teenused on põhimõtteliselt aluslepinguga kooskõlas ja neid võib struktuurifondidest kaasrahastada⁽⁴⁾. See võib panna liikmesriike loobuma üldist majandushuvi pakkuvatele teenustele riigiabi andmast. Seetõttu kutsus komitee komisjoni üles kaaluma üldist majandushuvi pakkuvatele teenustele antava riigiabi väljajätmist piirkondliku abi ülemmäärat arvutamisest;

⁽²⁾ Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktid a ja c.

⁽³⁾ Euroopa Komisjoni 6. augusti 2008. aasta üldine grupierandi määrus (800/2008).

⁽⁴⁾ Kooskõlas 20. detsembri 2011. aasta otsusega Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes.

⁽¹⁾ COM(2012) 209 final.

Ühtekuuluvust, majanduskasvu ja tööhõivet soodustav piirkondlik riigiabi

10. leiab, et paremini sihitud riigiabi peaks järgima nelja konkreetset eesmärki:

- aidata vähendada piirkondlikke erinevusi;
- kompenseerida konkurentsi moonutamata turu puudujääke;
- edendada piirkondade ettevõtete konkurentsivõimet;
- toetada investeeringuid majandus- ja finantskriisi all kannatanud piirkondadesse;

11. tõdeb, et kui piirkondlikku riigiabi antakse ebasoodsas olukorras olevatele ja isoleeritud piirkondadele, siis aidatakse edendada kogu Euroopa Liidu **harmoonilist ja tasakaalustatud arengut** ilma konkurentsieeskirju rikkumata;

12. leiab, et piirkondliku riigiabi andmine on **majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse** eesmärkide saavutamisel väga oluline vahend. See aitab toetada raskustes olevate piirkondade majandusarengut ja pakub ametivõimudele võimaluse toetada nendes piirkondades asuvaid ettevõtteid, hõlbustab jõukuse jaotumise ja Euroopa piirkondadesse tehtavate investeeringute tasakaalu viimist;

13. kutsub Euroopa Komisjoni üles lisama riigiabi ajakohastamisprotsessi üldisemasse ELi **majanduskasvu, ühtekuuluvuse ja tööhõive** strateegiasse;

14. soovib siinkohal rõhutada, et Euroopa Liidu piirkonnad konkureerivad sageli välismaiste otseinvesteeringute saamiseks kolmandate riikidega, ning on seega seisukohal, et piirkondliku riigiabi suuniste läbivaatamisel tuleb tunnistada, et välismaiste otseinvesteeringute soodustamine on ELi majandusele kasulik, ning asjakohaselt arvestada rahvusvahelise konkurentsiga investeeringute saamiseks;

15. rõhutab, kui oluline on siduda piirkondliku riigiabi suuniste reform **strateegia „Euroopa 2020”** eesmärkidega. Regioonide Komitee märgib sellega seoses, et ettevõtete konkurentsivõime on ühise strateegilise raamistiku temaatilistes eesmärkides väga oluline, ning leiab, et oleks vastuoluline vähendada ühelt poolt avaliku sektori võimalusi ettevõtteid toetada ja kutsuda samal ajal kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles struktuurifondide abil nende samade ettevõtete arenguprojekte toetama;

16. kutsub üles **riigiabi eeskirju rohkem muu ELi poliitikaga**, eriti ühtekuuluvuspoliitika, kuid ka tööstus-, teadus- ja

innovatsiooni- või siseturupoliitikaga **kooskõlastama**. Regioonide Komitee tuletab meelde, et aluslepingu kohaselt tuleb siseturu väljakujundamisel ja seega riigiabi eeskirjades võtta arvesse kogu ELi ühtekuuluvuse eesmärgi, mida tuleb aidata saavutada ⁽⁵⁾;

17. leiab, et mõnda valdkonda nagu **sotsiaal- ja solidaarset majandust** tuleks nende panuse tõttu ebasoodsas olukorras olevate piirkondade majandustegevusse ja sotsiaalsesse ühtekuuluvusse kohelda teisiti, sõltumata sellest, millised on kõnealuse piirkonna probleemid, ning nende jaoks tuleks kehtestada Euroopa Komisjoni esitatava sotsiaalse innovatsiooni juhendi järelmeetmena erisätteid;

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll piirkondlikus riigis

18. märgib, et kuigi aluslepinguga antakse Euroopa Komisjonile riigiabi kokkuvõtte eeskirjade kehtestamisel ainupädevus, on piirkondlik riigiabi, nagu selle nimi ütleb, **piirkondade arengut toetav vahend**. Regioonide Komitee avaldab seega kahetsust, et Euroopa Komisjon ei konsulteerinud komiteega siis, kui ta teavitas liikmesriike esimestest projektidest, ning leiab, et tema jaoks on väga oluline väljendada piirkondadele nii palju mõju avaldavates küsimustes oma seisukohta. Regioonide Komitee kutsub komisjoni üles võtma edaspidiste suuniste koostamisel arvesse arvamuses esitatud soovitusi ja väljendatud muresid;

19. tuletab lisaks ka meelde, et enamik majanduspoliitika ja ettevõtete suhtes oma toetava rolli kaudu majandusarengu alal pädevust omavaid kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi suudab hinnata ELi tasandil võetud meetmete mõju, kuna nad tunnevad kohaliku majandusstruktuuri ning on majandus- ja ühiskonnaelusalistele lähedal. Komitee leiab, et kuna kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on vähe võimalusi Euroopa Komisjonis võetud riigiabi alaste otsuste vaidlustamiseks, siis peaks komisjon nad eeskirjade koostamisse selle algusest peale kaasama;

20. tunneb heameelt Euroopa Komisjoni 14. jaanuaril 2013 käivitatud avaliku konsulteerimise üle uute, 2014.–2020. aasta suuniste läbivaatamise ettevalmistamiseks. See avalik konsulteerimine peaks eelkõige võimaldama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamist, et panna riigiabi eeskirjad Euroopa territooriumide ja piirkondade vajadustele paremini vastama ning muudaks need läbipaistvamaks, mis omakorda suurendaks mitmetasandilise valitsemise põhimõtet järgides toetuseandjate ja -saajate õiguskindlust;

21. leiab, et tuleks leida tasakaal siseturu toimimiseks vajalike ELi konkurentsieeskirjade kindlaks määramise ning selle mõju hindamise vahel, mida riigi tasandist allpool kehtestatud abi siseturule tegelikult avaldab;

⁽⁵⁾ Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 175.

22. juhib Euroopa Komisjoni tähelepanu ka sellele, et paljud kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võtsid kriisi ajal kasutusele majanduse elavdamise kavade või löid toetussüsteeme, mida tuleb majandusliku tõhususe huvides Euroopa Komisjonis heaks kiidetud riigiabiga ning eriti piirkondliku riigiabiga kooskõlastada, et nad oleksid jätkuvalt täiesti asjakohased;

23. kutsub üles piirkondliku riigiabi suuniseid rakendama asjakohasel tasandil ning leiab, et riik peaks piirkonnajaoituse koostamisel ja kohandamisel toetuma kohalikule ja piirkondlikule partnerlusele, kuhu on kaasatud kõik keskvalitsuse tasandist allpool olevad asutused;

Piirkondliku riigiabi piirkondadeks jaotamise reeglid

24. leiab, et piirkondlik riigiabi on liikmesriikide käsituses olev vahend, millega võidelda kriisi pikaajaliste tagajärgedega ja toetada raskustes olevate piirkondade majanduse arengut, ning on seega kindlalt vastu sellele, et praegustes piirkondliku riigiabi suunistes vähendataks avaliku sektori võimalusi toetada ettevõtteid, mis on piirkondades oluline tõukejõud majandusarengu ja uute töökohtade loomisel;

25. kutsub Euroopa Komisjoni üles arvestama kriisi mõjuga, tõeses ühelt poolt **abi piirmäärasid** ja teiselt poolt seda liiki abiga **kaetud elanikkonna protsenti**, tehes seda nende hinnangu alusel, mille komisjon on ise piirkondliku riigiabi suuniste raames 2007.–2013. aastaks esitanud (27-liikmelises ELis 45,5 %, vt joonealune märkus 15, 2006/C 54/08);

26. väljendab oma pühendumust jätta 2014.–2020. aastal alles piirkondliku riigiabi **tasakaalustatud piirkonnajaoitus**, et Euroopa Liidus ei oleks piirkonniti liiga suuri erinevusi, eriti artikli 107 lõike 3 punktiga a kaetud ja artikli 107 lõike 3 punktiga c kaetud piirkondade vahel, et vältida Euroopa Liidu sees tegevuse üleviimise ohtu;

27. kutsub Euroopa Komisjoni üles pakkuma **turvavõrgu** kujul üleminekusätet piirkondadele, millel oli eelmisel perioodil õigus sellise abi saamisele, kuid mis ei vasta enam järgmiste suuniste kriteeriumidele, et nad ei jääks piirkonnajaoitusest liiga järsku välja;

täheldab, et Euroopa Komisjonil tuleks regionaalabi suunistes ette näha erisätteid ELi liikmesriikidele, mis on sattunud tõsisesse majandus- ja finantskriisi olukorda ning mida toetatakse Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi kaudu, et tagada kõigi ELi majanduspoliitiliste meetmete sidusus;

28. tervitab Euroopa Komisjoni ettepanekut lubada artikli 107 lõike 3 punktiga a kaetud piirkondade kõrval asuvate piirkondade arvestamist artikli 107 lõike 3 punktiga c kaetud piirkondade kategooriasse;

29. tõdeb, et piirkondliku riigiabi piirkonnajaoitus on seotud sellega, et ühtekuuluvuspoliitikas tehakse vahet lähenemise piirkondadel (SKP alla 75 % ELi keskmisest) ja konkurentsivõimelistel piirkondadel (SKP üle 75 % ELi keskmisest). Regioonide Komitee kutsub Euroopa Komisjoni ühtekuuluvuspoliitika teemalisi uusi ettepanekuid ja eelkõige **üleminekupiirkondade** uue kategooria (SKP 75–90 % ELi keskmisest) loomist silmas pidades üles ühtlustama piirkondliku riigiabi reformi selle uue kategooria loomisega ning pakub välja lihtsustatud süsteemi, kus kõik üleminekupiirkonnad arvestatakse eelnevalt määratletud piirkondade hulka, mis kuuluvad artikli 107 lõike 3 punkti c alla. Regioonide Komitee tunneb kahetsust selle üle, et Euroopa Komisjoni 14. jaanuari 2013. aasta ettepanekus arvatakse eelnevalt määratletud piirkondade hulka, mis kuuluvad artikli 107 lõike 3 punkti c alla, üksnes üleminekupiirkonnad, mis varem kuulusid artikli 107 lõike 3 punkti a alla. Komitee kutsub seetõttu komisjoni üles muutma oma ettepanekut, et see oleks kooskõlas struktuurifondide üldmääruse ettepanekuga ja takistaks samasse kategooriasse kuuluvate ja sarnaste majandus-raskustega piirkondade ebavõrdset kohtlemist;

30. juhib Euroopa Komisjoni tähelepanu **äärepoolseimate piirkondade** eriolukorrale, mida on tunnistanud artikli 107 lõike 3 punktis a, ja rõhutab, et on vaja paindlikumat lähenemisviisi, mis oleks nende eripärale kohandatud. Regioonide Komitee leiab, et need piirkonnad peaksid seetõttu, et nad on Euroopa Liidu siseturust eraldatud ja lähemal teistele turgudele, saama jätkuvalt anda ettevõtetele tegevusabi, mis ei vähene ega ole ajutine, ja saama sama palju abi, kui neile on tavaliselt antud. Seoses investeeringutoetustega leiab komitee, et äärepoolseimate piirkondade sooduskohtlemine peab jõusse jääma, võttes arvesse nende püsivast ja struktuurset olukorda, millest lähtuvalt sooduskohtlemine määrati;

31. soovib komisjonil arvestada ka mitmeaastases finantsraamistikus kehtestatavat nn erisätetega piirkondade nimekirja, et tagada suurem järjepidevus nimetatud ühtekuuluvuspoliitika sätete ja piirkondliku riigiabi suuniste vahel;

32. kahtleb, kas Euroopa Komisjoni valitud **näitajad** (SKP ja töötuse määr) piirkondliku riigiabi piirkonnajaoituse koostamiseks on **asjakohased** ning teeb ettepaneku kaaluda teisi meetodeid abi lubamiseks ja kontrollimiseks. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tuleks sellesse täiel määral kaasata. Regioonide Komitee on juba pakkunud oma arvamuses „Edu mõõtmine – SKP täiendamine” välja mõned võimalused;

33. soovib eelkõige seda, et Euroopa Komisjon võtaks piirkonnajaotuse koostamise kriteeriumides arvesse järgmiste piirkondade **ebasoodsaid looduslikke, geograafilisi või demograafilisi tingimusi**:

- maapiirkonnad;
- tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkonnad;
- looduslikult ja demograafiliselt tõsiste ebasoodsate püsitingimustega piirkonnad:
  - eriti hõredalt või hõredalt asustatud piirkonnad, mis on määratletud ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide üldmääruse muudetud ettepaneku artikli 111 lõikes 4;
  - saared;
  - piiriäärsed piirkonnad;
  - mägiapiirkonnad;
- piirkonnad, kus noorte väljarändest ja piirkonna elanikkonna üldisest vananemisest tulenevalt ei ole noorte ja eakate ning töötava ja mittetöötava elanikkonna osakaal demograafiliselt tasakaalus, mis piirab nende piirkondade arenguvõimalusi;

34. märgib, et piirkondliku riigiabi piirkonnajaotuse tingimused ei sobi minimaalse suuruse ja piirkonna jätkusuutlikkuse osas maapiirkondadele. Neile ei pakuta hõredalt asustatud piirkondade erikohtlemist, kuid samas ei saa nad ka vastata eeskirjades esitatud rahvaarvu kriteeriumidele. Regioonide Komitee kutsub üles neid tingimusi paindlikumaks muutma, et need vastaksid Euroopa Liidu maapiirkondade eripärale. Selleks võib kehtestada kas asjakohasemad rahvaarvu piirmäärad või kohaldada üht või teist kriteeriumi, aga mitte mõlemat;

35. soovib minna kaugemale ja kutsub üles piirkondliku riigiabi piirkonnajaotuse kriteeriume uuesti läbi vaatama, pannes maksma piirkondlikuma lähenemisviisi, mis võimaldaks piirkondlike eripärasid paremini arvesse võtta;

Soovitused piirkondliku riigiabi järgmiste suuniste koostamiseks kriisiolukorras

36. leiab eespool öeldut ja eelkõige majandus- ja sotsiaalkriisi konteksti arvestades, et piirkondliku riigiabi süsteem on tänu töökohtade loomisele ja majandustegevusele avaldatavale

positiivsele mõjule praegu rohkem kui kunagi varem vajalik. Komitee tervitab komisjoni kavatsust näha ette piirkondlike kaartide vahhindamine 2016. aastal;

37. märgib, et praeguses sõnastuses mainitakse aluslepingu artikli 107 lõike 3 punktis a piirkondi, kus valitseb tõsine tööpuudus. Regioonide Komitee teeb ettepaneku võtta kõnealuse artikliga kaetud piirkondade kindlakstegemisel lisaks SKP kriteeriumile arvesse ka töötuse taset, arvestades, et paljudes liikmesriikides on tööhõive olukord halvenenud;

38. leiab, et SKP ja töötuse määra kui võrdlusnäitajate arvutamisel peavad punktis c osutatud piirkondade jaotamise meetodi võrdlusaluseks olema ELi keskmised näitajad. Selle abil saaks paremini kajastada erinevusi eri liikmesriikide arengutasemes ning seega keskenduda kõige nõrgematele piirkondadele kõrge töötuse määra ja madalama SKPga riikides;

39. leiab, et **ühenduse määratluse kohaselt suurettevõtteks** peetavatele ettevõtetele antavale **abile** kehtestatud uued piirangud artikli 107 lõike 3 punktiga c kaetud piirkondades ei ole õigustatud, eriti majanduskriisi ajal. Regioonide Komitee rõhutab, et sellesse kategooriasse kuuluvad mitte ainult rahvusvahelise kapitaliga maailma turul tegutsevad suurettevõtted, vaid ka paljud kohalikud ja pereettevõtted, mis ületavad oma tööjõuvajadusest tulenevalt 250 töötaja otsustava piiri. Nende seas on ka puhtalt kohalikke väikeettevõtteid, mis võivad ELi konsolideerimiseeskirjade⁽⁶⁾ tõttu ületada suurettevõtte künnise. Euroopa Komisjon ohustab nende toetamise igasuguse võimaluse kaotamisega artikli 107 lõike 3 punktiga c kaetud piirkondades kõige suuremates raskustes olevate piirkondade tööhõivet ja majandustegevust, sest seal ei pruugita suuta seda liiki ettevõtteid oma piirkonnas kinni hoida;

40. juhib tähelepanu ka piirkondades valitsevale **tegevuse üleviimise ohule** nii ELi sees kui ka väljaspool ELi, sest suurettevõtetele ei ole lubatud abi anda. Kui abimäär peaks vähenema, siis võivad nad nimelt otsustada artikli 107 lõike 3 punktiga kaetud piirkondadest lahkuda artikli 107 lõike 3 punktiga kaetud piirkonda või kolmandasse riiki;

41. tunneb heameelt Euroopa Komisjoni 14. jaanuari 2013. aasta ettepanekus esitatud kaitseklausli üle, mis teeks suurettevõtetele kohustuseks säilitada investeeringud ja loodud töökohad piirkondades, kus toetus tagati viieks aastaks ja VKE-dele kolmeks aastaks,

42. teeb ettepaneku lisada klausel toetuste täieliku tagasiandmise kohta kehtiva struktuurifondide üldmääruse artikli 57 eeskujul. Seda tagasiandmist rakendatakse viie aasta jooksul pärast kõnealuste toetuste eraldamist, juhul kui kaasrahastatud

⁽⁶⁾ Euroopa Komisjoni 6. augusti 2008. aasta üldise grupierandi määruse (800/2008) lisa 1artikkel 3.

toimingu olemust või rakendamistingimusi on muudetud, kui toiming annab põhjendamatuid eeliseid mõnele ettevõttele või avalik-õiguslikule organile, kui infrastruktuuri omandisuhetes toimub muutus või kui tootmistegevus on lõpetatud.

Liikmesriigid ja komisjon tagavad, et ettevõtjatele, kellele nõutakse või on nõutud tagasi toetust tootmistegevuse ümberpaigutamise eest liikmesriigi sees või teise liikmesriiki, ei maksta toetusi fondidest;

43. kutsub Euroopa Komisjoni üles looma mehhanismi, mis võtaks eelnevalt arvesse piirkondliku riigiabi võimalikke negatiivseid välismõjusid seoses paljude töökohtade kaotamisega ELis olemasolevates tehastes. See peaks kehtima mitte ainult võrdlus-uuringu raames, mida komisjon viib läbi teate saamisel ja mida kasutatakse praegu ainult suurte investeerimisprojektide puhul (2009/C 223/02, lk 54), vaid ka üldise grupierandi määruse raames;

44. kutsub Euroopa Komisjoni üles **suurendama praeguses väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKE) määratluses seatud piirmäärasid**, et piirkondliku riigiabi süsteem kehtiks jätkuvalt ettevõtetele, kes osalevad asjaomastes piirkondades suurel määral majanduskasvu ja töökohtade loomisel, ja et oleks võimalik saavutada tugevat ja struktureeritud Euroopa ettevõtlust, mis on piirkonda kinnistunud ja mida ei saa üle viia. See on kõige parem viis strateegias „Euroopa 2020” seatud eesmärkidele ehk konkurentsivõime, innovatsiooni ja rahvusvahelistumise väljakutsetele vastamiseks;

45. kutsub komisjoni üles looma põllumajandusliku toiduainetööstusega sarnaselt Euroopa VKEde arengu soodustamiseks VKEde ja suurettevõtete vahele **uue vahepealse suurusega ettevõtete kategooria**, kus töötab 250–750 töötajat ning mille käive on väiksem kui 200 miljonit eurot. Regioonide Komitee kutsub üles mõtlema ka selle üle, kuidas võtta arvesse VKEest välja kasvanud **keskmise suurusega ettevõtteid**, kus töötab 250–5 000 töötajat. Ta teeb seega ettepaneku, et vahepealse ja keskmise suurusega ettevõtete abimäära oleks korrigeeritud nii, et nad saaksid rohkem abi kui suurettevõtted, aga vähem kui VKEde;

46. juhhib tähelepanu sellele, et piirkondliku riigiabi andmisel piirkonna olulise aspektiga arvestamiseks ei tohiks konsolideerimiseeskirju⁽⁷⁾ kohaldada nendele piirkondadele, kellel on õigus seda tüüpi abile. Regioonide Komitee leiab, et **ettevõtteid** tuleks käsitleda **autonoomsetena**, v.a, kui tegemist on sidus- või partnerettevõttega;

47. märgib, et piirkondliku riigiabi piirkondadele pakutud abimäär 2014.–2020. aastaks on sarnane praegu üldise grupierandi määruses VKEdele ette nähtud abimääraga⁽⁸⁾, mis võib kaotada piirkondliku riigiabi eripära. Seetõttu palub Regioonide Komitee säilitada vähemalt piirkondliku riigiabi 2007.–2013. aasta suunistega ette nähtud abimäära ja leiab, et majanduskriisi ajal tuleks seda määra isegi tõsta;

48. leiab, et uues üleminekupiirkonnakategoorias investeerintute ja tööhõive toetamiseks tuleks kohaldada kõrgemat abimäära, sest nende piirkondade majanduskasv võib aeglustuda;

49. märgib, et piirkondliku riigiabi piirkondades asuvad ettevõtted võivad saada abi ainult osa tehtavate investeringute või töökohtade puhul, mida nad loovad vastavalt sellele, kuidas nende tegevus laieneb, ja millega nad toetavad piirkonna majanduse arengut. Regioonide Komitee teeb ettepaneku, et piirkondliku riigiabi suunistega muudetak abikõlblikuks ka **tegevuse uuesti alustamine ja tootmisvahendite ajakohastamine**, mis on kriisiajal üsna levinud tegevus;

50. on vastu eeskirjade karmistamisele, mille eesmärk on tõestada piirkondliku riigiabi ergutavat mõju investeerimisprojektidele, sõltumata investeringuid tegeva ettevõtte olulisusest või suurusest. Regioonide Komitee rõhutab, et piirkondliku riigiabi eeskirjade kontekstis sõltub **abi ergutav mõju** sellest, kui raske olukorras on toetatav piirkond, kus ei oleks muidu ilma toetuseta investeringuid tehtud;

51. toetab komisjoni ettepanekut muuta abikõlblikuks laevaehitusektori ettevõtted, kuna nende olukord ei õigusta enam nende väljajätmist, mis kuulutati välja ajal, kui need sektorid olid tõsisel ületootmise kriisis. Seevastu ei ole Regioonide Komitee nõus komisjoni ettepanekuga, mille kohaselt loetakse piirkondlik riigiabi terasetööstus- ja sünteeksiusektori ettevõtetele siseturuga kokkusobimatuks. Komitee rõhutab asjaolu, et nende olukord ei õigusta enam nende väljajätmist, mis kuulutati välja ajal, mil need sektorid olid tõsisel ületootmise kriisis;

52. soovib praeguse iga seitsme aasta tagant toimuva lihtsa läbivaatamise asemel võtta kasutusele **paindlikum süsteem, mis suudaks majanduslike muutustega kiiresti kohaneda**, sest praegune süsteem ei võimalda seista vastu ootamatute kriisiolukordadele, mis võivad piirkonna majandusstruktuurile väga halvasti mõjuda. Regioonide Komitee teeb ettepaneku **luua piirkonna tasandil** näiteks **elanikkonna reservi**, kust jagataks toetust majanduslike muutuste järgi ja kooskõlas riigi tasandist allpool olevate omavalitsustega;

⁽⁷⁾ Euroopa Komisjoni 6. augusti 2008. aasta üldise grupierandi määruse (800/2008) lisa 1.

⁽⁸⁾ Euroopa Komisjoni 6. augusti 2008. aasta üldise grupierandi määruse (800/2008) artikkel 15.

53. teeb ettepaneku viia Euroopa Liidu tasandil viiteperioodil läbi üldine piirkondliku riigiabi süsteemi hindamine, kontrollimaks, et süsteemil ei ole negatiivset mõju ning et see ei põhjusta Euroopa Liidu sees tegevuse üleviimist. Vastasel juhul võiks kaaluda võimalust näha ette halduskaristusi, näiteks abi tagastamine.

Brüssel, 1. veebruar 2013

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa Liidu äärepoolseimad piirkonnad strateegia „Euroopa 2020” valguses”

(2013/C 62/13)

REGIOONIDE KOMITEE

- tervitab komisjoni kavatsust tegutseda partnerluses äärepoolseimate piirkondadega, kohaldades neile täielikult aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegiat „Euroopa 2020”, võttes samal ajal arvesse äärepoolseimate piirkondade eripärasid, nagu on rõhutanud nõukogu;
- rõhutab, et kooskõlas subsidiaarsuse ja mitmetasandilise valitsemise põhimõttega on vajalik äärepoolseimate piirkondade kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ulatuslikum osalemine Euroopa Liidu programmide ja meetmete ettevalmistamisel ja elluviimisel. See on oluline tagamaks, et äärepoolseimate piirkondade erivajadusi võetakse arvesse otsustusprotsessi kõigil tasanditel;
- rõhutab tööhõivet kui esmatähtsat eesmärki ja kõigi põhimeetmete parameetrit strateegia „Euroopa 2020” edukaks rakendamiseks äärepoolseimates piirkondades ja palub ELil arendada konkreetsete meetmete kaudu komisjoni 2012. aasta teatises sisalduva uue sotsiaalmõõdme eesmärke;
- rõhutab, et kõik äärepoolseimate piirkondade aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu meetmed tuleb ellu viia partnerluse teel ning et liikmesriigid ja piirkondlikud omavalitsused peavad äärepoolseimate piirkondade kasvupotentsiaali maksimaalseks suurendamiseks tegema tihedat koostööd;
- toonitab piirkondliku koostöö olulisust äärepoolseimate piirkondade jaoks, võttes arvesse nende ainulaadset geograafilist asukohta, ja kutsub üles paremale koostoimele ühtekuuluvuspoliitika fondide ja Euroopa Arengufondi vahel. Samuti kutsub komitee üles kaotama 150 km merepiiri kriteeriumi piiriülese koostöös äärepoolseimate piirkondade ja nende naaberriikide vahel.

Raportöör	Malcolm MIFSUD (MT/EPP) Pietá linnapea
Viitedokument	Komisjoni teatis „Euroopa Liidu äärepoolseimad piirkonnad: partnerluse arendamine aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu edendamiseks” COM(2012) 287 final

Regioonide Komitee arvamused – Euroopa Liidu äärepoolseimad piirkonnad strateegia „Euroopa 2020” valguses

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Sissejuhatus

1. tervitab komisjoni kavatsust tegutseda partnerluses äärepoolseimate piirkondadega⁽¹⁾, kohaldades neile täielikult aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegiat „Euroopa 2020”, võttes samal ajal arvesse äärepoolseimate piirkondade iseärasusi ja piiranguid, nagu on rõhutanud nõukogu⁽²⁾. Ent komitee rõhutab, et äärepoolseimate piirkondade jaoks peaksid olema mehhanismid nimetatud strateegias osalemiseks, sest vastasel korral ei ole äärepoolseimate piirkondadel võimalik strateegiat rakendada;

2. rõhutab vajadust leida tasakaal ühelt poolt meetmete vahel, millega tasandada äärepoolseimate piirkondade erilisi ja püsivaid piiranguid, ning teiselt poolt meetmete vahel, mille eesmärk on edendada nende piirkondade eeliseid ja võimalusi;

3. juhib tähelepanu vajadusele võtta täiendavaid **konkreetsed** meetmeid, mille eesmärk on kehtestada lepingute rakendamise tingimused ja ühised meetmed nendele piirkondadele, nagu on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 349;

4. toetab komisjoni algatust rakendada meetmeid, mis aitavad äärepoolseimate piirkondadel muutuda iseseisvamaks, majanduslikult tugevamaks ja võimekamaks **uute püsivate töökohtade loomisel**, pöörates kasuks iga äärepoolseima piirkonna ainulaadsed eelised ja nende piirkondade lisaväärtuse Euroopa Liidu jaoks, ent Euroopa Komisjoni abi peab väljenduma praktilistes ja prognoositavates meetmetes, mis suudavad kasutada ära ELi toimimise lepingu artikli 349 kõik võimalused, näiteks erivahendite kehtestamise abil;

5. eelöeldut arvestades toetab komisjoni eesmärki tagada, et komisjoni eri talitused osalevad strateegia „Euroopa 2020” elluviimisel, ning teha tihedat koostööd äärepoolseimate piirkondade juhtide konverentsiga, eksperdirühmadega ja spetsiaalse talitustevahelise tööriühmaga, et rakendada erimeetmeid ja koostada samas selleks puhuks loodud strateegiaid muu hulgas **püsivate töövõimaluste väljatöötamiseks** äärepoolseimates piirkondades;

6. seoses eelöelduga soovib seada esmatahtsale kohale **hari-duse, koolituse ja tööhõive**, kuna kohalikud inimressursid ja asjatundlikkus on majanduskasvu suurim potentsiaalne tugejõud äärepoolseimates piirkondades;

7. kiidab heaks komisjoni poliitika tuua välja ja ametlikult tunnustada geograafilisi ja potentsiaalseid võimalusi, mida äärepoolseimate piirkonnad Euroopa Liidule kui tervikule pakuvad;

8. rõhutab eriti, et tähtis on äärepoolseimate piirkondade toimimine koostöös aktiivsete piirialadena ja ELi suursaadikutena, kes suudavad laiendada ELi sotsiaal-majanduslikku ja kultuurilist mõjusfääri ning edendada üha rohkem kaubandust ja teadmiste jagamist oma naaberriikidega ja kolmandate riikidega, kellega neil on tihedad ajaloo- ja kultuurisidemed;

9. jagab valdavalt komisjoni arvamust, et ELile on kasulikud äärepoolseimate piirkondade tihedad sidemed ülemeremaade ja kolmandate riikidega, nagu peamised kiiresti arenevad riigid (nt Brasiilia või Lõuna-Aafrika Vabariik);

ARENGUD EUROOPA ÄÄREPOOLSEIMATE PIIRKONDADE STRATEEGIAS

10. nõustub komisjoniga ning juhib tähelepanu asjaolule, et lisaks kõiki neid iseloomustavatele geograafilistele ja majanduslikele piirangutele (kaugus, eraldatus, väike pindala jne) **erinevad** äärepoolseimate piirkonnad üksteisest nii oma võimaluste kui ka probleemide poolest, millega nad peavad toime tulema⁽³⁾;

11. rõhutab, et on vastu võimalikule lähenemisviisile, millega kehtestatakse pluralismi nõue, mis võiks moonutada kogu partnerluse ideed ja häirida dialoogi, mis on programmi rakendamise eri etappides konsensusse saavutamiseks vajalik;

12. toetab komisjoni meedet leida ühine nimetaja strateegia „Euroopa 2020” rakendamiseks äärepoolseimates piirkondades tervikuna, eristades samas iga asjaomase piirkonna võimalusi ja piiranguid;

⁽¹⁾ Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 349 ja 355, mida on muudetud Euroopa Ülemkogu 29. oktoobri. 2010. aasta otsusega.

⁽²⁾ Välisasjade nõukogu 3023. istung, 14. juuni 2010.

⁽³⁾ Uurimus pealkirjaga „Kasvutegurid äärepoolseimates piirkondades”, mille viis läbi Ismeri Europa koostöös ITD-EUga. Komisjon tellis uurimuse 2009. aastal ja see avaldati 2011. aasta märtsis.

13. tervitab asjaolu, et komisjon kavatses äärepoolseimate piirkondade jaoks vastu võtta ELi uuendatud strateegia, mis põhineb toodete suuremal diferentseerimisel ja spetsialiseerumisel kui olulistel teguritel, mis võimaldavad tugevdada traditsioonilisi sektoreid (nagu põllumajandus) ning kindlaks teha äärepoolseimate piirkondade ainulaadsetel ja konkreetsetel eelistel põhinevad tähtsavad sektorid ja neid arendada;

14. tunnustab ja tõstab esile äärepoolseimate piirkondade endi algatatud meetmeid oma majanduse ajakohastamiseks ja mitmekesistamiseks ning juhib tähelepanu piirkondade pädevusele oma arengueesmärkide ja -strateegiate kujundamisel;

15. jagab komisjoni arvamust, et eriti tähtis on valida äärepoolseimate piirkondadega seotud meetmed välja traditsioonilises raamistikus, mis tugineb kolmele **traditsioonilisele teljele** ⁽⁴⁾: juurdepääsu parandamine, konkurentsivõime parandamine ning piirkondliku integratsiooni edendamine naabruses asuvate piirkondadega;

16. kahetseb, et telgede määratlemisega ei kaasne konkreetset kohandatud meetmeid, eeskätt seoses juurdepääsu parandamise teljega, mis on äärepoolseimate piirkondade arengustrateegia ja nende ühtsele turule integreerimise kõige olulisem osa;

17. tervitab **samuti** komisjoni tõdemust, et ettepanekud äärepoolseimate piirkondade tulevaseks majanduskasvuks peaksid avaldama soodsat mõju **uuendatud strateegia kõigile viiele teljele** (juurdepääsu parandamine, konkurentsivõime suurendamine, piirkondliku integratsiooni suurendamine, sotsiaalse mõõtmega tugevdamine, kliimamuutusega seotud meetmete valitsevale kohale asetamine);

18. loodab, et uuele, teisi telgi läbivale sotsiaalse mõõtmega teljele antakse täiendavad rahalised vahendid ja vajalikud mehhanismid, mis võimaldavad luua äärepoolseimates piirkondades püsivaid töökohti;

19. rõhutab, et eelõeldut arvesse võttes ning eriti seoses konkurentsivõime ja piirkondliku integratsiooniga peaks komisjon julgustama ka konkreetset territoriaalset tegevust, et **tugevdada äärepoolseimate piirkondade integreerumist Euroopasse**, et nad saaksid osaleda ELi tulevastes strateegiates;

20. rõhutab, et kooskõlas subsidiaarsuse ja mitmetasandilise valitsemise põhimõttega on vajalik äärepoolseimate piirkondade kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ulatuslikum osalemine Euroopa Liidu programmide ja meetmete ettevalmistamisel ja elluviimisel. See on oluline tagamaks, et äärepoolseimate piirkondade erivajadusi võetakse arvesse otsustusprotsessi kõigil tasanditel;

21. toonitab piirkondliku koostöö olulisust äärepoolseimate piirkondade jaoks, võttes arvesse nende ainulaadset geograafilist

asukohta, ja kutsub üles paremale koostoimele ühtekuuluvuspoliitika fondide ja Euroopa Arengufondi vahel. Samuti kutsub komitee üles kaotama 150 km merepiiri kriteeriumi piiriülese koostöös äärepoolseimate piirkondade ja nende naaberriikide vahel;

22. toetab algatusi ELi ja äärepoolseimate piirkondade ühiste kaubamärkide ja logode loomiseks, mille abil ergutada äärepoolseimate piirkondade määratlemist ELi sotsiaal-majanduslikus ja kultuurilises sfääris ning hoogustada ELi lipu all integratsiooni nii vahetus naabruses kui ka ühtsel turul;

ELI UUENDATUD STRATEEGIA OLULISIMAD PÕHIMÕTTED

23. tunnustab tähtsust, mida komisjon omistab äärepoolseimate piirkondade poliitika ajakohastatud ja kohandatud raamistiku edendamisele strateegia „Euroopa 2020” valguses;

24. on siiski mures sellepärast, et paljusid mõne peamise teljega (nt transport ja uute tehnoloogiate rakendamine juurdepääsu parandamiseks) seotud vajalikke meetmeid ei ole äärepoolseimate piirkondade jaoks võimalik mõistliku hinnaga ellu viia, ning seetõttu võib nende edukaks rakendamiseks olla vajalik **kõrgema tasandi toetus või era- ja avaliku sektori partnerlus**, et suuri kulusid ei kantaks üle kodanikele suunatud lõppteenustele;

25. innustab avaliku ja erasektori partnerluse kaudu arendama ja optimeerima olemasolevaid piirkondlikke lennujaamu, kuna tegemist on ELi äärepoolseimate piirkondade majandusliku ja sotsiaalse arengu ühe põhivahendiga;

26. jagab siiski arvamust, et äärepoolseimate piirkondade majanduse ajakohastamine ja mitmekesistamine ning investeringud ja innovatsioon tugeva kasvupotentsiaaliga valdkondades võivad tugevdada äärepoolseimate piirkondade võimalusi, kui neid toetavad ELi institutsioonid, avaliku ja erasektori osalejad ning sidusrühmad;

27. julgustab komisjoni edendama eelkõige **kalalaevastike ja meretranspordi infrastruktuuri ajakohastamist äärepoolseimates piirkondades** ja juhib tähelepanu selle tähtsusele, kuna mere- ja kalavarud on äärepoolseimate piirkondade üks olulismaid ressursse, mis aitavad diferentseerida tooteid ja integreerida piirkondi ühtsele turule ning edendavad majanduskasvu ning konkurentsivõimelist kaubandust äärepoolseimate piirkondade naabruses asuvate piirkondadega;

28. soovib komisjonil äärepoolseimate piirkondade kasvu suunatud uuendatud strateegia „Euroopa 2020” kontekstis innustada programme ja partnerlusi ELi liikmesriikide ja asjaomaste piirkondade vahel, kaasates sellesse vastavates valdkondades tegutsevad erasektori osalejad, et rakendada selliseid **meetmeid, mille abil on võimalik saavutada üheaegselt mitu ELi uuendatud strateegia eri telje eesmärki**, ning julgustada äärepoolseimate piirkondade osalema tulevastes ELi strateegiates;

⁽⁴⁾ COM(2004) 343 final, 26.5.2004; COM(2004) 543 final, 6.8.2004.

29. nõustub eelöeldut silmas pidades eelkõige kiire internetiühenduse ja uute telekommunikatsioonitehnoloogiate rakendamisega äärepoolseimates piirkondades ja nende arenguks vajalike tingimuste loomisega, mis võib samuti parandada juurdepääsu, ajakohastada turismisektorit, laiendada majandustegevust, tugevdada sotsiaalset mõõdet, suurendada konkurentsivõimet ning tihendada äärepoolseimate piirkondade ja mandri vahelist ühendust;

ETTEPANEKUD EDASISEKS TEGEVUSEKS

Sisemõde

30. jagab komisjoni seisukohta, et ühtekuuluvuspoliitika on ELi peamine vahend strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamiseks, **tagades ELi investeerimisvahendite ulatuslikuma koondamise töökohtade** ja majanduskasvu **loomiseks** alaliste vahendite näol, mis vähendavad erinevusi äärepoolseimate piirkondade ja ülejäänud ELi vahel, aidates suurendada äärepoolseimate piirkondade lähenemist ELile;

31. on arvamusel, et tähtis on **tagada oluliste vahendite kättesaadavus, et tugevdada VKEde sektorit püsivate töökohtade loomiseks ja säilitamiseks**; toetada innovatsiooni selle kõige laiemas tähenduses; edendada majanduse ja äärepoolseimate piirkondade tugevate külgede ajakohastamist ja mitmekesistamist vastavalt nende piirkondade strateegilistele valikutele; toetada kohandamist kliimamuutustega ja säästva energiavarustuse arendamist;

32. rõhutab ja toetab komisjoni ettepanekut tagada äärepoolseimatele piirkondadele erikohtlemine **85 % kaasrahastamise määra kasutamiseга olenemata äärepoolseima piirkonna SKP-st**, et aidata neil fonde paremini ära kasutada;

33. soovib siiski kooskõlas Euroopa Parlamendi 18. aprilli 2012. aasta resolutsiooniga⁽⁵⁾ pikendada nende fondide rakendamise perioodi äärepoolseimates piirkondades, pidades silmas nende tõhusamat rakendamist;

34. rõhutab, et kõik äärepoolseimate piirkondade aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu meetmed tuleb ellu viia partnerluses ja et liikmesriigid ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peavad tegema tihedat koostööd äärepoolseimate piirkondade kasvupotentsiaali maksimaalseks suurendamiseks;

35. toetab komisjoni üleskutset kaasata äärepoolseimate piirkondade esindajad täielikult partnerluslepingute ettevalmistamise ja järelevalvesse. Lepingud sõlmitakse järgmiseks eelarveperioodiks komisjoni ja iga liikmesriigi vahel;

36. teeb ettepaneku, et teiste piirkondade (**millel on siiski sarnased piirangud ja omadused**) esindajad võiksid eel- ja järelehindamiste ajal nõudmisel toetada komisjoni regionaalpoliitika peadirektoraati, tuues konstruktiivselt välja sarnased tavad, meetmed ja lahendused, võrreldes neid ning luues uusi ideid, mis tuginevad parimatele tavadele teistes sarnastes (ent mitte äärepoolseimates) piirkondades;

37. teeb ettepaneku luua ja laiendada võrgustikke kogu Euroopas, et toetada kvaliteetset teadustegevust äärepoolseimate piirkondade toetuseks, nii et innovatiivne teadustegevus saab edukalt areneda ja suurendada kasusaajate osalemist mistahes asjaomases teadusvaldkonnas: tõmmates ligi, arendades ja hoides teadusvaldkonna asjatundjaid ning teaduse, tehnoloogia, arendustegevuse ja innovatsiooni valdkonna osalejaid, et parandada teaduskeskkonda ja **pakkuda äärepoolseimates piirkondades uusi püsiva tööhõive võimalusi**;

38. teeb ettepaneku innustada looma äärepoolseimates piirkondades ja kogu Euroopa Liidus sihtotstarbelisi keskusi ja laboreid, et levitada nimetatud piirkondadega seotud uurimistulemusi, parimaid tavasid ja edulugusid eesmärgiga luua uued laiendatud ideeallikad ja leida uued tavade loojad, tihendada märkimisväärselt koostööd ühelt poolt liikmesriikide ja äärepoolseimate piirkondade ning teiselt poolt ülejäänud Euroopa Liidu vahel, pakkudes seega uusi püsiva tööhõive võimalusi äärepoolseimates piirkondades;

39. soovib äärepoolseimates piirkondades ellu viia Euroopa Liidu eriprojekte, liikuvusprogramme ja ühtekuuluvusmeetmeid, et edendada äärepoolseimate piirkondade osalemist ja kohalike inimeste erialast koolitust selles osas, et asjaomaste piirkondade kodanikuühiskonna avaliku ja erasektori osalejate **osalusprotsess** on oluline, rõhutades, et vaid nende tugevate külgede ühendamiseга saavutatakse strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid äärepoolseimate piirkondade jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu osas;

40. teeb ettepaneku, et eelnimetatud koolituse tulemustest saaks seejärel ja samaaegselt äärepoolseimate piirkondade **tööhõivevõimalus**, aidates kaasa ELi uuendatud strateegia täiendavale levitamisele ja teabekampaaniatele, et luua asjaomaste piirkondade arukas partnerlus ja rakendada sellega seonduvaid programme;

41. teeb ettepaneku innovatsiooni- ja klastrite koostöö suurendamiseks liikmesriikide ja ELi mittekuluvate riikide vahel, samuti piirkondliku koostöö edendamiseks, et suurendada investeringuid ja turismi väljastpoolt ELi. Need meetmed võiksid kujutada endast tõhusat sammu strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisel;

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi 18. aprilli 2012. aasta resolutsioon ühtekuuluvuspoliitika rolli kohta Euroopa Liidu äärepoolseimates piirkondades strateegia „Euroopa 2020” kontekstis (2011/2195(INI)).

42. toetab komisjoni ettepanekut säilitada põllumajandusabi programm POSEI, sest see on nende piirkondade jaoks sama-väärne ühise põllumajanduspoliitika esimese sambaga. Seepärast on see oluline vahend, mille abil säilitada ja arendada äärepoolseimate piirkondade põllumajandust. Samuti toetab komitee ettepanekut säilitada kalandusprogramm POSEI, sest see lisakulude hüvitamise kord on oluline vahend, mis aitab turustada kalandus- ja vesiviljelustooteid väljaspool äärepoolseimaid piirkondi;

43. rõhutab sellega seoses, et on hädavajalik analüüsida äärepoolseimate piirkondade majandust puudutavate rahvusvaheliste lepingute mõju, et vältida nende piirkondade juba iseenesest haavatava majanduse kahjustamist;

44. rõhutab, et konsolideerida tuleb ka integreeritud merenduspoliitikat, kuna mereressursid on üks strateegia „Euroopa 2020” rakendamise põhisammas äärepoolseimates piirkondades;

45. rõhutab äärepoolseimate piirkondade mere- ja kalavarude olulisust ja julgustab komisjoni edendama kalalaevastike ja meretranspordi infrastruktuuride ajakohastamist (sh laevaehitustoetuste taastamist järgmiseks programmiperioodiks 2014–2020) äärepoolseimates piirkondades;

46. tervitab komisjoni toetust säästva turismi (eriti selle uute spetsialiseeritud sektorite) edasisele kasvule äärepoolseimates piirkondades ning nende piirkondade potentsiaalsete kasvutegurite (sh mereressursid, säästev turism, bioloogiline mitmekesisus, keskkonnasõbralik ehitus, aga mitte ainult need) arendamisele teadusuuringute, tehnoloogia, arendustegevuse ja innovatsiooni kohaldamise kaudu, **et edendada uusi tööhõive ja ettevõtluse võimalusi**, mis võiksid (muu hulgas) vähendada ajude äravoolu ohtu ning anda oma panuse ka energiatõhususe ja taastuvate energiaallikate valdkonnas;

47. rõhutab vajadust **toetada äärepoolseimate piirkondade koolitus- ja haridussüsteeme**. Seepärast kutsub komitee komisjoni üles tagama, et ELi olemasolevad haridus- ja koolitusprogrammid – eriti need, mis on seotud liikuvusega – arvestaksid äärepoolseimate piirkondade eripära;

48. märgib, et riigiabi käsitlevate ELi raamistike järgmisel läbivaatamisel tuleb arvestada äärepoolseimate piirkondade eripäraga, ning seda, et on vaja toetada äärepoolseimate piirkondade ettevõtete heaks võetavate meetmete suuremat paindlikkust, lihtsustamist ja sidusust;

49. soovib seada prioriteetseks toetusmeetmed äärepoolseimate piirkondade tervishoiu- ja haridussüsteemide parandamiseks, ajakohastamiseks ja restruktureerimiseks avaliku ja erasektori sidusrühmade partnerluse teel ning neid meetmeid edasi arendada;

Väline mõõde

50. nõustub komisjoniga, et äärepoolseimate piirkondade geograafiline asend on ELile kui tervikule kasulik ning et nende potentsiaali arendamine ja nende täielik integreerimine ühtsele turule pakuvad ELile olulise võimaluse saada kasu äärepoolseimate piirkondade lisaväärtusest. Samal ajal tuleb neile tagada erikohtlemine, mis vastab võrdsete võimaluste ja proportsionaalsuse põhimõtetele, ning tasakaal selle sisemise mõõtmega ja parema integreerimise vahel geograafilisse ümbruskonda;

51. teeb ettepaneku hinnata uusi tooteid (vastavalt sihtotstarbelisele turundudlusele ja samuti nende endi piirkondlikus naabruses), mille puhul saaks asjaomane liikmesriik innustada tootmist asjaomases äärepoolseimas piirkonnas, et soodustada tihedamat kaubavahetust ja teadmiste jagamist äärepoolseimate piirkondade naabruses olevate piirkondade ja peamiste tärkava majandusega kolmandate riikidega (nt Brasiilia või Lõuna-Aafrika Vabariik) ning suurendada püsiva tööhõive võimalusi;

52. juhib tähelepanu võimalustele, mida eelpool esitatud soovitus võib pakkuda nii äärepoolseimatele piirkondadele kui ka ELile: s.t **uusi võimalusi seoses meretranspordiga, sellega seotud töövõimalustega**, mere vesikonna transporditööstuse arendamisega ning transpordikulude ja kaubandussuhete optimeerimisega ELi ja tärkavate rahvusvaheliste turgude vahel;

53. jagab komisjoni arvamust, et äärepoolseimad piirkonnad on tarvis muuta potentsiaalsetest äritegevuse ja koostöö platvormidest ELi tõelisteks strateegilisteks suursaadikuteks Atlandi ookeani, Kariibi mere ja India ookeani piirkondades, kasutades nende tegelikku potentsiaali, ning et ELi mõju nendel aladel tuleb laiendada Euroopa Liidu kui terviku kasuks. Selleks kutsub komitee ELi üles võtma erimeetmeid, mis edendavad äärepoolseimate piirkondade ja nende naabruses asuvate kolmandate riikide vahelisi ühendusi;

54. rõhutab eelist, mille annab äärepoolseimatele piirkondadele lähedus kolmandatele riikidele ja piirkondadele seoses võimalustega, mida pakub piirkondlik kaubandus ja koostöö ühtse turu välismõõtmega arendamiseks;

55. julgustab komisjoni edendama ka äärepoolseimate piirkondade integreerumist nende vastavatel geograafilistel aladel seoses kaubanduse, kosmetotööstuse arendamise ja äärepoolseimate piirkondade muude ainulaadsete eelistega, samuti nimetatud piirkondade majanduse ajakohastamiseks ja mitmekesistamiseks, **suurendades samas püsiva tööhõive võimalusi**;

56. rõhutab eelnimetatu valguses vajadust toetada äärepoolseimate piirkondade uuendatud strateegia tulevastes tegevuskavades mõlemat lähenemisviisi: ühelt poolt parandada nende juurdepääsu ühtsele turule ning teiselt poolt lihtsustada äärepoolseimate piirkondade integreeritud piirkondlikku turgu;

57. tervitab komisjoni kohustust võtta arvesse ja kohandada äärepoolseimatele piirkondadele meetmeid, millele viidatakse komisjoni teatises „Väike ettevõtte, suured ideed”⁽⁶⁾ rahvusvahelisel turul tegutsevate VKEde arendamiseks. Seda võiks näiteks teha konkurentsioiguses erimeetmete võtmisega, mille eesmärk on soodustada äärepoolseimate piirkondade VKEde muutumist rahvusvahelisemaks. Komitee tunnustab Euroopa Liidu struktuurifondide rolli VKEde olulise rahastamisallikana ning toetab VKEde lihtsamat juurdepääsu riigihankemenetlustele;

Järeldused

58. tunnustab ELi institutsioonide kestvat edukat kohustust äärepoolseimate piirkondade jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu osas ning rõhutab vajadust tugevdada parterlust ELi institutsioonide, liikmesriikide ja äärepoolseimate piirkondade vahel, kaasa arvatud teised võtmeosalajad ja sidusrühmad (nii era- kui ka avalikust sektorist), kes võivad anda panuse äärepoolseimate piirkondade jätkusuutlikku arengusse;

59. rõhutab **tööhõivet** kui esmatahtsat eesmärki ja kõigi põhimeetmete parameetrit strateegia „Euroopa 2020” edukaks rakendamiseks äärepoolseimates piirkondades. Seepärast palub komitee ELil arendada konkreetsete meetmete kaudu komisjoni 2012. aasta teatises sisalduva uue sotsiaalmõõdme eesmärke, kuna komisjon seda ei tee, vaid piirdub üldiste rahastamiskavade nimetamisega vastavaid kohandusi tegemata;

60. toetab sellega seoses äärepoolseimate piirkondade algatust koostada nende piirkondade jaoks spetsiaalne majanduskasvu- ja tööhõivekava teostatavuse ja rakendamise täiendavaks hindamiseks;

61. pakub välja mõned konkreetset näited **uute tööhõivevõimaluste** loomiseks ja edendamiseks äärepoolseimates piirkondades;

62. rõhutab samuti, et esmatahtsale kohale tuleks seada äärepoolseimate piirkondade **tervishoiusüsteem, koolitus ja haridus**, et optimeerida kohalikke inimressursse ja asjatundlikkust kui majanduskasvu suurimat potentsiaalset tõukejõudu äärepoolseimates piirkondades;

63. pidades silmas äärepoolseimate piirkondade majanduse ajakohastamist ja mitmekesistamist, julgustab komisjoni

edendama eelkõige **kalalaevastiku ja meretranspordi infrastruktuuri ajakohastamist äärepoolseimates piirkondades** ja juhhib tähelepanu selle tähtsusele, kuna mere- ja kalavarud on äärepoolseimate piirkondade üks olulisimaid ressursse, mis aitavad diferentseerida tooteid ning integreerida piirkondi ühtsele turule ja edendavad majanduskasvu ning konkurentsivõimelist kaubandust äärepoolseimate piirkondade naabruses asuvate piirkondadega;

64. rõhutab seda, et kõnealused põhimeetmed võivad nii äärepoolseimatele piirkondadele kui ka Euroopa Liidule luua uusi võimalusi **seoses meretranspordiga, sellega seotud töövõimalustega, mere vesikonna transporditõõstuse arendamisega ning transpordikulude ja kaubandussuhete optimeerimisega** ELi ja tärkavate rahvusvaheliste turgude vahel;

65. nõustub Euroopa Parlamendiga selles, et vaja oleks transpordi ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia sihtraamistikku, mis aitaks äärepoolseimatel piirkondadel lahendada tõhusalt territoriaalse ja digitaalse eraldatuse probleemi;

66. julgustab komisjoni edendama ka äärepoolseimate piirkondade integratsiooni nende vastavatel geograafilistel aladel seoses äärepoolseimate piirkondade kaubanduse ja arengu ning ainulaadsete eelistega, et ajakohastada ja mitmekesistada nende majandust aruka, jätkusuutliku ning kaasava majanduskasvu suunas;

67. rõhutab, et oluline on kaotada 150 km merepiiri kriteerium piiriüleses koostöös äärepoolseimate piirkondade ja nende naaberriikide vahel, kuna paljud äärepoolseimad piirkonnad on saared, mis asuvad rohkem kui 150 km kaugusel naaberriikidest;

68. rõhutab piirkondliku koostöö olulisust äärepoolseimate piirkondade jaoks, mis eeldab mitte ainult territoriaalse koostöö programmide jätkamist Euroopa Regionaalarengu Fondi raames, vaid ka paremat koostoimet ühtekuuluvuspoliitika fondide ja Euroopa Arengufondi vahel;

69. rõhutab eelnimetatu valguses vajadust toetada äärepoolseimate piirkondade uuendatud strateegia tulevastes tegevuskavades mõlemat lähenemisviisi: ühelt poolt parandada äärepoolseimate piirkondade juurdepääsu ühtsele turule ning teiselt poolt lihtsustada äärepoolseimate piirkondade integreeritud piirkondlikku turgu.

Brüssel, 1. veebruar 2013

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁶⁾ COM(2011) 702 final, 09.11.2011.

Regioonide Komitee arvamus teemal „Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll majanduskasvu suurendamisel ja töökohtade loomise edendamisel”

(2013/C 62/14)

REGIOONIDE KOMITEE

- tuletab Euroopa Komisjonile meelde, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on tihti suures osas vastutavad tööhõive-, haridus- ja koolituspoliitika elluviimise eest. Seetõttu on selle poliitika territoriaalne mõõde väga oluline ning komitee avaldab kahetsust, et Euroopa Komisjoni teatises ei ole konkreetselt mainitud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste volitusi;
- avaldab üldiselt heameelt majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppes sisalduvate meetmete üle. Regioonide Komitee rõhutab selle kokkuleppe ja mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 raames majanduskasvu tagavate programmide seost, eelkõige esimeses rubriigis: jätkusuutlik majanduskasv;
- kutsub liikmesriike üles arvestama oma riigi reformikavades Euroopa Komisjoni suunistega, pöörates erilist tähelepanu turvalisele paindlikkusele, mis on Euroopa tööturu tõeline väljakutse;
- peab oluliseks toetada füüsilisest isikust ettevõtjana töötamist ja oma äri alustamist, pöörates erilist tähelepanu noorte idufirmadele. See võimaldaks tõhusamalt kasutada vahendeid, mida muidu kulutatakse mitteproduktiivselt (enneaegsele pensionile mineku ja töötü abiraha kulud);
- teeb ettepaneku kaasata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi rohkem selliste poliitikameetmete kujundamisse, millega toetatakse riikide tööhõivekavades nn rohelist tööhõivet;
- kiidab heaks ettepaneku parandada EURESe võrgustikku, sh hakates pakkuma teenust „Match and Map”, mis aitab saada ettepanekutest geograafiliselt selge pildi. Siinkohal tuletab komitee meelde tööstipendiumide ülesannet liikmesriikides ja piirkondades ning soovib integreerida need paremini Euroopa ettevõtlusvõrgustiku, piirkondade ja kaubanduskodadega.

Raportöör	Marialuisa COPPOLA (IT/EPP), Veneto maakonna volikogu ja maavalitsuse liige
Viitedokument	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Töövõimalusterohke majanduse taastumine” COM(2012) 173 final

Regioonide Komitee arvamus „Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll majanduskasvu suurendamisel ja töökohtade loomise edendamisel”

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. kiidab heaks Euroopa Komisjoni teatise „Töövõimalusterohke majanduse taastumine”, tuletades meelde, et täielik tööhõive ja sotsiaalne ühtekuuluvus on ELi toimimise lepingus sätestatud eesmärgid ning et nende poole tuleb püüelda proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõttest kinni pidades (ELi toimimise lepingu artiklid 3, 4, 5, 6 ja 9). Komitee peab komisjoni teatist poliitiliseks sammuks, millele võiks järgneda liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste konkreetne seadusandlik tegevus;

2. märgib, et komisjon rõhutab vajadust viia riigi tasandil läbi struktuurireformid, eelkõige teenuste ja tööturu liberaliseerimiseks. Regioonide Komitee on nõus, et selliseid reforme on vaja, kuid oleks soovinud näha konkreetsemaid ettepanekuid tööhõive edendamise meetmete kohta rohelises majanduses;

3. kordab oma üleskutset komisjonile lisada kõikidesse ettepanekutesse, eelkõige nendesse, millega rakendatakse komisjoni teatist „Töövõimalusterohke majanduse taastumine”, ELi toimimise lepingu artikkel 9 kõrge tööhõive taseme edendamise, piisava sotsiaalse kaitse tagamise ja sotsiaalse tõrjutuse vastase võitluse kohta;

4. toetab kindlalt strateegiat „Euroopa 2020” ja selle vahendeid (nt riikide reformikavad) ja püüdlusi saavutada selle tööhõive eesmärgid ning kutsub liikmesriike üles jätkama selles kirjeldatud majanduskasvu ja innovatsiooni teed;

5. väljendab siiski muret, et viimastel aastatel on liikmesriikide (ning piirkondade) vaheline majanduslik ja sotsiaalne lõhe vähenemise asemel laienemas;

6. rõhutab, et Euroopa tööhõivestrategias sätestatud eesmärkide saavutamiseks on soovitatav võtta arvesse piirkondlikku mõõdet, mis võimaldab liikmesriikidel ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel säilitada piisava paindlikkuse oma prioriteetide kindlaksmääramiseks ja asjakohaste poliitiliste vastuste

koostamiseks. Olulise panuse võib anda ka ühtekuuluvuspoliitika rahastamisvahendite nõuetekohane kasutamine. Selleks on mitmetasandilisel valitsemisel põhinev ja subsidiaarsuse põhimõttest kinni pidav käsitlusviis, eelkõige riikide reformikavade koostamisel, kindlasti kõige asjakohasem viis kohalikele vajadustele vastamiseks ja tööhõive eesmärkide tõhusamaks saavutamiseks;

7. leiab, et praegused ja tulevased tööhõiveprobleemid ei ole mitte ainult noorte, vaid ka üle 55-aastaste, puuetega inimeste, sisserändajate ja naiste töötus ning pikaajaliste töötute arvu suurenemine. Seetõttu kutsub komitee Euroopa Komisjoni ja liikmesriike pöörama erilist tähelepanu nendele rühmadele, kes moodustavad väärtsuliku ja kogunud inimkapitali;

8. tuletab Euroopa Komisjonile meelde, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on tihti suures osas vastutavad tööhõive-, haridus- ja koolituspoliitika elluviimise eest. Seetõttu on selle poliitika territoriaalne mõõde väga oluline ning komitee avaldab kahetsust, et Euroopa Komisjoni teatises ei ole konkreetselt mainitud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste volitusi;

9. kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles võtma tarvitusele vajalikud meetmed sotsiaalse *dumpingu* ja ebaseadusliku töö kahjulike tavade vastu võitlemiseks ja nende kõrvaldamiseks, kusjuures kõnealuste tavadega kaasneb ka ebaseadusliku sisserände mitmel viisil ärakasutamine;

10. kutsub Euroopa Komisjoni üles edendama Euroopa töösuse ja teenuste konkurentsivõimet ning tugevdama ELi majandusjuhtimist, et vältida tagasipöördumist proteksionistliku poliitika juurde;

Euroopa Ülemkogu 28.–29. juunil 2012, „Majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkulepe”

11. väljendab rahulolu, et 28.–29. juunil 2012 toimunud Euroopa Ülemkogul olid kesksel kohal majanduskasvu ja töökohtadega seotud teemad ja et tippkohtumisel tunnustati, et need vahendid ja poliitika tuleb töökohtade ja majanduskasvu loomiseks kasutusele võtta igal Euroopa Liidu juhtimistasandil;

12. rõhutab, et liikmesriikide eelarve konsolideerimine ei ole eesmärk omaette. Kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi tuleks kutsuda üles andma tasakaalustatud panuse, pidades kinni proportsionaalsuse põhimõttest ja ohustamata nende majanduskasvu ning territoriaalset ja sotsiaalset ühtekuuluvust;

13. avaldab üldiselt heameelt majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppes sisalduvate liikmesriikidele suunatud ja Euroopa Liidu tasandi meetmete üle. Regioonide Komitee rõhutab selle kokkuleppe ja mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 raames majanduskasvu tagavate programmide seost, eelkõige esimeses rubriigis: jätkusuutlik majanduskasv. Kokkuleppe allkirjastanud liikmesriigid peavad nüüd mitmeaastase finantsraamistiku läbirääkimiste raames võtma sidusa seisukoha. Regioonide Komitee rõhutab eelkõige nõukogu järeldustes kokku lepitud Euroopa Liidu meetmete puhul vajadust tugevdada ühtset turgu, vähendada õigusnormide keerukust, kaasata Euroopa Investeeringuspank ja käivitada sujuvalt projektivõlakirjade katsetapp majanduskasvu toetavate kiiresti toimivate meetmete rahastamiseks. Katsetapil on väga oluline vältida konkurentsimoonusi ja seda, et projektid ei ole majanduslikult tasuvad. Projektivõlakirjad ei peaks asendama liikmesriikide, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste või erakapitali. See, kas pärast katsetappi nendega jätkata, tuleks kindlaks teha üksnes pärast sõltumatut hinnangut. Hinnangus on oluline uurida, kas valitud projektid on loonud liidule lisaväärtust;

14. tuletab seoses strateegiliste infrastruktuuride rahastamiseks kasutusele võetavate projektivõlakirjade süsteemiga meelde, et soovitas juba arvamuses „Euroopa Ühendamise Rahastu”⁽¹⁾ kaasata üleeuroopaliste võrkude projektidesse kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, et kodanikud saaksid neist maksimaalselt kasu;

15. avaldab siiski kahetsust, et pärast nõukogu järeldusi ei võtnud kõik liikmesriigid kiiresti meetmeid ning et need ei olnud tõhusamad majanduskasvu toetavate lisameetmete edendamisel;

Uute töökohtade loomise toetamine

16. hindab Euroopa Komisjoni ettepanekuid töökohtade loomise toetuseks, eelkõige neid, millega vähendatakse ettevõtete maksukoormust nii, et eelarvet ei mõjutata, kuid vähendatakse muud liiki tulude (nt keskkonnamaksude) kasuks maksukoormust;

17. tuletab meelde, et eelkõige majanduskriisi tõttu on oluline keskenduda mitte ainult uute töökohtade loomisele ja struktuurimuutuste läbiviimise innustamisele, vaid ka olemasolevate hoidmisele;

18. teeb ettepaneku parandada Euroopa, riigi, piirkonna ja kaubanduskoja tasandil olemasolevate vahendite kasutust, kooskõlastamist ja koostalitlusvõimet (eelkõige kutsudes üles

kasutama mitte ainult Euroopa Sotsiaalfondi, vaid ka Euroopa Regionaalarengu Fondi), et toetada füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemist, sotsialettevõtteid, õppimist nii koolis kui ettevõttes ning uute ettevõtete asutamist. Laialdasem kooskõlastamine tagab, et vahendeid võidakse kasutada tõhusamalt;

19. leiab, et jätkusuutlike ja kvaliteetsete töökohtade loomiseks vajalik Euroopa majanduskasvu tegevuskava peab tuginema kavatsusele rakendada Euroopas tõelist tööstuse uuendamise strateegiat, mis põhineks kõigi tasandite ametiasutuste aktiivsel kaasamisel ja tugeval tööstuspoliitikal, mis soodustab VKEde (mis moodustavad Euroopa majanduse selgroo ning kultuuri- ja tööstusajaloo) ja teenuste sektori konkurentsivõimet. See tööstuse uuendamise strateegia eeldab, et Euroopa Komisjon kasutab ära kogu Lissaboni lepingust tuleneva potentsiaali tööstuspoliitika valdkonnas, kasutades võimalust „teha kasulikke algatusi sellise [liikmesriikidevahelise] kooskõlastamise edendamiseks [tööstuspoliitika valdkonnas], eelkõige algatusi, mille eesmärk on kehtestada suuniseid ja näitajaid, korraldada kogemuste vahetamist ning valmistada ette korrapäraseks järelevalveks ja hindamiseks vajalikke tegureid” (ELi toimimise lepingu artikkel 173). See tööstuse uuendamise strateegia, mis tuleks koostada juhtalgatuse „Üleilmastumise ajastu uus tööstuspoliitika” vahekokkuvõttega samal ajal, peaks keskenduma eelkõige laenusaaamise lihtsustamisele, halduskoormuse vähendamisele ja parema ettevõtluskeskkonna loomisele. Regioonide Komitee annab sellesse oma panuse koostöös Euroopa Komisjoniga Euroopa ettevõtluspiirkonna konkursi kaudu. Komitee soovib samuti rõhutada tõhusa ja hästi toimiva avaliku sektori tähtsust, sest see on majanduskasvu eeltingimus;

20. leiab, et Euroopa ettevõtete konkurentsivõime võmetegur on tootlikkuse suurendamine ressursside tõhusa, säästva haldamise ja pikaajalise koolituse, uuendustegevuse ja vastutuse jagamise abil. Seetõttu peab komitee oluliseks kasutada ära säästva arengu valdkonnas tegutsevate ettevõtete kogemus, kasutades selleks muu hulgas Euroopa sertifikaate;

21. rõhutab, et mis puutub Euroopa toodangu kvaliteedi väärtustamisse, siis võiksid ettevõtted lisaks riigisestele päritolu- või kvaliteedimärgistele kasu saada ka täiendavast ELi päritolumärgisest, millel oleks positiivne mõju tööhõivele;

22. viitab Regioonide Komitee arvamusele paketi „Vastutustundlikud ettevõtted” kohta (seotud Euroopa Komisjoni teatisega COM(2011) 681–685 final) ning rõhutab, et sotsiaalselt ja ökoloogiliselt jätkusuutlik lähenemisviis võib avaldada positiivset mõju nii ettevõtte konkurentsivõimele, riskijuhtimisele, kulude kokkuhoiule ja püsivatele suhetele klientidega kui ka uuendussuutlikkusele;

23. toetab meetmeid, mille eesmärk on toetada töökohtade loomist keskkonnasäästlikkusega seotud valdkondades, tervishoiusektoris ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) valdkonnas (nagu sedastati ka Regioonide Komitee juhatus 22.–23. märtsil 2012. aastal vastu võetud järeldustes). Samuti on oluline meelde tuletada, et Euroopa tööturu moodustavad

⁽¹⁾ Cdr 648/2012, COTER-V-24.

suures osas veel tööstus- ja tootmissektorite töötajad, kes on aidanud kaasa Euroopa edukale arengule. Seetõttu kutsub komitee üles selliseid töökohti rohkem arvestama ja pakkuma välja vahendeid inimkapitali ümberõppeks;

24. tuletab meelde, et üleminek säästvale ja vähese CO₂-heitega majandusele eeldab praeguse tööturu ümberstruktureerimist, mida tuleb igati toetada asjakohaste ja soodustavate meetmetega;

25. toetab ettepanekut jätkata mikrokreiidirahastut „Progress”, sest see võimaldab anda väikeseid summasid sotsiaalselt kasulikeks ja tähtsateks eesmärkideks;

26. toetab Euroopa Komisjoni ettepanekut jätkata Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondiga, sest Euroopa ettevõtete ebakindel kriisiolukord püsib. Komitee ootab siiski suuremat selgust programmi tuleviku suhtes, lootes, et uued menetlused fondi kasutuselevõtuks on kergemad, kiiremad ja kindlamad;

Tööturu dünaamika taastamine

27. kutsub liikmesriike üles arvestama oma riigi reformikavades Euroopa Komisjoni suunistega, pöörates erilist tähelepanu turvalisele paindlikkusele, mis on Euroopa tööturu tõeline väljakutse. Poliitika, milles võetakse arvesse vajadust paindliku töökorduse järele, kuid mis samal ajal kaitseks kodanikke, tuleks igal juhul kujundada koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega. Komitee taunib asjaolu, et vaatamata 2012. aasta kevadel toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel võetud poliitilisele kohustusele ja komisjoni teatises toodud suunistele ei ole kõik liikmesriigid oma 2012. aasta riikliku reformikava raames esitanud riiklikku tööhõivekava, milles esitatakse põhjalikud meetmed uute, eelkõige roheliste töökohtade loomiseks;

28. on mures noorte tööturult kõrvalejäämise ja töötuse taseme pärast Euroopa Liidus ning kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada noortele kas kvalifikatsiooni nõudev või parandav töö, mis annab neile majandusliku sõltumatuse ja stabiilsuse;

29. sedastab, et mõnes riigis on väga muret tekitav noorte töötuse tase, ja kutsub seetõttu Euroopa Komisjoni üles jälgima seda olukorda erilise tähelepanuga, sh kontrollima varasemast rohkem käimasolevaid programme ja püüdlema kiiresti eesmärgi poole koostada ettepanek võtta vastu nõukogu soovitus noorte tagatisinstrumentide kohta;

30. tunnistab, et mõnes liikmesriigis kuritarvitavad tööandjad praktikat, ja tunneb heameelt ettepaneku üle võtta vastu praktika kvaliteediraamistik, kuid soovib luua piisavalt paindliku

süsteemi, sest liigse jäikusega võib kaasneda oht, et ettevõtted loobuvad praktika pakkumisest;

31. kutsub liikmesriike üles tagama, et 2013. aastaks pakutakse kõigile praktikantidele praktikalepingu sõlmimisega asjakohast kaitset ja vajalikku teavet nende ja tööandjate õiguste ja kohustuste kohta;

32. nendib, et Euroopa Liidu ülikoolides peavad olema head võimalused tudengitele praktika korraldamiseks, et aidata nii üliõpilasi töömaailmale lähemale tuua. Nimelt on väga oluline luua akadeemilise ja töömaailma vahel sild, mis on võimalik ka selliste programmidega nagu elukestva õppe programm või Erasmus noorettevõtjatele. Just viimati nimetatud programm on osutunud tõhusaks vahendiks ettevõtluse ergutamisel, mis on oluline kriisist väljumiseks;

33. loodab, et piirkondlikud omavalitsused saavad võtta olulise rolli akadeemilise ja töömaailma vahelise sillana, edendades kokkuleppeid, millega ülikoolid tunnustavad õpingute raames otse ettevõttes või avaliku või kolmanda sektori institutsioonides läbiviidud tegevusi. Seda võidakse teha kohalike või piirkondlike hariduskeskuste, sotsiaalpartnerite ja ettevõtete esindajate ning ülikoolide kokkulepete kaudu;

34. nendib, et praeguses olukorras tähendab praktika noortele ühte peamist viisi tööturule sisenemiseks, kuid tuletab meelde, et tegelikkuses on tavaline, et noored liiguvad ühelt praktikalt teisele, ilma et neil oleks võimalik saada tõelist töölepingut, mis annaks neile vajalikud tagatised. Seega avaldab komitee kahetsust, et Euroopa Komisjoni ettepanekute seas ei ole liikmesriikidele soovitusi selle kohta, kuidas sellist olukorda asjakohase tööhõivepoliitika või näiteks võimalike maksustii- mulite ning teiste kohaste meetmetega parimal moel reguleerida ja lahendada;

35. tuletab meelde, et noored on esmatähtis ressurss loomupärase suutlikkuse pärast teha uuendusi ja omandada teadmisi ning ettevõtted, organisatsioonid ja avalik-õiguslikud asutused peaksid neid sellena käsitlema. Praktika pakub lisaväärtust siis, kui koolitatud praktikandist saab aktiivne ressurss ettevõtte, organisatsiooni või avalik-õigusliku asutuse jaoks, kelle huvides on jätkata temaga koostöö tegemist;

36. loodab, et lähitulevikus kohandavad ELi riigid oma haridussüsteeme vastavalt ülemaailmse tööturu muutuvale tegelikkusele. Hariduse hindamise põhinäitaja – koolihariduse saanute määr – ei täida oma ülesannet piisavalt. Komitee kutsub seega üles tegema kindlaks uued tõhusamad hariduspoliitika hindamise vahendid. Soovitatav on määratleda ümber kõrghariduse eesmärgid ning kohandada mõõtmis-, kontrolli- ja rahastamis-süsteemid turuvajadustele;

37. on nõus sellega, et puudu on tulevase tööturu nõuetele vastavaid teadmisi, ja kiidab seega heaks ELi oskuste ülevaate, mistõttu peab viima võimalikult kiiresti teadmiste ja oskuste täieliku tunnustamiseni. See on vajalik samm tõeliselt ühtse tööturu tagamiseks Euroopa Liidus;

38. rõhutab, et tulevane Euroopa kutseoskuste pass ei tohiks olla vahend standardite tunnustamise vähendamiseks, vaid selle abil peaks saama tõeliselt väärtustada praktilisi (tootmis-, käsitöö- jm) oskusi, mis esindavad meie piirkondade tippset, ja kokkuvõttes pidama tähtsamaks saavutusi;

39. tunnistab, et praegu on haridus- ja töömaailma omavaheline suhtlus puudulik, ja teeb seetõttu ettepaneku toetada õppimist nii koolis kui ettevõttes, kas siis nimetatud praktikate või ka haridusprogrammide kaudu, mida spetsialistid viivad läbi otse koolides ja ülikoolides;

40. teeb ettepaneku luua avalik-õiguslike asutuste ametnike ja ettevõtete vahetusprogramme, et vähendada lõhet avaliku teenistuse ja ettevõtete vajaduste vahel ning võimaldada vastastikust mõistmist ja heade tavade tundmaõppimist;

41. teeb samuti ettepaneku soodustada töötajate elukestvat õpet (Euroopa Liidu fondidest kaasrahastatavate asjaomaste programmidega);

42. peab oluliseks toetada füüsilisest isikust ettevõtjana töötamist ja oma äri alustamist, pöörates erilist tähelepanu noorte idufirmadele. See võimaldaks tõhusamalt kasutada vahendeid, mida muidu kulutatakse mitteproduktiivselt (enneaegsele pensionile mineku ja töötule abiraha kulud);

43. on nõus, et vaja on edendada Euroopa tööturгу tugevaid meetmeid, hõlbustades Euroopa Liidu kodanike ja töötajate liikuvust maksutõkete kõrvaldamise ning töötushüvitiste ja pensionide ülekantavuse abil;

44. on veendunud, et ühest riigist teise liikuvate töötajate kohustustest kinnipidamine ja õiguste kaitse peaks jääma ELi prioriteediks, et edendada nõuetekohast liikumist siseturul. Seda silmas pidades võiks tugiteenuse SOLVIT lisada Euroopa ettevõtlusvõrgustiku teenuste hulka, et tuua tööandjad ja töötajad lähemale teenusele, mida esindab kõiki ELi teemasid käsitlev ühtne kontaktpunkt;

45. kiidab heaks ettepaneku parandada EURESe võrgustikku, sh hakates pakkuma teenust „Match and Map”, mis aitab saada ettepanekute geograafiliselt selge pildi. Siinkohal tuleb komitee meelde tööstipendiumide ülesannet liikmesriikides ja piirkondades ning soovib integreerida need paremini Euroopa

ettevõtlusvõrgustiku, piirkondade ja kaubanduskodadega (kelle eeliseks on tugevad sidemed ettevõtlusmaailmaga, mille vajadusi ja probleeme nad tunnevad);

46. kutsub dubleerimise vältimiseks Euroopa Komisjoni üles kaardistama praegused uuringud, milles viiakse riikide tööturul kokku nõudlus ja pakkumine. Nende andmete jagamine ja kooskõlastamine võiks olla ELi sisese liikuvuse jaoks väga oluline. Seda silmas pidades juhib komitee tähelepanu Itaalia kaubanduskodade süsteemi Excelsiori uuringule;

47. kiidab heaks, et 2012. aasta lõpul alustatakse konsultatsioone majandusliku rände üle, ja teeb ettepaneku uurida eriti hoolikalt korduvrände teemat, edendades riikide eeskirjade ühtlustamist;

ELi valitsemistava parandamine

48. kiidab heaks Euroopa valitsemistava suurema kooskõlastamise ning rõhutab subsidiaarsuse põhimõtet järgides piirkondade ja kohalike omavalitsuste olulist rolli;

49. toetab ettepanekut esitada igal aastal üks trükis, mis sisaldab tööhõivenäitajate võrdlusandmeid. Selline süsteem ei peaks esindama mitte ainult riikide tööturgu, vaid ka piirkondade tööturgu NUTS2 tasandil, et lahendused vastaksid paremini eri olukordadele;

50. loodab, et tulevases Euroopa arvepidamise süsteemis (ESA 2010) on võimalik koguda rohkem piirkondlikku statistikat NUTS2 tasandil, et pakkuda konkreetseid näitajaid Euroopa Liidu juhtimise parandamiseks ja eri valitsustasandite vastutama panemiseks;

51. on nõus, et vaja on kasutusele võtta meetmed riikide tööhõivekavade elluviimisel tehtud edusammude jälgimiseks, tingimusel, et nendega ei kaasne võimalikud karistused, millel on kohalik ja piirkondlik mõju;

Lisa – Komplekt rohelise majanduse tööhõivemeetmeid

52. peab hädavajalikuks koostada üheselt mõistetav rohelise ehk keskkonnahoidlike ja jätkusuutlike töökohtade määratlus. Selleks on vaja välja arendada näitajad, mis peavad olema ainsaks Euroopa mõõtmismeetodiks;

53. teeb ettepaneku kaasata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi rohkem selliste poliitikameetmete kujundamisse, millega toetatakse riikide tööhõivekavades nn rohelist tööhõivet;

54. soovib kaaluda võimalust arendada säästvat arengut toetavat keskkonna metapiirkonna mõistet (tegelikult klasteri mõistet, kus ettevõtted ei ole omavahel füüsilise läheduse järgi seotud, kuid tänu uuele tehnoloogiale on võimalik siiski teha koostööd ja samal ajal ka omavahel konkureerida, mis on tööstuspiirkondade edu alus), et luua institutsiooniline alus ja tunnustada rohelist majandustegevust;

55. peab vajalikuks, et kõik (Euroopa, riigi ja piirkonna tasandil) kasutatud vahendid, millega pakutakse vajalikku teavet turul nõutud keskkonnavalaste teadmiste kohta, on omavahel kooskõlastatud ja täiendavad üksteist, et vältida ressursside raiskamist ja dubleerimist;

56. hindab selliste programmide nagu „Arukas energia – Euroopa” raames läbi viidavat teavitamis- ja levitamistegevust;

57. suhtub väga positiivselt koostöösse Euroopa Investeeringupangaga ja soovib eelkõige tugevdada programmi ELENA, et aidata kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel koguda säästvat energiat ja taastuvate energiaallikate programmide jaoks vajalikke vahendeid;

58. on täiesti nõus sellega, et Euroopa Sotsiaalfond ja Euroopa Regionaalarengu Fond peavad olema peamised fondid, millega toetatakse uute oskuste ja tööhõive arendamist;

59. on siiski seisukohal, et tuleks toetada nende fondide uuenduslikku kasutust, edendades sellist koolitust, milles võetakse arvesse ka rahvusvahelist liikuvust, et neid saaks läbi viia seal, kus tunnustatakse keskkonnasäästlikkuse parimaid tavasid;

60. peab küll huvitavaks ettepanekut edendada mikrokreeditirahastu „Progress” raames rohelisi investeeringuid, kuid ei mõista vajadust edendada sidusrühmade foorumit;

61. soovib selle asemel pakkuda programmi „Progress” raames tegutsevatele finantsvahendajatele majanduslikke stiimuleid keskkonnahoidlike projektide eelistamiseks;

62. tunnistab partnerluse tähtsust vahendina, millega viiakse konkreetselt ellu mitmetasandilise valitsemise põhimõtte, ja innustab seda kasutama;

63. peab oluliseks toetada tööhõiveametite laiaulatuslikku strateegilist kooskõlastamist, millega püütakse vähendada liikmesriikide erinevusi. Selleks oleks soovitatav kohandada PARESE programmi;

64. suhtub positiivselt heade tavade tutvustamisse, milleks avaldatakse mh asjaomane käsiraamat, et heade tavade tutvustamisele järgneksid konkreetsed meetmed;

Lisa – ELi tervishoiutöötajate tegevuskava

65. on täiesti nõus ettepanekuga parandada ELis tervishoiutöötajaid puudutavat planeerimist ja prognoose;

66. soovib siiski, et liikmesriikide foorumil õnnestuks õppeprogramme kiiresti ühtlustada, sest see vähendab bürokraatiat ja toetab tervishoiutöötajate liikuvust Euroopa Liidus;

67. kutsub seetõttu üles koostama tervishoiuvaldkonna haridus- ja koolitussuutlikkust käsitleva vahetuse juhtnõõrid juba 2013. aastal, kuna suutlikkuse kaardistamine peab olema ainult juhtnõõride koostamise eeltingimus;

68. avaldab kahtlust ettepaneku suhtes luua õendus- ja hoolduspersonali oskuste Euroopa nõuandekogu ja pilootprojekt „Valdkondlike oskuste ühendus”, kuna ei ole selge, mis on selle ettepaneku lisaväärtus;

69. leiab, et kavandatud liikmesriikide üleeuroopaline platvorm võib olla piisav ja vajalik süsteem eri liikmesriikides olemasolevate oskuste kaardistamiseks ja miinimumnõuete kehtestamiseks tervishoiutöötajate, sh õendus- ja hoolduspersonali koolitamiseks;

70. peab positiivseks kavatsust tunnustada parimaid personali töölevõtmise ja töölohimise tavasid, kuid leiab, et see protsess ei tohi mingil juhul olla liiga kallis. Seetõttu teeb komitee ettepaneku alustada esiteks asjaomast konsultatsiooni ja hinnata seejärel (saadud tulemuste alusel), kas on vaja teha teisi uuringuid;

71. tuleb meelde, et tervishoiutöötajate töölevõtmisel on vaja tõkestada ebaseaduslikku tööd, eelkõige kodudes töötava hoolduspersonali puhul;

72. peab vajalikuks, et WHO koodeksi kohaldataks kogu Euroopa Liidus ühtemoodi, kuid arvestades koodeksi mittesiduvat olemust, palub komitee rohkem teavet selle kohta, milliseid meetmeid tuleks võtta, et tagada koodeksi kohaldamine;

Lisa – Komplekt IKT valdkonna tööhõivemeetmeid

73. toetab ettepanekut luua partnerlusi, et kaasata IKT turul tegutsevad sidusrühmad, kaubanduskodjad, avalik-õiguslikud ja uurimisasutused turul nõutud oskusi arendavate koolitusprojektide korraldamiseks;

74. leiab samas, et lisaks sellele, et tuleks toetada teavituskampaaniaid ja propageerida noorte hulgas tööd IKT sektoris, tuleb toetada ka laiemalt sellesse sektorisse tehtavaid investeeringuid (arvestades, et Euroopa Komisjoni analüüsid näitavad, et need investeeringud suurendavad tootlikkust), millega parandatakse asjakohaste ja liikmesriikide erinevusi arvestavate meetodite abil (näitena võiks tuua ettevõtjate ühendused) sektori konkurentsivõimet;

75. soovib hinnata idufirmasid toetavaid meetmeid, et soodustada tööhõivet IKT sektoris. Nende meetmete hulka võiksid kuuluda näiteks ettevõtlusinkubaatorite loomine teadus- ja tehnoloogiaparkides (kuhu tänu soodsatele tingimustele koonduvad uued kõrgtehnoloogilised ettevõtted, mis loob ettevõtete jaoks soodsa ja koostoimet tekitava keskkonna) ja piirkondlike finantsasutuste otseinvesteeringud (mis võiksid esimestel tegutsemisaastatel idufirma riskikapitalis osaledes muuta rahastamise lihtsamaks ja kindlamaks ning kompenseerida erasektori riskikapitali puudumist);

76. soovib, et kuna IKT sektor on noor ja laieneb loomulikult turul toimuvate muutuste tõttu, siis tuleks toetada muu hulgas üle 55-aastaste IKT töötajate koolitust, pöörates erilist tähelepanu avalikule sektorile, kus vähene töötajate vahetumine on kõrgendanud oluliselt töötajate keskmist vanust, pidurdades teenuste pakkumisel uue info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutuselevõttu;

77. hindab Euroopa e-oskuste raamistiku väljatöötamist, kuid rõhutab, et seda tuleb dubleerimise vältimiseks teiste sarnaste algatustega (nagu arvutikasutaja oskustunnistus) rohkem kooskõlastada;

78. peab positiivseks soovi rahastada pilootprojekti väljastatud sertifikaatide kaardistamiseks, sest kõnealune projekt on esimene samm sertifikaatide standardimise suunas;

79. toetab seisukohta, mille järgi peaks ESF-il olema oluline ülesanne kõnealuse poliitika elluviimisel, kuid tuleb meelde, et kui soovitakse saavutada konkreetseid tulemusi, siis oleks parem kulused koondada.

Brüssel, 1. veebruar 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

III

(Ettevalmistavad aktid)

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 99. ISTUNGJÄRK 31. JAANUARIL JA 1. VEEBRUARIL 2013

Regioonide Komitee arvamused teemal „Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikiri ning rahastamine”

(2013/C 62/15)

REGIOONIDE KOMITEE

- on veendunud selles, et vaadeldav ettepanek võib moodustada vahendi ELi ja riikideülel tasandil peetavate arutelude soodustamiseks ja Euroopa avaliku arvamusekujundamise lihtsustamiseks;
- pooldab seda, et Euroopa õigusliku seisundi saamine on tingimuslik ning sõltub juhtimist, usaldusväärsust ning läbipaistvust käsitlevate rangete standardite täitmisest;
- kiidab heaks töiga, et kui erakonnad ja nendega seotud poliitilised sihtasutused taotlevad Euroopa Parlamendilt registreerimist Euroopa tasandi erakonna või sihtasutusena, võetakse määruks Euroopa ja riikide tasandi kõrval arvesse ka nende esindatust piirkondlikul parlamentaarsel tasandil;
- taotleb nõukogult ja Euroopa Parlamendilt komitee kaasamist kõnealusesse ELi põhiväärtuste austamise kontrollimise protsessi;
- peab vastuvõetavaks ELi rahastamise kavandatud jaotamist, ent teeb ettepaneku, et vahendite jaotamisel võiks arvesse võtta ka esindajate arvu Regioonide Komitees;
- soovib kaaluda võimalust kasutada ELi eelarvevahendeid Euroopa tasandi referendumikampaaniate ja kodanikealgatuste rahastamiseks.

Raportöör	István SÉRTŐ-RADICS (HU/ALDE), Uszka vallavanem
Viitedokument	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist COM(2012) 499 final – 2012/0237 (COD)

Regioonide Komitee arvamus – Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikiri ning rahastamine

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. tervitab Euroopa Komisjoni 12. septembril 2012 avaldatud ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist. Ettepanek asendab ja tühistab seni erakondi ja poliitilisi sihtasutusi reguleerinud määruse (EÜ) nr 2004/2003;

2. kavatseb osaleda kõnealuse seadusandliku ettepaneku väljatöötamises, arvestades oma fraktsioonidel põhinevat koosseisu. Ettepanekul on muu hulgas ka see eelis, et tema abil on võimalik juhtida kohalikul ja piirkondlikul tasandil suuremat tähelepanu Euroopa tasandi poliitilistele otsustele ja Regioonide Komitee liikmete tegevusele nende otsuste kujundamisel;

3. kinnitab oma tahet muuta ELi kodakondsus populaarsemaks ⁽¹⁾ ja edendada liidu kodakondsust hariduse kaudu ⁽²⁾, mida komitee hiljuti üksikasjalikult väljendas mitmes arvamuses;

4. rõhutab iseäranis taas oma pühendumust ELi kodakondsuse ja sellega seonduvate õiguste, sh valimisõiguse edendamisele. Kõnealusele teemale keskendutakse üritustel, mis Regioonide Komitee korraldab Euroopa kodanike aasta (2013) raames ⁽³⁾;

5. rõhutab vajadust, et ELi kodakondsus aitaks kodanike Euroopa integratsiooni protsessi kaasamisega Euroopa demokraatiat üles ehitada. Seetõttu on Euroopa esindusdemokraatia õitseng Euroopa Liidu kodanike huvides. ELi seadusandlikus protsessis on tõeliselt piiriülestel Euroopa tasandi erakondadel ja poliitilistel sihtasutustel Euroopa tasandil kodanike arvamuse kuuldavaks tegemisel täita oluline roll;

6. on veendunud selles, et vaadeldav ettepanek võib moodustada vahendi ELi ja riikideüleisel tasandil peetavate arutelude soodustamiseks ja Euroopa avaliku arvamusekujundamise lihtsustamiseks. Lisaks aitab ettepanek suurendada kodanike huvi

Euroopa Parlamendi valimiste vastu ja nende osalemist neil valimistel ning tugevdada Euroopa Liidu demokraatlikku õigus-pärasust;

7. kiidab heaks määruse üldised eesmärgid suurendada Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste nähtavust, tunnustamist, tõhusust, läbipaistvust ja usaldusväärust;

8. peab hädavajalikuks siduda Euroopa tasandi erakonnad ja poliitilised sihtasutused omavahel senisest tihedamini ning tagada, et iga Euroopa tasandi erakonnaga võib ametlikult seotud olla vaid üksainus Euroopa tasandi poliitiline sihtasustus;

Registreerimine ja kontroll

9. peab ühtse Euroopa õigusliku seisundi loomist oluliseks sammuks Euroopa poliitilise ühendamise poole, kuna selle kaudu antakse Euroopa tasandi erakondadele ja poliitilistele sihtasutustele võimalus ennast sellistena registreerida ja saada ELi õigusel põhinev Euroopa õiguslik seisund, vabastades nad seni nende olemasolu aluseks olnud eri riikide õiguslike vormide mitmekesisusest. Komitee märgib siiski, et võimalus täita seda funktsiooni praeguse määruse ettepaneku alusel sõltub asjakohasest rakendamisest liikmesriikides;

10. rõhutab, et komisjoni kavandatud Euroopa õigusliku seisundi raamistikus võetakse arvesse olemasolevate ja laialdaselt tuntud riiklikul tasandil registreeritud erakondade, erakondade liitude ja sihtasutuste toimimisest saadud kogemusi. Siiski on praegusel ettepanekul teatud puudusi (eelkõige iseseisva Euroopa tasandi õigusliku seisundi osas), mis võib tähendada, et Euroopa erakondade 2004. aastast hilisemaid kogemusi ei ole uue põhikirja koostamisel täiel määral arvesse võetud;

11. rõhutab, et tõelise Euroopa tasandi õigusliku seisundi loomine on määrava tähtsusega Euroopa tasandi erakondade ja nendega seotud poliitiliste sihtasutuste jaoks, kuna see võimaldaks neil valida oma asukohaks mis tahes liikmesriik samadel tingimustel vastavalt oma eripäradele ja poliitilisele identiteedile;

12. märgib seetõttu, et on esmatähtis võtta vaadeldava määrusega kehtestatavas Euroopa õiguslikuks seisundis arvesse riiklike õigusnorme. Samas soovib komitee ELi institutsioonidel kaaluda tulevikuks eraldiseisva Euroopa õigusliku seisundi väljatöötamist;

⁽¹⁾ CdR 355/2010.

⁽²⁾ CdR 120/2005.

⁽³⁾ R/CdR 1030/2012 punkt 7.

13. pooldab seda, et Euroopa õigusliku seisundi saamine on tingimuslik ning sõltub juhtimist, usaldusväarsust ning läbipaistvust käsitlevate rangete standardite täitmisest;

14. peab oluliseks sammuks, et Euroopa õigusliku seisundi saamise ja veel enam selle säilitamise eritingimused ja nõuded hõlmavad ELi põhiväärtuste ranget järgimist. Selline tingimus sisaldus seni kandidaatriikidele esitatud ühinemiskriteeriumites, ent vaadeldava määrusega tõstetakse ELi põhiväärtused kriteeriumiks, mille täitmist võib ja tuleb kontrollida poliitilise järelevalve raames.

15. kiidab heaks tööga, et kui erakonnad ja nendega seotud poliitilised sihtasutused taotlevad Euroopa Parlamendilt registreerimist Euroopa tasandi erakonna või sihtasutusena, võetakse määruks Euroopa ja riikide tasandi kõrval arvesse ka nende esindatust piirkondlikul parlamentaarsel tasandil. Arvestades liikmesriigiti erinevaid struktuure, on aga siiski on vaja selgitada poliitiline vahetasand (riik, piirkond, maakond, departemang, provints);

16. kiidab heaks asjaolu, et Euroopa Parlament kontrollib igal aastal määruks määratletud tingimuste ja nõuete täitmist Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste poolt ning et ta võib asjaomasel taotlusel kontrollida, kas mingi erakond või sihtasutus tegutseb jätkuvalt kooskõlas väärtushinnangutega, millele EL tugineb;

17. taotleb nõukogult ja Euroopa Parlamendilt komitee kaasamist kõnealusesse ELi põhiväärtuste austamise kontrollimise protsessi;

18. soovib, et Regioonide Komitee kaasamine oleks igal juhul kohustuslik juhul, kus kontrollitav erakond on esindatud komitee koosseisus;

Rahastamine

19. meenutab, et komitee rõhutas oma arvamuses 2013. aasta järgse uue mitmeaastase finantsraamistiku kohta ⁽⁴⁾ suurt vajadust eraldada piisavad vahendid kodanike kaasamiseks jõupingutustesse, millega edendatakse põhiõiguseid ja demokraatiat ning aidatakse arendada Euroopa kodanikuaktiivsust. Tõeliselt piiriülestel Euroopa tasandi erakondadel ja poliitilistel sihtasutustel on Euroopa tasandil kodanike arvamuse kuuldamiseks tegemisel ning liikmesriikide ja kogu ELi hõlmava poliitika vahelise lõhe ületamisel täita oluline roll;

20. võtab teadmiseks asjaolu, et komisjoni ettepanekus eristatakse õigusliku seisundi saamise kriteeriumid rahastamise abikõlblikkuskriteeriumitest;

21. peab vajalikuks, et Euroopa tasandi erakondadele ja Euroopa tasandi poliitilistele sihtasutustele eraldatavad ELi vahendid tulevad jätkuvalt Euroopa Parlamendi eelarvest;

22. pooldab, et tunnustus Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutusena, kes seega täidab kõik selleks vajalikud tingimused ja nõuded, oleks eeltingimuseks ELi eelarvest rahastamise saamiseks;

23. peab vastuvõetavaks ELi rahastamise kavandatud jaotamist (15 % jaotatakse võrdsetes osades; 85 % jaotatakse erakondade vahel proportsionaalselt nende Euroopa Parlamenti valitud liikmete osaga), ent teeb ettepaneku, et vahendite jaotamisel võiks arvesse võtta ka esindajate arvu Regioonide Komitees;

24. suhtub positiivselt sellesse, et kõnealuse ettepanekuga suurendatakse ka annetaja (füüsiline või juriidiline isik) kohta aastas lubatud annetuse suurust praeguselt 12 000 eurolt maksimumaalselt 25 000 eurole, millega edendada erakondade ja sihtasutuste võimet tekitada omavahendeid;

25. kiidab heaks põhimõtte ja tava, mille kohaselt Euroopa Liidu rahalisi vahendeid ei kasutata riigi, piirkonna või kohaliku tasandi valimiste või muude erakondade, eelkõige liikmesriikide erakondade või kandidaatide otseseks või kaudseks rahastamiseks, kuna see oleks vastuolus ettepaneku riikideülese iseloomuga;

26. ei näe seevastu takistusi sellele, miks Euroopa tasandi erakonnad ja poliitilised sihtasutused ei saaks oma vahenditest rahastada üleriigilistel, piirkondlikel või kohalikel valimistel kandideerijaid, kes kandideerivad oma Euroopa poliitiliste värvide all;

27. mõistab ettepaneku eesmärki ära keelata ka ELi eelarvevahendite kasutamine liikmesriikide, piirkondlike või kohalike referendumikampaaniate rahastamiseks (nt kui tegemist on aluslepingu muutmisega), ent soovib kaaluda võimalust kasutada ELi eelarvevahendeid referendumikampaaniate või Euroopa tasandi kodanikealgatuste rahastamiseks;

Praktiline töökorraldus kohalikust ja piirkondlikust vaatenurgast

28. on veendunud selles, et Euroopa tasandi erakondadel õnnestub oma tegevuse raames järjest tõhusamalt väljendada ja tutvustada kodanike tahet seoses Euroopa tasandi valitavate ametikohtade ja muude esindusfunktsioonidega ning et neil õnnestub luua senisest tihedam seos ELi ning kohaliku ja/või piirkondliku võimutasandi vahel;

29. rõhutab vajadust tagada ELi kodanikele liikmesriikide territooriumil täielik juurdepääs teabele nende aktiivse poliitilise osalemise eeldusena ning palub oma liikmetel võtta meetmeid, et liikmesriigid tagaksid juurdepääsu teabele ⁽⁵⁾. Tõeliselt piiriüleste Euroopa tasandi erakondade olemasolul võiks ka siin olla oluline osa;

⁽⁴⁾ CdR 283/2011.

⁽⁵⁾ CdR 170/2010, punkt 17. Vt ka CdR 355/2010, punkt 37.

30. tunnistab, et tõeliselt piiriüleste Euroopa tasandi erakondade olemasoluga võib tulevikus kaasneda võimalus, et kandidaadid kandideerivad kohalikel ja piirkondlikel valimistel Euroopa tasandi erakonna nimel, mitte niivõrd kohaliku või piirkondliku erakonna nimel. See aitaks muuta selgemaks seost ELi poliitika ja kohaliku/piirkondliku poliitika vahel;

31. toetab poliitilist tahet tagada, et Euroopa õiguslik seisund ja rahastamist reguleerivad eeskirjad jõustuksid aegsasti enne Euroopa Parlamendi 2014. aasta valimisi ning et nad oleksid kohaldatavad ka Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste poolt seoses Euroopa kodanikualgatustega kohalikul/piirkondlikul tasandil korraldatavate kampaaniate rahastamise suhtes;

Subsidiaarsus, proportsionaalsus ja parem õiguslik reguleerimine

32. tunnistab, et ettepanekut võib pidada subsidiaarsuse põhimõttele vastavaks, kuna Euroopa õiguslikku seisundit ning Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste rahastamist reguleerivad eeskirjad võib määratleda üksnes ELi tasandil;

33. märgib, et ELi tekkiva demokraatliku süsteemi mitmetasandilise struktuuri praktiliseks väljundiks võiks olla see, et eeskirjad lubaksid Regioonide Komiteel osaleda protsessis, milles

kontrollitakse, kas Euroopa tasandi erakonnad ja poliitilised sihtasutused peavad kinni ELi põhiväärtustest;

34. tunnistab, et üldisemalt rääkides võib ettepanekut pidada proportsionaalsuse põhimõttele vastavaks, kuna ettepanekuga ei minda ELi tasandil määratletud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale;

35. peab vastuoluliseks, et kuigi ettepaneku eesmärk on luua mõlema üksuse tüübi (erakonnad ja sihtasutused) jaoks uus Euroopa õiguslik vorm, jätkaksid need enamiku oma praktilise tegevuse aspektide puhul õigusliku vormi alusel, mis on tunnustatud selle liikmesriigi õiguskorras, kus asub nende registreeritud asukoht;

36. väljendab kahetsust selle üle, et puudub mõjuhindang ettepaneku kohta;

37. tunnistab, et Euroopa Komisjon konsulteeris sidusrühmadega ja on konsulteerimise tulemused ettepanekusse integreerinud. Sellegipoolest ei saa dokumendist selgesti aru, kas konsulteerimisse oli kaasatud ka kohalik ja piirkondlik tasand;

38. palub Euroopa Parlamendil kaasata ka Regioonide Komitee ettepanekuga loodava Euroopa õigusliku seisundi ja kehtestatava rahastamissüsteemi hindamisse, mis toimub Euroopa Parlamendi järgmistele valimistele järgneval kolmandal aastal.

II MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Artikli 2 lõige 5

Mõisted

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
„piirkondlik parlament” või „piirkondlik assamblee” – organ, mille liikmetel on kas piirkondlike organite valimistel saadud mandaat või kes kannavad poliitilist vastutust valitud kogu ees;	„piirkondlik parlament” või „piirkondlik assamblee” – <u>kohaliku omavalitsuse ja riigi tasandi vahelise tasandi organ</u> , mille liikmetel on <u>riigi tasandist madalamal tasandil</u> kas ~~piirkondlike organite~~ valimistel saadud mandaat või kes kannavad poliitilist vastutust valitud kogu ees;

Motivatsioon

Omavalitsuste vahetasandi volikogusid on liikmesriikides erinevaid. Nendega seos ei räägi alati piirkondlikest parlamentidest või piirkondlikest kogudest. Arvestades struktuuride taolist mitmekesisust tuleks selgitada, millise poliitilise vahetasandiga tegemist on (riik, piirkond, maakond, departemang, provints jne). Muudatusettepanekus väljapakutud väljend „kohaliku omavalitsuse ja riigi tasandi vaheline tasand” on üldisem ja seda võidakse kohaldada kõigi liikmesriikide suhtes, ent siiski eristub see selgelt kohalike organite valimistel saadud mandaadist.

Muudatusettepanek 2

Artikli 7 lõige 2

Registreerimise kontrollimine

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Juhul kui seda taotleb veerand Euroopa Parlamendi liikmetest, kes esindavad vähemalt kolme fraktsiooni, teeb Euroopa Parlament liikmete häälteenamusega otsuse, kas artikli 3 lõike 1 punktis c ja artikli 3 lõike 2 punktis c sätestatud tingimus on vastavalt Euroopa tasandi erakonna ja Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse suhtes jätkuvalt täidetud.	Juhul kui seda taotleb veerand Euroopa Parlamendi liikmetest, kes esindavad vähemalt kolme fraktsiooni, teeb Euroopa Parlament liikmete häälteenamusega otsuse, kas artikli 3 lõike 1 punktis c ja artikli 3 lõike 2 punktis c sätestatud tingimus on vastavalt Euroopa tasandi erakonna ja Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse suhtes jätkuvalt täidetud.

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Enne otsuse tegemist kuulab Euroopa Parlament ära asjaomase Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse esindajad ning palub sõltumatutest väljapaistvatest isikutest koosnevalt komiteelt hinnangut kõnealusele küsimusele mõistliku aja jooksul.	Enne otsuse tegemist kuulab Euroopa Parlament ära asjaomase Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse esindajad ning palub sõltumatutest väljapaistvatest isikutest koosnevalt komiteelt hinnangut kõnealusele küsimusele mõistliku aja jooksul. <u>Euroopa Parlament kaasab kõnealusesse menetlusse Regioonide Komitee kõigil juhtudel, kus kontrollitakse Regioonide Komitees esindatud Euroopa tasandi erakonda.</u>
Kõnealune komitee koosneb kolmest liikmest: Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon määravad igaüks ühe liikme kuue kuu jooksul, mis järgnevad pärast Euroopa Parlamendi valimisi toimunud esimesele parlamendi istungjärgule. Euroopa Parlament tagab sekretariaaditeenused ja rahastab komiteed.	Kõnealune komitee koosneb kolmest liikmest: Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon määravad igaüks ühe liikme kuue kuu jooksul, mis järgnevad pärast Euroopa Parlamendi valimisi toimunud esimesele parlamendi istungjärgule. Euroopa Parlament tagab sekretariaaditeenused ja rahastab komiteed.

Motivatsioon

Registreerimise eeltingimused hõlmavad ka piirkondlikku mõõdet, mistõttu oleks loogiline, kui Regioonide Komiteel oleks ka oma osa menetluses, milles kontrollitakse ELi põhiväärtustest kinnipidamist, igal juhul aga siis, kui kontrollitav erakond on esindatud Regioonide Komitees.

Muudatusettepanek 3

Artikli 18 lõige 4

Rahastamiskeeld

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	<u>Rahastamiskeeld ei puuduta Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste poolt Euroopa kodanikualgatustega seotud kampaaniatele antavat toetust.</u>

Motivatsioon

Euroopa tasandi erakonnad ja poliitilised sihtasutused ei pea ennast reklaamima ja ELi kodanikega suhtlema mitte üksnes Euroopa Parlamendi valimiste kampaaniates, vaid ka edendades Euroopa väärtusi valmiskampaaniate vahelistel ajavahemikel, nt seoses Euroopa kodanikualgatustega.

Brüssel, 31. jaanuar 2013

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Tellimishinnad aastal 2013 (ilma käibemaksuta, sisaldavad tavalise saatmise kulusid)

<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	1 300 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria paberkandjal + DVD-l aastane väljaanne	ELi 22 ametlikus keeles	1 420 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	910 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria igakuiselt ja kumulatiivselt DVD-l	ELi 22 ametlikus keeles	100 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) kord nädalas DVD-l	mitmekeelne: ELi 23 ametlikus keeles	200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria – värbamiskonkursid	konkursside keeled	50 eurot aastas

Euroopa Liidu Teatajat saab tellida Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles. Teataja on jaotatud L-seeriaks (õigusaktid) ja C-seeriaks (teave ja teatised).

Iga keeleversioon tuleb tellida eraldi.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 920/2005, mis avaldati ELTs L 156 18. juunil 2005 ja milles sätestatakse, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole ajutiselt kohustatud koostama ja avaldama kõiki õigusakte iiri keeles, müüakse ELT iirikeelseid väljaandeid eraldi.

Euroopa Liidu Teataja lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) tellimus sisaldab kõiki 23 keeleversiooni ühel mitmekeelsel DVD-l.

Soovi korral saab koos *Euroopa Liidu Teataja* tellimusega mitmesuguseid *Euroopa Liidu Teataja* kaasandeid. Kaasannete ilmumisest teavitatakse tellijaid teadaande vahendusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Müük ja tellimused

Erinevate tasuliste perioodikaväljaannete tellimusi, k.a *Euroopa Liidu Teataja* tellimust, saab vormistada meie edasimüüjate kaudu. Edasimüüjate nimekiri on kättesaadav järgmisel veebilehel:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

EUR-Lexi (<http://eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

